

ปัญหาและแนวทางการป้องกันปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ
บริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

นางสาววัลย์ลดา ลิ้มศิลา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING PREVENTION AND SUPPRESSION OF PIRACY
AND ARMED ROBBERY IN THE GULF OF ADEN AND IN THE WATERS OFF THE COAST
OF SOMALIA

Mrs. Wanlada Limsila

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws
Faculty of Law
Chulalongkorn University
Academic Year 2011
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาและแนวทางการป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็น
โจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ บริเวณอ่าวเอเดนและ
น่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

โดย

นางสาววัลย์ลดา ลิมศิลา

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ธนิตกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรทูล สันติวาสะ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(พลเรือตรี สุริยะ พรสุริยะ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร. สุริยา จินดาวงษ์)

วัลย์ลดา ลิ้มศิลา : ปัญหาและแนวทางการป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำชายฝั่งประเทศโซมาเลีย . (PROBLEMS AND POSTPECTS OF PREVENTION AND SUPPRESSION OF ACT OF PIRACY AND ARMED ROBBERY IN THE GULF OF ADEN AND IN THE WATERS OFF THE COAST OF SOMALIA) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ.ดร.ชุมพร ปัจจุบันนทร์, 143 หน้า.

ปัญหาของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำชายฝั่งประเทศโซมาเลีย เกิดขึ้นเนื่องจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียขาดเสถียรภาพในการบังคับใช้กฎหมายและกองกำลังทหารของโซมาเลียไม่สามารถที่จะป้องกันน่านน้ำของประเทศตนเองได้ ทำให้มีกองเรือจากต่างชาติที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจากน่านน้ำของชายฝั่งประเทศ เป็นผลให้ชาวประมงชาวโซมาเลียนิยมทำการจี้ปล้นเรียกค่าไถ่กับเรือต่างชาติที่ผ่านเข้ามาบริเวณดังกล่าว ประกอบกับที่ตั้งของประเทศโซมาเลียมีชายฝั่งติดกับอ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดียซึ่งเป็นเส้นทางหลักในการคมนาคมขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างทวีปยุโรปและทวีปเอเชีย ทำให้ผู้กระทำความผิดมีความสะดวกในการก่อเหตุและการหลบหนี

หลักกฎหมายระหว่างประเทศได้ให้อำนาจรัฐในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยให้รัฐใช้เขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวตามหลักเขตอำนาจสากล อย่างไรก็ตามกฎหมายระหว่างที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศอื่นๆที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอต่อการบังคับใช้กับสถานการณ์การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบริเวณบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ส่งผลให้การกระทำความผิดมีสถิติที่เพิ่มสูงขึ้นจนเป็นกลายเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศ

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอาศัยอำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติในการออกข้อมติเพื่อเป็นการกำหนดมาตรการความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวยังมีอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการกระทำของโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย

สาขาวิชา..นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา..2554..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

#518602034 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : PREVENTION AND SUPPRESSION OF PIRACY AND ARMED ROBBERY

/PIRACY/ THE WATERS OFF THE COAST OF SOMALIA

WANLADA LIMSILA : PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING PREVENTION AND SUPPRESSION OF PIRACY AND ARMED ROBBERY IN THE GULF OF ADEN AND IN THE WATERS OFF THE COAST OF SOMALIA . ADVISOR : Prof. Chumporn Pachusanon, **143** pp.

The problems of piracy and armed robbery in the Gulf of Aden and in the Waters Off the Coast of Somalia were due to instability the Somali Government to enforce its laws and its army's incapacity to defend its own costal. Therefore, many foreign of ships have entered into the Somali's waters gathering natural resources there from and, subsequently, there have been robberies against those ships by Somali fishing boats. Moreover, the Somalia's coastal area is adjacent to the Gulf of Aden and the Indian Ocean, the main channel for maritime intercontinental transportation between Europe and Asia, which ease the offenders to commit the crime and to evade after then.

International laws grant every States the universal jurisdiction for suppression the act of piracy. However, the international laws and other rules relating to prevention and suppression of the piracy are not sufficient for the situation of these offenses occurring around the Gulf of Aden and the Waters off the Somalia Coast. These have effected into high rate of increment of the offenses and became the threat against international peace and security.

In order to solve the above situation, it requires the international cooperation. The United Nations Security Council, according to the United Nations Charter Chapter 7, has adopted its resolutions ruling the different levels of international cooperation for solving those problems. Nevertheless, there are problems on performance of those rules affecting the efficiency of solving the problems of piracy and armed robbery in the Gulf of Aden and in the Waters off the Coast of Somalia.

Field of Study : Laws..... Student's Signature

Academic Year : 2011..... Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านอาจารย์ ศ.ดร.ชุมพร ปัจจุบันนันทน์ ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหา แนวทางการเขียนเพื่อนำเสนอและแนะนำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ศารทูล สันติवासะ พลเรือตรีสุริยะ พรสุริยะ และดร.สุรียา จินดาวงษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณา ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณต่ออาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์วิภาณันท์ ประสมปลื้ม ที่ให้คำแนะนำสำหรับการเริ่มต้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอ.เถลิงศักดิ์ ศิริสวัสดิ์ คุณวิชาญ ศิริไชยเอกาว์วัฒน์ คุณกนกพร สาประเสริฐ คุณภิญญาดา ไรนิเกอร์ และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ที่ได้กรุณาช่วยเหลือเกี่ยวกับการหาข้อมูล และเอกสารซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของคณะนิติศาสตร์ที่ให้ความช่วยเหลือ เจ้าของเอกสาร บทความ ตำรา หนังสือทุกท่านที่ผู้วิจัยใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณคุณนวลแพรว นิตรมร คุณศิริประภา วิทยาโรจน์วงศ์ คุณลลิลทิพย์ สกกุลศรี คุณภควัต ตั้งจิรวงศ์ คุณปนรรฐพร ฉันทวุฒินันท์ คุณมณิษา สุขมาก คุณกชกร วฑัญญา คุณวรวรรณ จันทร์กิจ ที่รับฟังให้คำปรึกษาและอยู่เคียงข้างมาโดยตลอด ขอขอบคุณพี่ๆเพื่อนๆน้องๆสาขา กฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะพีปกรณ อุ่นศิริณสกุล ที่ให้ความช่วยเหลือในระหว่างที่กำลังศึกษาจนสำเร็จการศึกษาไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณคุณครูชนิษฐา คุณอนันตฤทธิ์ คุณยศบุรินทร์ และอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ที่ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะคุณสาคร ภิญโญ ธนบุรณ์ที่ห่วงใยเป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอใจอึ้งเปาสำหรับกำลังใจที่รับรู้ได้จนถึงทุกวันนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เตี่ยและแม่เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ชีวิตที่เต็มไปด้วยความรัก กำลังใจ การสนับสนุน ให้อิสระทางความคิดและให้ความเชื่อมั่นในทุกๆการตัดสินใจของผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ชายและพี่สะใภ้ ตั่วกอ ยี่กอ ซากอ ครอบครัวลิ้มศิลาและ ครอบครัวบุญญาภาศ ที่ได้มอบความรัก การเลี้ยงดูเอาใจใส่เป็นอย่างดี และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
บทที่ 1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัยศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	4
บทที่ 2 สถานการณ์ สภาพปัญหาของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้ อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย และกฎหมาย ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 สถานการณ์ สภาพปัญหาของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ โดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย.....	6
2.2 กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือ โดยใช้อาวุธ.....	13
2.2.1 หลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด.....	14
2.2.1.1 ความเป็นมาของความผิดฐานโจรสลัด.....	14
2.2.1.2 ลักษณะและองค์ประกอบของการกระทำที่เป็นความผิด ฐานโจรสลัด.....	22
2.2.1.3 ผู้ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการป้องกันและปราบปราม การกระทำอันเป็นโจรสลัด.....	28
2.2.1.4 สิทธิและหน้าที่ของรัฐในการปราบปรามการกระทำอัน	

เป็นโจรสลัด.....	29
2.2.1.5 การลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด.....	34
2.3.1 กฎเกณฑ์และหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศที่ทำให้การป้องกันและ ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น.....	35
2.3.1.1 กฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับการปล้นเรือโดยใช้ อาวุธ.....	35
2.3.1.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายต่อ ความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลตามอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิ ชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทาง ทะเล ค.ศ. 1988.....	37
2.3.1.3 หลักเกณฑ์ของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการ ปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความ ปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988 ที่ทำให้การ ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.....	42
2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศต่อสถานการณ์การกระทำ อันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอก ชายฝั่งประเทศโซมาเลีย.....	50
2.3.1 ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิด.....	50
2.3.2 ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิด.....	52
2.3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด.....	53
บทที่ 3 ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและ การปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศ โซมาเลีย.....	56
3.1 ความร่วมมือระดับระหว่างประเทศ.....	56
3.1.1 บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ไข ปัญหา.....	56
3.1.1.1 สถานการณ์ที่นำไปสู่การออกข้อมติและสาระสำคัญของ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการ	

แก้ไขปัญหา.....	58
3.1.1.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง สหประชาชาติในการแก้ไขปัญหา.....	63
3.1.1.3 มาตรการดำเนินการภายใต้ข้อมติในการแก้ไขปัญหา.....	70
3.1.2 บทบาทของเลขาธิการสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหภายใต้อ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ.....	85
3.1.2.1 บทบาทในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างรัฐภาคีที่มีกอง กำลังทหารกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียตามข้อมติ.....	86
3.1.2.2. บทบาทในการเสนอแนะแนวทางดำเนินคดีและการคุมขัง โจรสลัดโซมาเลีย.....	87
3.1.2.3 บทบาทในการตรวจสอบและรายงานผลของการ ดำเนินการตามข้อมติ.....	89
3.1.3 บทบาทขององค์การเดินเรือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา.....	89
3.2 ความร่วมมือระดับภูมิภาค.....	93
3.2.1 การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการต่อต้านการกระทำอันเป็น โจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในมหาสมุทรอินเดียทาง ตะวันตกและประเทศตะวันออกกลางรอบทะเลแดง (Djibouti Code of Conduct).....	93
3.2.2 การจัดตั้งศาลเพื่อการพิจารณาคดีในภูมิภาค.....	95
3.3 ความร่วมมือระดับทวีป.....	97
3.3.1 ข้อตกลงทวีปว่าด้วยการโอนตัวนักโทษ.....	98
3.4 ความร่วมมือของเอกชน (เรือพาณิชย์).....	102
3.5 ประสิทธิภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหภายใต้อความร่วมมือระหว่างประเทศ ในระดับต่างๆ.....	105
3.5.1 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหภายใต้อความร่วมมือ ระหว่างประเทศ.....	105
3.5.2 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหภายใต้อความร่วมมือ ระดับภูมิภาค.....	108
3.5.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหภายใต้อความร่วมมือ ระดับทวีป.....	109

3.5.4 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาของเรือเอกชนในการ ป้องกันตนเอง.....	109
บทที่ 4 ปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการกระทำอัน เป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอก ชายฝั่งโซมาเลียและแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา.....	111
4.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียและแนวทาง ดำเนินการแก้ไขปัญหา.....	111
4.1.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย.....	111
4.1.2 แนวทางการดำเนินการแนวทางการดำเนินการสร้างเสถียรภาพของรัฐบาล ชั่วคราวโซมาเลีย.....	113
4.2 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความร่วมมือระดับระหว่างประเทศภายใต้ข้อมติและ แนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา.....	114
4.2.1 อุปสรรคเกี่ยวกับความแตกต่างของความร่วมมือภายใต้ข้อมติ.....	114
4.2.2 แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือภายใต้ข้อมติ.....	115
4.3 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความร่วมมือในระดับภูมิภาคและแนวทางดำเนินการ แก้ไขปัญหา.....	115
4.3.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความร่วมมือในภูมิภาค.....	115
4.3.2 แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระดับ ภูมิภาค.....	116
4.4 อุปสรรคเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันตนเองของเรือเอกชนและแนวทาง ดำเนินการแก้ไขปัญหา.....	116
4.4.1 อุปสรรคเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันตนเองของเรือเอกชน.....	116
4.4.2 แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างศักยภาพในการป้องกันตนเอง ของเรือเอกชน.....	118
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	119
รายการอ้างอิง.....	135
ประวัติผู้เขียน.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางสรุปการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศต่อสถานการณ์การกระทำอัน เป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่ง ประเทศโซมาเลีย.....	55
2	สรุปสาระสำคัญของข้อมติที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือ โดยใช้อาวุธ.....	124
3	ตารางสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการภายใต้ข้อมติคณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการ ปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย.....	130

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่โซมาเลีย.....	7
2	แผนภูมิแสดงสถิติของการโจมตี ปี 2006-2011.....	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บริเวณทะเลแดง อ่าวเอเดน และบริเวณใกล้เคียงเป็นเส้นทางการขนส่งสินค้าทางทะเลที่สำคัญระหว่างทวีปยุโรป ตะวันออกกลาง และทวีปเอเชีย โดยมีเรือสินค้าผ่านเส้นทางนี้ประมาณ 30,000 ลำต่อปี หรือประมาณ 100 ลำต่อวัน ส่วนมากจะเป็นเรือขนส่งน้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และสินค้าแห้ง เช่น ธัญพืช แร่เหล็กและถ่านหิน รวมถึงสินค้าที่ส่งผ่านตู้คอนเทนเนอร์ปริมาณหลายล้านตัน หากเรือใช้เส้นทางเดินเรืออื่นโดยอ้อมแหลมกู๊ดโฮปของทวีปแอฟริกาไปยังทวีปยุโรปจะมีระยะทาง 9,650 ไมล์ทะเล โดยทำให้การเดินทางเพิ่มขึ้นถึง 4,360 ไมล์ทะเลและจะใช้เวลาเดินทางเพิ่มขึ้นจากเดิม 3 สัปดาห์หรือมากกว่านั้น จะส่งผลให้ราคาสินค้าต้องปรับตัวขึ้นมี¹

การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ การขนส่งสินค้าทางทะเลอย่างมาก องค์การเดินเรือระหว่างประเทศ (International Maritime Organization : IMO) ได้มีรายงานว่าได้มีรายงานตั้งแต่เมื่อปี 2008 มีสถิติการปล้นเรือ 115 ครั้ง ประสบผลสำเร็จ 46 ครั้ง ปี 2009 มีสถิติการปล้นเรือ 295 ครั้ง ประสบผลสำเร็จ 82 ครั้ง ในปี 2010 มีสถิติการปล้นเรือระหว่าง มกราคม – กรกฎาคม มีสถิติการปล้นเรือ 145 ครั้ง ประสบผลสำเร็จ 37 ครั้ง ปัจจุบันมีเรือสินค้าจำนวน 11ลำ พร้อมลูกเรือมากกว่า 210 นาย ถูกโจรสลัดโซมาเลียควบคุมตัวและอยู่ระหว่างการเจรจาต่อรองการจ่ายค่าไถ่ โดยกลุ่มโจรสลัดได้ทำการปล้นยึดเรือบรรทุกสารเคมีขนาดใหญ่ และเรือประมงน้ำลึกจากประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไนจีเรีย เยอรมัน ฝรั่งเศส อียิปต์ ฮองกง ยูเครน มาเลเซีย ปานามา ตุรกี เดนมาร์ก ฟิลิปปินส์ ซาอุดีอาระเบีย รวมทั้งเรือสินค้าและเรือประมงของประเทศไทย²

สาเหตุที่มีการกระทำความผิดอย่างแพร่หลายเนื่องจากประเทศโซมาเลียเกิดสงครามกลางเมืองจนกลายเป็นปัญหาภายในประเทศที่ส่งผลต่อความมั่นคงภายในประเทศ เศรษฐกิจ

¹ นาวิกศาสตร์, ความภาคภูมิใจของราชนาวี ในเวทีสากล ,[ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา : <http://www.rtni.org/th/navikasart94/81-9392.html>

² สมาคมการประมงนอกลำน้ำไทย, แนวทางการให้ความช่วยเหลือเรือไทยที่เดินทางผ่านบริเวณน่านน้ำประเทศโซมาเลีย ,[ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา : <http://www.tofa.or.th/index.php?mo=14&newsid=188755>

เริ่มมีการทรุดตัวลงอย่างหนัก รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพในการควบคุมบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศ กับประชาชนของตน รวมถึงรัฐบาลโซมาเลียไม่สามารถที่จะป้องกันน่านน้ำของประเทศตนเองได้ ทำให้มีกองเรือจากต่างชาติเข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบริเวณน่านน้ำของประเทศโซมาเลียที่ยังมีอย่างสมบูรณ์ เป็นผลให้ชาวประมงชาวโซมาเลียนิยมทำการจับปล้น ยึดเรือ เรียกค่าไถ่กับเรือต่างชาติที่ผ่านไปบริเวณดังกล่าว โดยใช้เป็นข้ออ้างในการการรักษาและปกป้องประโยชน์ของชาติตนเอง และไม่ยอมให้เรือต่างชาติเข้ามาในน่านน้ำของตน เนื่องจากเรือบรรทุกสินค้าเหล่านี้สร้างปัญหาด้านมลภาวะในน่านน้ำของตน โดยโจรสลัดโซมาเลียจะนำเงินจากค่าช่วยเหลือจากนานาชาติไปจัดหาเรือและอาวุธเพื่อนำมาใช้ในการจับปล้นบริเวณปากอ่าวเอเดน ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์เดินเรือน้ำมันของโลก และ พัฒนาขีดความสามารถสูงขึ้นเพื่อการก่อเหตุครั้งต่อไป จากสถานการณ์ดังกล่าวมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และความมั่นคงระหว่างประเทศ

จากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียและกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับ การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ทำให้ทราบว่าลำพังเพียงแต่การบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียได้ จนทำให้สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นผลให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศต่อการสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามหมวด 7 ญัตติบัตรสหประชาชาติในการออกข้อมติเพื่อกำหนดมาตรการความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคและทวิภาคีเพื่อการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียให้ยุติลง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาและวิเคราะห์บทบาทบัญญัติของกฎหมายระหว่างประเทศที่ เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธรวมถึงกฎหมายระหว่างประเทศ อื่นๆที่ทำให้การป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศึกษาและ วิเคราะห์ความร่วมมือระหว่างประเทศภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ เป็นกลไกพิเศษต่อการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้น บริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์อุปสรรคที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด

และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการกระทำความผิด องค์ประกอบ การบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการกระทำความผิด คำนิยามของการปล้นเรือโดยใช้อาวุธตามที่บัญญัติไว้ในระเบียบปฏิบัติขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

1.2.4 เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการกระทำความผิด คำนิยามของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988

1.2.5 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความร่วมมือในทางระหว่างประเทศภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เป็นกลไกพิเศษในการแก้ไขปัญหาการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

1.2.6 เพื่อศึกษาวิเคราะห์อุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นในบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำประเทศโซมาเลียและแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงสภาพปัญหาของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ซึ่งมี อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982, อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการกระทำที่ผิดกฎหมายต่อความปลอดภัยของการเดินเรือ ค.ศ.1988 และ ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์อุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการแก้ปัญหา

รวมถึงเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

กฎหมายภายในของประเทศโซมาเลีย และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถใช้บังคับได้เพียงพอต่อสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและบริเวณนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีกลไกพิเศษเพื่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัยศึกษา

เป็นการวิจัยเอกสารเพียงอย่างเดียวโดยมีการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดน และน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย โดยการศึกษาวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นประกอบกับการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982, อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ.1988, ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ, ความร่วมมือระดับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย การศึกษาวิจัยยังเอกสารอื่นๆประกอบการวิเคราะห์ เช่น หนังสือต่างๆ บทความ วารสาร รวมถึงข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย

1.6.1 เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับสภาพปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำผิด องค์ประกอบ การบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982

1.6.3 เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำผิด คำนิยามของการปล้นเรือโดยใช้อาวุธตามที่บัญญัติไว้ในระเบียบปฏิบัติขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

1.6.4 เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิด คำนิยามของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988

1.6.5 เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับความร่วมมือในทางระหว่างประเทศภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เป็นกลไกพิเศษในการแก้ไขปัญหาการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

1.6.6 เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นในบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำประเทศโซมาเลียและแนวทางการแก้ไขปัญหา

บทที่ 2

สถานการณ์ สภาพปัญหาของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ บริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2.1 สถานการณ์ สภาพปัญหาของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณ อ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

จากสถานการณ์สงครามกลางเมืองโซมาเลีย (Somalia Civil War) ในปี ค.ศ.1990 จนทำให้ประชาชนโซมาเลียขาดแคลนอาหารทำให้ประชาชนอดอยาก เป็นผลให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council : UNSC) ได้อนุมัติให้จัดตั้งภารกิจ United Nations Operation in Somalia 1 (UNOSOM 1) ในปีค.ศ. 1992 แต่การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากกองกำลังรักษาสันติภาพมีขอบเขตในการใช้อาวุธอย่างจำกัดซึ่งกองกำลังรักษาสันติภาพสามารถใช้อาวุธในกรณีจะป้องกันตนเองเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการใช้อาวุธเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่กำลังถูกทำร้ายได้ ทำให้กองกำลังรักษาสันติภาพของสหประชาชาติที่เข้ามาดังกล่าวไม่มีความน่าเกรงกลัวต่อกลุ่มต่อต้านแต่อย่างใด ต่อมาสหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือโดยการส่งหน่วยกำลังทหาร Unified Task Force (UNITF) เข้ามาในโซมาเลียทางตอนใต้ โดยมีภารกิจเพื่อการปกป้องและรักษาสันติภาพมนุษยชน โดยมีชื่อยุทธการนี้ว่า “ยุทธการฟื้นฟูความหวัง” (Operation Restore Hope) ผลทำให้บรรเทาทุกข์ภัยและดูแลความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนโซมาเลียได้ในระดับหนึ่ง และกองกำลังสหรัฐฯได้ถอนกำลังทหารออกจากโซมาเลียในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 1993 ทั้งนี้กองกำลังทหารดังกล่าวได้แปรสภาพของหน่วย UNITF มาเป็นการปฏิบัติการภารกิจภายใต้สหประชาชาติที่มีชื่อว่า United Nations Operation in Somalia 2 (UNOSOM 2) ในชื่อยุทธการ Operation United Shield ซึ่งได้ดำเนินการปฏิบัติงานได้เพียง 2 ปี และในเดือน มีนาคม ปี ค.ศ. 1995 สหประชาชาติได้อนุมัติให้ถอนกำลังทหารออกจากโซมาเลีย เนื่องจากสหประชาชาติได้สูญเสียกำลังทหารรักษาสันติภาพจำนวนมากจากการถูกโจมตีจากกลุ่มต่อต้าน ทำให้สถานการณ์สงครามกลางเมืองของประเทศโซมาเลียก็ยังคงมีปัญหายืดเยื้อมาเป็นระยะเวลานาน

แม้ว่ารัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียจะได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการจากสหประชาชาติและสหภาพแอฟริกา และได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกาในการส่งอาวุธยุทธโปกรณ์ให้ทางการของประเทศเอธิโอเปียเพื่อส่งกำลังเข้าไปช่วยรัฐบาลชั่วคราวดังกล่าว แต่ก็ไม่

สามารถที่จะยุติปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากยังไม่มีศักยภาพในการปกครองประเทศอย่าง เต็ดขาดและขาดกองกำลังที่เข้มแข็งพอที่จะรวมประเทศได้

ภาพที่ 1 แผนที่ประเทศโซมาเลีย¹

จากปัญหาภายในประเทศโซมาเลียที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศขาดความมั่นคงทางการเมืองและรัฐบาลขาดอำนาจในการบริหารประเทศอย่างแท้จริง ทำให้มีเสถียรภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ประชากรของโซมาเลียมีความเป็นอยู่อย่างลำบาก ประกอบกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศมีอาณาเขตทางทะเลและชายฝั่งที่ทอดยาวทำให้ง่ายต่อการปล้นจี้เรือเพื่อเรียกค่าไถ่ โดยเริ่มจากการที่มีการรวมกลุ่มของชาวประมง อ้างตัวว่าปกป้องผลประโยชน์ในน่านน้ำของตนจากเรือประมงจากต่างชาติที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในน่านน้ำของประเทศตน เป็นผลมาจากการที่ประเทศโซมาเลียมีปัญหาทางด้านการเมืองทำให้ขาดการสนับสนุนเกี่ยวกับอาชีพประมง ซึ่งก่อนหน้านี้อาชีพประมงของชาวโซมาเลียได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ทำให้ธุรกิจการส่งออกอาหารทะเลทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก รวมถึงการให้สัมปทานการประมงแก่ประเทศต่างๆ ที่ขอเข้ามาทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) ก็สามารถทำรายได้ให้กับประเทศได้อีกทางหนึ่ง

¹ Lonely planet, Map of Somalia.[online], 14 May 2012. Available from: <http://www.lonelyplanet.com/maps/africa/somalia/>

โจรสลัดโซมาเลียเกิดขึ้นจากการรวมตัวของชาวประมงโซมาเลีย นักธุรกิจที่มีทุนทรัพย์ในการสนับสนุนการปฏิบัติการ ตลอดจนกลุ่มอดีตทหารโซมาเลียที่มีอาวุธเพื่อใช้ในการจับ ปล้น ยึดเรือที่เข้ามาในน่านน้ำหรือพื้นที่ที่ง่ายต่อการปฏิบัติการ ส่วนใหญ่การปฏิบัติการของโจรสลัดมักเกิดขึ้นในบริเวณอ่าวเอเดน ทางเหนือของโซมาเลีย ซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรือที่พลุกพล่านมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก แต่ในช่วงหลังๆ โจรสลัดยังได้ขยายการปฏิบัติการไปที่มหาสมุทรอินเดีย ทางฝั่งตะวันออกของโซมาเลีย

โครงสร้างการทำงานของโจรสลัดโซมาเลีย ประกอบด้วย 3 ฝ่าย คือ

1. ชาวประมงที่รู้เส้นทางและชำนาญการเดินเรือทางทะเลดี เป็นฝ่ายวางแผน และสั่งการ
2. กลุ่มติดอาวุธที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี ที่มีหน้าที่บุกจู่โจมเรือเป้าหมาย
3. ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ทั้งโทรศัพท์ผ่านดาวเทียม ฯลฯ เพื่อการดักฟังการรายงานของเรือที่จะแล่นผ่านมายังเส้นทางดังกล่าว

วิธีการโจมตีของโจรสลัดโซมาเลีย

การโจมตีของโจรสลัดมักเกิดขึ้นในเวลารุ่งเช้าหรือพลบค่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงรุ่งเช้าซึ่งเป็นเวลาที่สถิติการถูกโจมตีจากโจรสลัดสูงที่สุด โดยเรือสินค้า เรือประมงที่ใช้ความเร็วต่ำ หรือเรือที่มีกราบเรือต่ำ มีความเสี่ยงและมักจะตกเป็นเป้าหมายของโจรสลัด วิธีการปฏิบัติการของโจรสลัดมีหลากหลายวิธี เช่น การใช้เรือยนต์ขนาดเล็ก ที่มีความเร็วสูง จำนวน 2-3 ลำ วิ่งออกมาจากเรือแม่ (Mother Ships) ที่ลอยลำอยู่ในทะเลลึกซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรือประมง ซึ่งทำให้การตรวจสอบเรือที่เป็นเรือของโจรสลัดเป็นไปได้ยาก หรือปล่อยเรือเล็ก (skiffs) ติดอาวุธออกมาจากชายฝั่งของประเทศ แล่นจู่โจม บุกยึดเรือเป้าหมายจากหลายทิศทางพร้อมกันในทะเลหลวง (High Sea) โดยใช้อาวุธยิงไปยังเรือเป้าหมายเพื่อบังคับให้หยุดเรือ และปฏิบัติการยึดเรือ เนื่องจากเรือที่เป็นเหยื่อมักจะหยุดเครื่องเรือทำให้กลุ่มโจรสลัดสามารถเข้ายึดเรือได้โดยง่าย ในกรณีที่เรือสามารถรอดพ้นการไล่ล่าได้ ก็อาจจะเจอกลุ่มโจรสลัดกลุ่มอื่นได้อีก เนื่องจากในปัจจุบันกลุ่มโจรสลัดดำเนินการเป็นเครือข่าย และมีการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ในการปฏิบัติการของโจรสลัดมีความทันสมัยและทรงอำนาจ เช่น ปืนไรเฟิล โทรศัพท์ผ่านดาวเทียม ระบบ GPS ปืนกล เป็นต้น โดยกลุ่มโจรสลัดและนำเรือที่โดนยึดไปจอดไว้ที่เมืองอัลลีซึ่งเชื่อได้ว่าเป็นศูนย์กลางของกลุ่มโจรสลัดโซมาเลีย (The Somali pirate hub town, Eyl.) และนำตัวลูกเรือที่จับเป็นตัวประกันไปซ่อนและดำเนินการเรียกค่าไถ่กับเจ้าของเรือ กลุ่มโจรสลัดได้มีการใช้วิธีการที่มีความรุนแรงและทารุณกรรมเพิ่มมากขึ้นถึงขนาดการสังหารตัว

ประกัน² ซึ่งมีสาเหตุมาจากการแกแค้นชาวต่างชาติเนื่องจากการที่เข้าไปลักขโมยจับปลาในน่านน้ำ และการทิ้งขยะมีพิษ เช่น อวูธนิวเคลียร์ เคมีภัณฑ์ อันเป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพของประชาชนชาวโซมาเลีย รวมถึงการที่เกิดเหตุปะทะระหว่างกองกำลังลาดตระเวนหรือกลุ่มกองกำลังติดอาวุธ กับกลุ่มโจรสลัด ทำให้กลุ่มโจรสลัดจำเป็นต้องหาวิธีการตอบโต้ที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น อย่างเช่นกรณีการโจมตีเรือ The Quest ปี 2011

เมื่อเดือนต้นปี 2011 เจ้าของเรือยอร์ช (The Quest) ชาวสหรัฐฯและเพื่อนอีก 2 คนรวม 4 คนถูกจับตัวเป็นตัวประกันโดยโจรสลัดโซมาเลีย 19 คน แต่หลังจากโดนล้อมโดยกองกำลังทางเรือจากสหรัฐฯ ผู้นำโจรสลัด 2 คนตัดสินใจขึ้นเรือรบสหรัฐฯเพื่อต่อรองเรียกค่าไถ่ อย่างไรก็ตามก็ตีเมื่อฝ่ายสหรัฐฯ ปฏิเสธที่จะทำตามข้อเสนอ ผู้นำโจรสลัดจึงสั่งให้เพื่อนโจรสลัดยิงระเบิดใส่เรือรบ USS Sterett เพื่อเป็นการข่มขู่ แต่เมื่อโจรสลัด 5 คนที่กำลังควบคุมตัวประกันชาวสหรัฐฯได้ยินดังกล่าว ก็ยิงตัวประกันทั้ง 4 เสียชีวิตในทันที สหรัฐฯตอบโต้เสียงยิงดังกล่าวโดยการบุกเรือ The Quest และจับกุมโจรสลัด 15 คนมาดำเนินคดีในสหรัฐฯ(เมื่อกองทัพสหรัฐฯไปถึงโจรสลัด 2 คนเสียชีวิตแล้ว และอีก 2 คนโดนวิสามัญฆาตกรรมขณะบุกช่วยตัวประกัน)

ปัจจุบันคดีดังกล่าวยังไม่สิ้นสุด และกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีโดย federal court มลรัฐเวอร์จิเนีย มีผู้ต้องหาที่ยอมรับสารภาพต่อในคดีโจรสลัดจำนวน 10 ส่วนนาย Mohammad Saaili Shibin ซึ่งมีส่วนร่วมในการเรียกค่าไถ่ดังกล่าวโดยการหาข้อมูลตัวประกันและกำหนดจำนวนค่าไถ่นั้น ก็ถูกตั้งข้อหาสมรู้ร่วมคิดและถูกจับกุมตัวในประเทศโซมาเลียและถูกนำตัวมาดำเนินคดีในสหรัฐฯในภายหลังแม้ว่าจะไม่ได้ร่วมปล้นเรือ The Quest ด้วยก็ตาม³

คำให้การของผู้การเรือ Colin Darch⁴ ที่เคยถูกโจรสลัดยึดเรือและจับไปเป็นตัวประกันได้เล่าถึงคำพูดของโจรสลัดโซมาเลียว่า “หากไม่มีการต่อสู้หรือขัดขืนใดๆ พวกเขาจะได้รับความคุ้มครองให้มีความปลอดภัย เราต้องการให้พวกท่านได้รับความสะดวกสบายในขณะที่ถูกจับกุมนี้เพื่อการต่อรองกับเจ้าของเรือให้ได้ผล” ทั้งนี้ผู้การเรือ Colin ได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับเจ้าของเรือที่

² BBC, Growing risk of deaths at the hands of Somali pirates ,[online], 21 Mar 2012. Available from : <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-11470238>

³ Joel H. SAMUELS, “How Piracy has shaped the relationship between American Law and International Law,” *American University Law Review* 59 (June 2010): 1235-1244

⁴ MailOnline, My 47-day ordeal at the hands of Somali pirates, by British captain held for ransom.[online], 14 May 2012. Available from: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-555561/My-47-day-ordeal-hands-Somali-pirates-British-captain-held-ransom.html>

อยู่ที่เมืองโคเปนเฮเกนด้วยตนเองหลายครั้ง เพื่อยืนยันถึงสภาพความเป็นอยู่ที่ได้รับการดูแลจากโจรสลัดอย่างดี ซึ่งภายหลังการถูกกักขัง ผู้การเรือและลูกเรือได้รับการปล่อยตัวภายหลังที่จ่ายค่าไถ่ระยะเวลาในการเจรจากับโจรสลัด ขึ้นอยู่กับความพอใจของโจรสลัดและข้อเสนอที่เจ้าของเรือสามารถรับได้ ส่วนมากการเจรจามักใช้เวลานาน เช่น กรณีของเรือไต้หวั่นที่โดนปล้นเรือใช้ระยะเวลาในการเจรจามากกว่า 10 เดือน เรือMT Bunge Malati Dua⁵ ของมาเลเซียใช้ระยะเวลาเจรจา 3 เดือน เป็นต้น แม้ความจริงแล้วไม่ควรเจรจากับผู้กระทำความผิดเหล่านี้ แต่อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกเรือที่โดนจับเป็นตัวประกันเป็นหลัก สำหรับวิธีการจ่ายค่าไถ่ โดยมากจะใช้คนกลางซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเจรจาต่อรอง ในการติดต่อเจรจาและกำหนดจุดนัดหมายเพื่อจัดส่งเงินตามที่ได้ตกลง เงินที่ใช้สำหรับการไถ่เรือและลูกเรือจะบรรจุใส่กระสอบแล้วขนส่งทางรถยนต์หรือเฮลิคอปเตอร์ ซึ่งโจรสลัดจะมีเครื่องมือในการนับเงินและเครื่องตรวจสอบธนบัตรปลอมด้วยในคราวเดียวกัน ทั้งนี้เงินค่าไถ่เรือโดยเฉลี่ยลำละ 2 ล้านเหรียญ (70 ล้านเหรียญ)

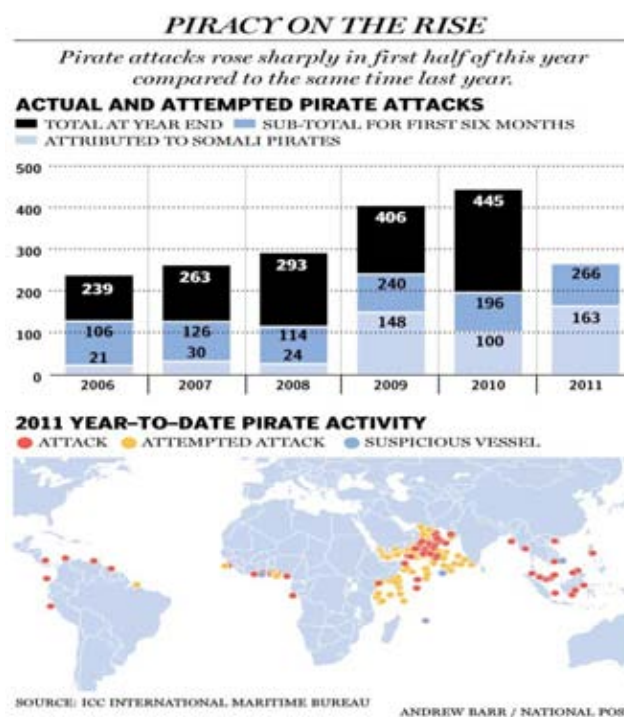
ตัวอย่างการโจมตีของโจรสลัดโซมาเลีย

เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2008 โจรสลัดโซมาเลียได้จับปล้นเรือพาณิชย์ของประเทศซาอุดีอาระเบีย “เอ็มวี ซิริอุส สตาร์ (MV SIRIUS STAR)” หรือ “SUPERTANKER” ชักธงสัญชาติ Liberian เจ้าของเรือได้แก่ บริษัทน้ำมัน Aramco ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นเรือบรรทุกน้ำมันที่มีขนาดใหญ่ เรือดังกล่าวมีความยาว 330 เมตร มีระวางบรรทุก 318,000 ตัน ปริมาณน้ำมันดิบที่บรรทุกประมาณ 2 ล้านบาร์เรล มูลค่า 100 ล้านดอลลาร์ หรือ 3,400 ล้านบาทพร้อมลูกเรือ 25 คน ขณะเกิดเหตุอยู่ห่างจากชายฝั่งทางทิศตะวันออกของชายฝั่ง Mombasa ประเทศเคนยาประมาณ 500 ไมล์ ซึ่งอยู่ห่างจากพื้นที่ลาดตระเวน (Maritime Security Patrol Area) ของเรือรบนาโต้ กองเรือนานาชาติและเครื่องบินนานาชาติเพียงไม่กี่ไมล์ ขณะมุ่งหน้าไปยังท่าเรือฮัยล ของโซมาเลีย ได้มีการเรียกค่าไถ่เป็นจำนวนเงิน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 900 ล้านบาท นับเป็นการปล้นเรือครั้งใหญ่ที่สุดในบริเวณดังกล่าวโดยกลุ่มโจรสลัดใช้เวลาในการปฏิบัติการเพียง 16 นาที การปล้นเรือครั้งนี้เกิดขึ้นทั้งที่เรือซิริอุส สตาร์ ซึ่งเชื่อว่าเรือโจรสลัดดังกล่าวใช้ยุทธวิธีบางอย่างในการนำเรือเข้ามายึดเรือบรรทุกน้ำมันสัญชาติซาอุดีอาระเบียนี้

เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2008 เรือประมง “เรือเอกวิวัฒน์นาวา 5” สัญชาติคีรีบาติ (Kiribati) มีเจ้าของเรือเป็นคนสัญชาติไทยและบริหารโดยบริษัท ศิริชัยการประมงจำกัด มีลูกเรือรวมทั้งสิ้น 16 คน มีสัญชาติไทย 15 คน สัญชาติกัมพูชา 1 คน เรือลำนี้ได้ออกจากประเทศไทย เมื่อวันที่

⁵ มารีนเนอร์ไทยดอทคอม, สถานการณ์โจรสลัดโซมาเลียในช่วงเอเดน. [ออนไลน์] , 14 พฤษภาคม 2555, แหล่งที่มา: <http://www.marinerthai.com/forum/index.php?topic=3277.0;wap2>

10 กันยายน 2007 เพื่อทำการประมงในเขตสัมปทานในทะเลอาราเบียน ได้มีเรือเร็ว 2 ลำซึ่งมีลูกเรืออยู่ลำละ 5-6 คนพร้อมอาวุธได้พยายามที่จะไต่ขึ้นเรือ ซึ่งเข้าใจว่าเป็นโจรสลัด ขณะนั้นเรืออยู่บริเวณอ่าวเอเดน ห่างจากชายฝั่งประเทศเยเมนประมาณ 34 ไมล์ทะเล (61.2 กิโลเมตร) และห่างจากเมืองซาลาล่า ประเทศโอมาน ระยะทาง 285 ไมล์ทะเล เมื่อตรวจสอบข้อมูลทำให้ทราบในภายหลังว่า เรือรบ INS TABAR ของประเทศอินเดียได้ยิงเรือเอกวิวัฒน์นาวา 5 จมไป โดยเข้าใจผิดว่าเป็นเรือแม่ของกลุ่มโจรสลัด ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทศิริชัยการประมง จำกัด ได้มีการส่งรูปเรือไปยังองค์การเดินเรือระหว่างประเทศที่มาเลเซียเนื่องจากเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการประสานงานและการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ โดยองค์การเดินเรือระหว่างประเทศได้ส่งข้อมูลไปยังกองกำลังและเรือรบต่างๆที่อยู่ในพื้นที่ที่เกิดเหตุ แต่เรือรบของอินเดียได้ปฏิเสธความรับผิดชอบโดยอ้างว่าไม่ได้รับข้อมูลใดๆจากทางองค์การเดินเรือระหว่างประเทศ ทำให้เกิดความคลางแคลงใจจากเจ้าของเรือเกี่ยวกับการปฏิบัติการของกองทัพเรืออินเดียเป็นอย่างยิ่ง⁶

แผนภูมิแสดงสถิติของการโจมตี ปี2006-2011⁷

⁶ สัมภาษณ์ คุณวิชาญ ศิริชัยเอกวิวัฒน์, กรรมการผู้จัดการบริษัทศิริชัยการประมง, 2 กันยายน 2553.

⁷ Maritime connector, Navy actions help cut Somali pirate hijacking: watchdog.[online], 14 April 2012. Available from: <http://maritime-connector.com/news/security-and-piracy/navy-actions-help-cut-somali-pirate-hijacking-watchdog/>

จากที่กล่าวมาทั้งหมดทำให้เห็นว่า การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในแถบน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียและอ่าวเอเดนยังคงมีสถิติที่เพิ่มมากขึ้น แม้ว่าการดำเนินการปราบปรามจะมีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้หากพิจารณาถึงมูลเหตุสำคัญของการกระทำอันเป็นโจรสลัดแล้วสามารถสรุปปัจจัยสำคัญได้ดังนี้

ประการแรก ความไร้เสถียรภาพของรัฐบาลโซมาเลียทำให้การปกครอง ระบบกฎหมายไม่สามารถนำมาใช้บังคับต่อการกระทำผิดได้ ประกอบกับลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์ของประเทศโซมาเลียมีลักษณะเป็นชายฝั่งที่มีความยาวมากทำให้พื้นที่สำหรับการก่อเหตุและการหลบหนีมีมากขึ้น ทำให้โจรสลัดโซมาเลียมีอิทธิพลต่อการขนส่งทางทะเลของโลก เพราะเป็นทางลัดมีเรือพาณิชย์ผ่านอย่างหนาแน่น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปราบปรามและป้องกันโจรสลัดโซมาเลียเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก อีกทั้งข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้เกิดการลดกำลังทางเรือเพื่อการกำลังลาดตระเวนในจุดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดการกระทำผิด

ประการที่สอง ปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่บีบบังคับทำให้เกิดการกระทำผิด เนื่องจากประเทศโซมาเลียและประเทศในแถบภูมิภาคนี้ประสบปัญหาภาวะทางเศรษฐกิจถดถอย ส่งผลให้เกิดการว่างงานและภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดจึงเกิดการกระทำผิดดังกล่าวขึ้นอย่างแพร่หลาย กล่าวคือประชาชนชาวโซมาเลียที่ประสบปัญหาขาดแคลนอาหารเครื่องสธารณูปโภคในการดำรงชีวิต ทำให้เกิดความพยายามในการให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน ซึ่งการเป็นโจรสลัดกลายเป็นทางเลือกสำหรับชายชาวโซมาเลีย ทั้งนี้ผู้ที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดถือว่าเป็นผู้มั่งคั่งและได้รับการยอมรับในสังคมโซมาเลีย สามารถนำเงินที่ได้จากการเรียกค่าไถ่ซึ่งเป็นจำนวนเงินมหาศาล มาใช้ในการสร้างบ้านซื้อรถ เป็นต้น นอกจากนี้เงินบางส่วนยังนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์ให้ทรงอานุภาพกว่าเดิม ในการบุกยึดเรือในครั้งต่อไป

ประการที่สาม กรณีการกระทำของโจรสลัดอาจจะมีกลุ่มมีอิทธิพลหรือนักการเมืองเป็นผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ทำให้ผู้กระทำความผิดกล้าที่จะปฏิบัติการโดยไม่มีความเกรงกลัวต่ออำนาจทางกฎหมาย นอกจากนี้โจรสลัดบางกลุ่มยังมีเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมมือด้วย อย่างเช่นรัฐบาลกลางของประเทศโซมาเลียที่ไม่มีอำนาจในการปกครองอย่างแท้จริงทำให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดไม่ประสบผลสำเร็จ

การเพิ่มจำนวนของโจรสลัดที่ดักปล้นสะดมเรือสินค้าในอ่าวเอเดน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและธุรกิจการเดินเรือของโลกอย่างมหาศาล เพราะ ข้อมูลจากสถาบันวิชาการในประเทศอังกฤษ ประเมินว่า เมื่อปีค.ศ. 2009 โจรสลัดมีรายได้จากการเรียกค่าไถ่สูงถึง 30 ล้านเหรียญ หรือประมาณ 1,150 ล้านบาทความเสียหายนี้ยังส่งผลกระทบต่อต้นทุนของสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจาก

ผู้ประกอบการต้องใช้จ่ายเงินก้อนใหญ่เพื่อจ่ายเป็นค่าไถ่เรือ รวมทั้งมาตรการรักษาความปลอดภัย และค่าประกันภัย ซึ่งทั้งหมดนี้จะถูกนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายบวกไปกับตัวสินค้าด้วย⁸ และที่สำคัญการกระทำ ความผิดดังกล่าวถือเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเลและเป็นภัยต่อการเดินเรือที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย เนื่องจากการเรือเดินทะเลเพื่อการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศหรือข้ามทวีปนั้นอยู่ไกลจากเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐในการคุ้มครองความปลอดภัยกับชีวิตผู้เดินเรือ ลูกเรือ หรือสินค้าบนเรือ อีกทั้งบริเวณที่เป็นทะเลหลวงมีบริเวณที่ กว้างใหญ่มาก กรณีที่มีการกระทำการอันเป็นโจรสลัดหรือการปล้นเรือโดยใช้อาวุธเกิดขึ้นย่อมเป็น การยากที่จะได้รับความคุ้มครองและได้รับการช่วยเหลือให้พ้นจากอันตรายอย่างทันทั่วทั้ง

อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นพบว่าผู้กระทำความผิดได้มีการพัฒนา รูปแบบการโจมตีที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและการโจมตีมักเกิดขึ้นบริเวณใกล้กับน่านน้ำนอกชายฝั่ง ของประเทศโซมาเลียเพื่อความสะดวกในการหลบหนีการจับกุมเข้าไปยังอาณาเขตของประเทศตนเอง อีกทั้งกลุ่มผู้กระทำความผิดบางกลุ่มได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองและกลุ่มผู้มีอิทธิพลทำให้ ผู้กระทำความผิดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องศึกษากฎหมาย ระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม ผู้กระทำความผิดต่อไป

2.2 กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการ ป้องกันปราบปรามการ กระทำอันเป็นโจรสลัดและ กฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับการ ปล้นเรือโดยใช้อาวุธ

การดำเนินการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้น บริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย จำต้องศึกษาลักษณะของกระทำความผิด มาตรการในการดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดภายใต้กฎหมายระหว่าง ประเทศรวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการปล้นเรือโดยใช้อาวุธและหลักเกณฑ์ระหว่าง ประเทศอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบวามตรการภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

⁸ Kriangsak Kittichaisaree, Piracy: International law & Policies ,[online], 21 Mar 2012. Available form : http://www.google.co.th/#hl=th&client=psy-ab&q=Kriangsak+Kittichaisaree%2C+Piracy+:+International+law+%26+Policies+%3A+paper+presented+&oq=Kriangsak+Kittichaisaree%2C+Piracy+:+International+law+%26+Policies+%3A+paper+presented+&aq=f&aqi=&aq=&gs_sm=3&gs_upl=266914250101571160112101010815631323210.1.4.4.0.111010&gs_l=serp.3...266914250101571160112101010815631323210j1j4j4j0j111010.frgbld.&pbx=1&bav=on.2,or.r_gc_r_pw_r_qf.cf.osb&fp=e23b84d03d53e5a5&biw=1117&bih=598

สามารถนำมาบังคับใช้ต่อการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ บริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียได้เพียงพอหรือไม่

2.2.1 หลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด

2.2.1.1 ความเป็นมาของความผิดฐานโจรสลัด

สมัยโบราณการกระทำอันเป็นโจรสลัดไม่ถือเป็นว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายใด ๆ แต่ถือเป็นเพียงการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพโดยทั่วไปของประชาชน ซึ่งประชาชนโดยทั่วไปมีสิทธิที่จะสามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาเมื่อการค้าขายมีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นทำให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้ประชาคมระหว่างประเทศได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำดังกล่าว จนทำให้เกิดเป็นทางปฏิบัติของรัฐ (State Practice) ว่ารัฐใดหากจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้แล้ว ย่อมมีเขตอำนาจศาลตามหลักสากลที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้⁹ ลักษณะของการกระทำความผิดฐานโจรสลัดถือเป็นอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ (Crimes against Humanities) เพราะเกิดจากการใช้ความรุนแรงและการเข้ายึดครองเรือโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารซึ่งดำเนินการเป็นการส่วนตัวหรือการกระตุนให้มีการเข้าร่วมในการกระทำเช่นว่า เพราะฉะนั้นเรือที่ถูกควบคุมโดยกลุ่มบุคคลที่กระทำการดังกล่าวถือว่าเป็นโจรสลัด¹⁰ แต่ก็ไม่ได้มีการกำหนดโทษในฐานะความผิดเกี่ยวกับโจรสลัดไว้ โดยรัฐแต่ละรัฐก็มีกฎหมายที่จะลงโทษโจรสลัดตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายภายในของรัฐของตน ต่อมากฎ กติกาภายในของรัฐก็เริ่มที่จะกลายมาเป็นกฎเกณฑ์หรือกติการะหว่างประเทศ โดยอาศัยองค์ประกอบความผิดหรือบรรทัดฐานที่เหมือนกันของกฎหมายภายในของแต่ละรัฐ โดยวิธีการนี้ทำให้กฎหมายภายในของรัฐแปรสภาพเป็นกฎหมายระหว่างประเทศไปในที่สุด

สนธิสัญญาฉบับแรกที่ได้พิจารณาความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดว่าเป็นความผิดตามหลักเขตอำนาจสากล (Universal Jurisdiction) คือ สนธิสัญญาไมตรีพาณิชย์และการเดินเรือ (Treaty of Amity, Commerce and Navigation) ระหว่างอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ.1794 และในปี ค.ศ. 1932 ได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด คือ รายงานการค้นคว้าและวิจัยทางด้านกฎหมายระหว่างประเทศ

⁹ พงศธร บุญอารีย์, กฎหมายกับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ 1(กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2520) หน้า 151

¹⁰ จตุรงค์ ถิระวัฒน์, กฎหมายระหว่างประเทศ, พิมพ์ครั้งที่ 1(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547) หน้า 668 - 669

(Research into International Law) ของ Harvard Law School 1932, มาตรา 3 (1) ได้ให้ความหมายของการกระทำอันเป็นโจรสลัดว่า

“การกระทำอันเป็นโจรสลัด คือ การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งกระทำขึ้นในสถานที่ที่มีได้อยู่ใต้อำนาจแห่งดินแดนของรัฐใดรัฐหนึ่ง อันได้แก่ การกระทำความดังจะกล่าวนี้ คือ

การกระทำโดยใช้กำลังหรือกระทำการปล้นสะดมด้วยเจตนาที่ปล้น ข่มขืน ทำร้าย กักขัง คุมขัง หรือฆ่าผู้ใดด้วยเจตนาที่จะลักทรัพย์หรือทำลายทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ส่วนตัวปราศจากมูลจะอ้างสิทธิโดยชอบ หากเข้าลักษณะที่ว่า การกระทำนั้นเกี่ยวข้องกับการจู่โจมในทะเลหรือจากทะเล หรือในอากาศ หรือจากอากาศ หรือในลักษณะที่ว่า การกระทำนั้นเกี่ยวข้องกับการจู่โจมซึ่งเริ่มเกิดขึ้นจากบนเรือ ไม่ว่าเรือลำนั้นหรือเรืออีกลำหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นเรือโจรสลัด หรือเรือที่ไม่ปรากฏสัญชาติ หรือสถานะทางกฎหมาย”¹¹

Oppenheim นักกฎหมายระหว่างประเทศที่มีชื่อเสียงได้แสดงความเห็นว่า การกระทำอันเป็นโจรสลัด คือ การกระทำโดยใช้กำลังอันปราศจากอำนาจที่จะกระทำต่อบุคคล หรือทรัพย์สินในทะเลหลวงซึ่งกระทำโดยเรือเอกชน (ส่วนตัว) ต่อเรืออีกลำหนึ่งหรือโดยลูกเรือที่เป็นกบฏต่อเรือที่ตนสังกัด

ต่อมาได้มีความร่วมมือกันระหว่างรัฐเพื่อการจัดทำข้อตกลง The Nyon Agreement, 14 September 1937 เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ที่นานาประเทศใช้เป็นแนวทางในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดร่วมกัน โดยมีการจัดทำขึ้นเป็นสนธิสัญญา ซึ่งได้มีการวางมาตรการต่อต้านเรือดำน้ำที่กระทำการอันเป็นโจรสลัด ตลอดจนมีการกำหนดมาตรการต่างๆ รวมถึงการวางแนวทางการควบคุมของการกระทำอันเป็นโจรสลัดขึ้น เนื่องจากในระหว่างเกิดสงครามในประเทศสเปนได้มีการโจมตีเรือสินค้าในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนโดยเรือดำน้ำ จากนั้นจึงได้มีการให้ค่านियามการกระทำความผิดเป็นโจรสลัดให้มีความหมายถึงกรณีดังกล่าวข้างต้นด้วย

ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ได้มีการกระตุ้นให้มีการประมวลและพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศในรูปแบบของสนธิสัญญา โดยอาศัยรากฐานทางกฎหมายจากมาตรา 13(1) a ของกฎบัตรสหประชาชาติที่ได้กำหนดในทำนองว่า ให้สมาชิกผู้ใหญ่ริเริ่มศึกษาและทำข้อเสนอแนะเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาก้าวหน้าของกฎหมายระหว่างประเทศ (Progressive Development of International law) และอาศัยมาตรา 15 ของธรรมนูญของคณะกรรมาธิการกฎหมายระหว่าง

¹¹ ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ, กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : กิจจันท์การพิมพ์, 2536) หน้า 206

ประเทศ โดยนัยของมาตรา 15 ของธรรมนูญของคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ การพัฒนาก้าวหน้าของกฎหมายระหว่างประเทศหมายถึง การเตรียมร่างอนุสัญญาในเรื่องที่ยังไม่มีกฎหมายที่เพียงพอ และยังมีไม่มีแนวปฏิบัติของรัฐ แต่การประมวลกฎหมายระหว่างประเทศหมายถึง การทำกฎหมายให้ชัดเจนขึ้นและทำกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศให้เป็นระบบในเรื่องที่มีแนวทางปฏิบัติของรัฐ, ทฤษฎีทางกฎหมายต่างๆในเรื่องนั้นๆ คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศก็ได้ประมวลหลักกฎหมายระหว่างประเทศขึ้นมาพร้อมทั้งการพัฒนาก้าวหน้าของกฎหมายระหว่างประเทศด้วย¹²

ในทศวรรษที่ 20 ได้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐเพื่อทำการศึกษา และพิจารณาถึงปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดอย่างจริงจัง โดยมีการพิจารณาถึงคำนิยาม ขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดตลอดจนการศึกษาถึงอุปสรรค ช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายที่บังคับเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดของแต่ละประเทศในขณะนั้นมีความแตกต่างขาดเอกภาพ¹³ จนกระทั่งคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Commission - ILC) ได้มีการยกร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล 4 ฉบับ และได้มีการจัดประชุมกฎหมายสหประชาชาติว่าด้วยทะเลขึ้นในปี ค.ศ. 1958 องค์การสหประชาชาติได้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่เกิดขึ้น และได้บัญญัติสำหรับฐานความผิดอันเป็นโจรสลัดอยู่ในมาตรา 14 – มาตรา 22 ของอนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ. 1958 โดยกำหนดให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นศัตรูร่วมกันของมนุษยชาติทั้งหมด “Pirates bring the common enemies of all mankind’s” คนทุกชาติมีสิทธิเท่าเทียมกันในการป้องกันและปราบปราม รัฐชายฝั่งมีอำนาจดำเนินการจับกุมโจรสลัดจากทะเลหลวงแล้วนำเข้าไปในเขตน่านน้ำของรัฐตนเพื่อพิจารณาลงโทษตามอำนาจของตนได้ตามที่กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยกฎหมายทะเลกำหนดเอาไว้¹⁴

ต่อมาได้มีการประชุมกฎหมายทะเล ผลของการประชุมทำให้เกิดอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์การป้องกันและ

¹² Ian Brownlie, *Principles of Public International Law*, edited 4 (Oxford: Oxford University Press, 1990) p. 242

¹³ Monica Pathak, *Maritime Violence: Piracy at Sea and Maritime Terrorism Today*, [online], 1 Apr 2001. Available from: <http://www.westlaw.com> : Windsor Review of Legal and Social Issue

¹⁴ กิตติมา จันทร์ตรี, ช่องแคบมะละกา-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2541) หน้า 63

ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้ ซึ่งเนื้อหาของบทบัญญัติไม่มีความแตกต่างกันจากอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยทะเลหลวง ค.ศ. 1958 เนื่องจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 เป็นเพียงการประมวลกฎหมายที่มีอยู่เดิม (Codification) เข้ากับการพัฒนา (Progressive Development) กฎหมายจารีตประเพณีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป¹⁵ และเป็นกฎหมายที่มุ่งประสงค์จะรวบรวมประเด็นทุกประเด็นในกฎหมายทะเลเอาเข้ามาไว้ในเอกสารฉบับเดียวกันเพื่อความสะดวกต่อการนำมาใช้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้ระบุ ไว้ภาค 7 ในข้อ 100 – ข้อ 107 ซึ่งจุดมุ่งหมายของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดนี้มีขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและพยายามที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศและหามาตรการร่วมกันเพื่อการลงโทษผู้กระทำความผิด หรือละเมิดกฎเกณฑ์กติการะหว่างประเทศ

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982

ข้อที่ 100 กล่าวถึงหน้าที่ของรัฐในการให้ความร่วมมือกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ข้อที่ 101 กล่าวถึงคำนิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ข้อที่ 102 กล่าวถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยเรือรบ เรือของรัฐบาลซึ่งลูกเรือได้ก่อกบฏ

ข้อที่ 103 กล่าวถึงคำนิยามของเรือโจรสลัด

ข้อที่ 104 กล่าวถึงการคงหรือเสียสัญชาติของเรือโจรสลัด

ข้อที่ 105 สิทธิของรัฐในการยึดเรือโจรสลัด

ข้อที่ 106 ความรับผิดชอบสำหรับการยึดเรือโดยไม่มีมูลอันเพียงพอ

ข้อที่ 107 เรือที่มีสิทธิทำการยึดเพราะเหตุแห่งการกระทำอันเป็นโจรสลัด

¹⁵ สมเจตน์ มงคลหัตถิ, “ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด,” (นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 61.

สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคืออาณาเขตทางทะเลและเขตอำนาจของรัฐเหนือเขตทางทะเลเพื่อใช้ในการพิจารณาขอบเขตของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่บัญญัติไว้เป็นความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้บัญญัติเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลไว้ดังนี้

1. น่านน้ำภายใน (Internal Waters)

น่านน้ำภายใน คือ น่านน้ำทางด้านแผ่นดินของเส้นฐาน (baselines) แห่งทะเลอาณาเขต¹⁶ เช่น อ่าว แม่น้ำ ปากแม่น้ำ ทะเลสาบ เป็นต้น รัฐชายฝั่งย่อมมีอำนาจอธิปไตย (sovereignty) เหนือน่านน้ำภายใน¹⁷ ในทำนองเดียวกับที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน (territory) ดังนั้นหากเรือต่างชาติหรืออากาศยานต่างชาติจะผ่านเข้ามาในเขต น่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่ง เรือต่างชาติหรืออากาศยานต่างชาตินั้นจะต้องขออนุญาตรัฐชายฝั่งก่อนจึงจะสามารถเข้ามาในน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่งได้

2. ทะเลอาณาเขต (Territorial sea)

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตว่าต้องไม่เกิน 12 ไมล์ทะเลโดยวัดจากเส้นฐาน (baselines) ออกไปในทะเล รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขตของตน ซึ่งหมายความรวมถึงอำนาจอธิปไตยในห้วงอากาศ (air space) เหนือทะเลอาณาเขต และอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นดินท้องทะเล (sea-bed) และดินใต้ผิวดิน (subsoil) แห่งทะเลอาณาเขตด้วย¹⁸ โดยมีข้อยกเว้นในการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทะเลอาณาเขตคือ “การใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต” (right of innocent passage) ของเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง¹⁹

3. เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone)

เขตเศรษฐกิจจำเพาะ คือบริเวณที่อยู่เลยไปจากและประชิดกับทะเลอาณาเขต โดยเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องไม่ขยายออกไปเลย 200 ไมล์ทะเล จากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของ

¹⁶ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 8 (1)

¹⁷ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 2

¹⁸ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 2(1) , (2)

¹⁹ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 17

ทะเลอาณาเขต²⁰ การใช้อำนาจของรัฐในเขตเศรษฐกิจจำเพาะอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ได้ให้สิทธิอธิปไตย (Sovereign Right) สิทธิที่กฎหมายรับรองและอำนาจเหนือการสำรวจและแสวงหาประโยชน์ อนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตบนพื้นดินใต้ท้องทะเลและใต้พื้นดินใต้ท้องทะเลตลอดจนห้วงน้ำเหนือขึ้นไป นอกจากนี้ยังสามารถใช้ผลิตพลังงานจากกระแสไฟฟ้าและกระแสลมได้ และมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการ สร้างและใช้เกาะเทียมและติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ สำรวจและวิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางทะเล ป้องกันสภาพแวดล้อมสิ่งเป็นพิษ (มลภาวะ) ทางทะเล ซึ่ง เป็นหลักการทางกฎหมายที่จะไปสร้างข้อผูกพัน (Obligation) และหน้าที่ของรัฐ (Duty of State) ที่จะให้ความเคารพและยึดถือปฏิบัติในทางระหว่างประเทศ สิทธิอธิปไตยที่ว่าเป็นสิทธิที่รับรองให้แก่รัฐที่มีอำนาจอธิปไตยเพื่อเข้าไปบริหารจัดการให้อยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งรัฐ (National Jurisdiction) อย่างไรก็ดี รัฐอื่นๆ ไม่ว่าจะป็นรัฐชายฝั่งหรือรัฐไร้ฝั่งทะเลก็ตาม มีเสรีภาพในการเดินเรือ การบินผ่าน การวางสายเคเบิล และท่อใต้น้ำได้ แต่ต้องเคารพสิทธิของรัฐเจ้าของเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น²¹

และบทบัญญัติข้อ 73 ของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ก็ยังให้อำนาจแก่รัฐชายฝั่งเจ้าของเขตเศรษฐกิจจำเพาะเหนือการกระทำความผิดได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องการขึ้นเรือ การตรวจเรือ การจับกุม และกระบวนการใช้อำนาจของรัฐทางศาลในการกระทำผิดเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ดังนี้

1. ในการใช้สิทธิอธิปไตยของตน เพื่อการสำรวจ แสวงหาประโยชน์ อนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งอาจใช้มาตรการต่างๆ รวมทั้ง การขึ้นเรือ การตรวจเรือ การจับกุม และกระบวนการพิจารณาทางศาลเท่าที่จำเป็น เพื่อประกันการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ตนได้ออกไว้ ตามอนุสัญญานี้
2. เรือที่ถูกจับกุมและลูกเรือ ให้ได้รับการปล่อยทันทีที่ได้มีการวางประกันตามสมควรหรือให้หลักประกันอื่นๆ
3. บทกำหนดโทษของรัฐชายฝั่ง สำหรับการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ต้องไม่รวมถึงโทษจำคุก ถ้ามิได้มีการตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องไว้เป็นอย่างอื่น หรือการลงโทษทางร่างกายในรูปอื่นใด

²⁰ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 55 and Article 57

²¹ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 56

4. ในกรณีที่มีการจับกุมหรือการกักเรือต่างชาติ ให้รัฐชายฝั่งแจ้งให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยพลัน โดยผ่านช่องทางที่เหมาะสม ถึงการกระทำที่ได้ดำเนินไปและการลงโทษใดที่ตนได้ลงไปแล้วหลังจากนั้น

จากบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดในการกระทำที่เป็นการละเมิดต่อกฎหมายของรัฐชายฝั่งเจ้าของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ บทบัญญัติได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า จะต้องไม่มีการลงโทษจำคุก หรือลงโทษทางร่างกายใดๆแก่ผู้กระทำความผิด รวมทั้งการยึดเรือซึ่งเป็นพาหนะในการกระทำความผิด²²

ขณะเดียวกันมาตรา 58 (1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. = 1982 ได้บัญญัติรับรองว่า รัฐทุกรัฐไม่ว่าจะเป็นรัฐชายฝั่ง (coastal states) หรือรัฐไร้ฝั่ง (land – locked states) ย่อมมีเสรีภาพในการเดินเรือตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 87 แห่งอนุสัญญาฯ โดยมีเงื่อนไขว่าการใช้เสรีภาพดังกล่าวตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ 87 เสรีภาพแห่งทะเลหลวง

1. ทะเลหลวงเปิดให้แก่รัฐทั้งปวง ไม่ว่ารัฐชายฝั่งหรือรัฐไร้ชายฝั่ง เสรีภาพแห่งทะเลหลวงย่อมใช้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญานี้ และกฎเกณฑ์อื่นๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ เสรีภาพแห่งทะเลหลวงของรัฐชายฝั่งและรัฐไร้ชายฝั่ง ประกอบด้วย อาทิเช่น

- เสรีภาพในการเดินเรือ
- เสรีภาพในการบินผ่าน

อำนาจของรัฐชายฝั่งในอันที่จะกำหนดมาตรการอันจะมีผลกระทบต่อการใช้เสรีภาพในการเดินเรือของรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะถือว่าเสรีภาพในการเดินเรือตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 58 แห่งอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มีความหมายเช่นเดียวกับเสรีภาพแห่งการเดินเรือในท้องทะเลหลวง ซึ่ง "เสรีภาพแห่งการเดินเรือ (Freedom of Navigation)" คือการที่รัฐต่างๆมีเสรีภาพในการการนำเรือเดินทางโดยที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว แต่ถ้าจะหยุดเรือก็ได้ ถ้าเป็นการกระทำโดยเหตุสุดวิสัย หรือทุกขภัย หรือเพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลหรืออากาศยานที่อยู่ในอันตราย ในการสนับสนุนหลักเสรีภาพในการเดินเรือนี้ เมื่อเสรีภาพในการเดินเรือ

²² พลเรือเอกถนอม เจริญลาภ, การเดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะ, [ออนไลน์] 25 มิถุนายน 2555, แหล่งที่มา: mrpolicy.trf.or.th/เอกสารเผยแพร่/สำหรับผสมใจทั่วไป/การเขียนขอบนออกของเขตทางทะเล/tabid/73/Default.aspx

ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามมาตรา 58 มีความหมายเช่นเดียวกับเสรีภาพในการเดินเรือในทะเลหลวง ตามมาตรา 87 รัฐชายฝั่งจึงไม่มีอำนาจที่จะออกกฎหมายบังคับแก่เรือที่ใช้เสรีภาพเดินเรือผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่ง เพราะการกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นการขัดต่อหลักเสรีภาพในการเดินเรือที่กฎหมายรับรอง²³ เช่นนี้ก็จะมิแต่เรือราชการของรัฐเจ้าของธงเท่านั้นที่จะเข้าไปหยุดเรือเพื่อตรวจค้นได้ นอกจากนี้ว่าเรื่อนั้นๆ มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่า

- มีการขนส่งทาส
- มีการกระทำอันเป็นโจรสลัด
- มีการออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาต
- มีการขนส่งยาเสพติดหรือสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท

4. ทะเลหลวง (High Sea)

ทะเลหลวง หมายถึง ทุกส่วนของทะเลซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone) ในทะเลอาณาเขต (territorial sea) หรือในน่านน้ำภายใน (internal waters) ของรัฐ หรือในน่านน้ำหมู่เกาะ (archipelagic waters) ของรัฐหมู่เกาะ²⁴ และยังรวมถึงห้วงน้ำ (water column) และผิวน้ำเหนือไหล่ทวีปที่อยู่นอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะยังคงเป็นเขตทะเลหลวง ถึงแม้ไหล่ทวีปและทวีปกรบนไหล่ทวีปจะตกอยู่ภายใต้สิทธิอธิปไตย (sovereign rights) ของรัฐชายฝั่งก็ตาม ทะเลหลวงเปิดให้แก่รัฐทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นรัฐชายฝั่ง (coastal states) หรือรัฐไร้ฝั่งทะเล (landlocked states) แสวงหาผลประโยชน์ได้อย่างเสรี ซึ่งทุกรัฐมีสิทธิเท่าเทียมกันในการใช้ประโยชน์จากเขตทะเลหลวง

เสรีภาพแห่งทะเลหลวงใช้ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์อื่นๆของกฎหมายระหว่างประเทศ อาทิเช่น เสรีภาพในการเดินเรือ (freedom of navigation) เสรีภาพในการบิน (freedom of over flight) เสรีภาพในการทำประมง (freedom of

²³ R.B. Bilder, "The Emerging Right of Physical Enforcement of Fisheries Beyond Territorial Limits," in FISHERIES CONFLICTS IN THE NORTH ATLANTIC : PROBLEMS OF MANAGEMENT AND JURISDICTION, edited by G. Pontecorvo and N.H. Hagist. Law of the Sea Institute Workshop, Harmilton, Bermuda, (Cambridge Massachusetts: Ballinger Publishing Co., 1974) p. 150 – 152.

²⁴ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 86

fishing) โดยหน้าที่ประการสำคัญของรัฐต่างๆที่ทำการประมงในทะเลหลวง คือ ต้องร่วมมือกันเพื่อกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในท้องทะเล

ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นความเป็นมาของความผิดฐานโจรสลัดรวมถึงคำอธิบายเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งใช้ประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับความผิดเพื่อเป็นแนวทางร่วมกันเพื่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด หัวข้อต่อไปจะกล่าวถึงลักษณะและองค์ประกอบของการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายระหว่างประเทศ

2.2.1.2 ลักษณะและองค์ประกอบของการกระทำที่เป็นความผิดฐานโจรสลัด

อนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ. 1958 ข้อ 15 และอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 101 ได้กำหนดลักษณะการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้ว่า

การกระทำอันเป็นโจรสลัดประกอบด้วยกรกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(A) การกระทำใดๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยการใช้กำลัง หรือการกักขังหรือการกระทำใดๆ อันเป็นการปล้น ซึ่งกระทำด้วยวัตถุประสงค์ส่วนตัวโดยลูกเรือหรือผู้โดยสารของเรือเอกชนหรืออากาศยานเอกชนและมุ่งกระทำ

- ในทะเลหลวง ต่อเรือหรืออากาศยานลำอื่น หรือต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเรือหรืออากาศยานเช่นว่านั้น

- ต่อเรือ อากาศยาน บุคคลหรือทรัพย์สินในที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐใดๆ

(B) การกระทำอันเป็นการเข้าร่วมโดยสมัครใจในการปฏิบัติการของเรือหรือของอากาศยาน โดยทราบว่าการปฏิบัติการนั้นทำให้เรือหรืออากาศยานนั้นเป็นโจรสลัด

(C) การกระทำใดอันเป็นการยุยงหรืออำนวยความสะดวกโดยจงใจต่อการกระทำที่ระบุไว้ในอนุวรรค (A) หรือ (B)

จากบทบัญญัติของคำนิยามของอนุสัญญาฯ สามารถพิจารณาได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีองค์ประกอบของการกระทำที่สำคัญ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ต้องเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบนเรือเอกชน หรืออากาศยานเอกชน ต่อเรือ หรืออากาศยานเอกชนด้วยกัน (Private Ship or Aircraft)

องค์ประกอบของการกระทำความผิดที่เป็นการกระทำความผิดฐานโจรสลัดต้องประกอบของจำนวนเรือต้องเป็นการกระทำต่อเรือสองลำ (Two ship requirement) กล่าวคือ เรือลำหนึ่งได้ทำการเข้าจี้ปล้นเรืออีกลำหนึ่ง กรณีที่หากมีเพียงเรือแค่ลำเดียวก็จะไม่สามารถพิจารณาโทษให้การกระทำนั้นเป็นการกระทำความผิดฐานโจรสลัดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศได้ แต่ในบางประเทศกฎหมายภายในได้มีการกำหนดให้การกระทำความผิดฐานโจรสลัดสามารถครอบงำองค์ประกอบได้แม้จะเป็นการกระทำเพียงเรือแค่ลำเดียวก็ตาม เช่นนี้สามารถพิจารณาได้ว่าการที่การกระทำที่เป็นการใช้กำลังหรือการกักขัง หรือการกระทำใดๆที่เป็นการปล้นในเรือลำเดียวกันก็จะไม่เข้าองค์ประกอบความผิดฐานโจรสลัด

2. ต้องเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบริเวณทะเลหลวง

การพิจารณาว่าการกระทำความผิดตามคำนิยามของโจรสลัดภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ ต้องพิจารณาถึงพื้นที่ของการกระทำความผิด ซึ่งต้องพิจารณาตามเขตทางทะเลดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่แล้ว ว่า ทะเลหลวง (High Seas) ซึ่งภายใต้อนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ. 1958 มาตรา 1 ได้นิยามความหมายเกี่ยวกับทะเลหลวงไว้ว่า คำว่า “ทะเลหลวง” หมายถึง ส่วนทั้งหมดของทะเลซึ่งไม่รวมอยู่ในทะเลอาณาเขต หรือน่านน้ำภายในของรัฐ และภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ข้อที่ 86 ได้นิยามว่า ทะเลหลวงหมายถึง ทุกส่วนของทะเลซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะในทะเลอาณาเขต หรือในน่านน้ำภายในของรัฐ

ภายใต้อนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ.1958 มาตรา 14 และ มาตรา 15 และ อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อที่ 100 และ 101(2) ได้กำหนดพื้นที่ของการเกิดโจรสลัดไว้ในทะเลหลวง ซึ่งบริเวณทะเลหลวงเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่มีจำนวนมากเนื่องจากบริเวณดังกล่าวมิได้อยู่ในอำนาจของรัฐใดรัฐหนึ่ง แต่เป็นสมบัติร่วมกันของมนุษยชาติ โดยหลักของทะเลหลวงได้เปิดให้ทุกรัฐสามารถใช้ ประกอบกับหลักเสรีภาพในทะเลหลวงแสดงให้เห็นว่าในทะเลหลวงเป็นเขตที่ไม่ได้อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐใดๆทั้งสิ้น ทุกรัฐต่างมีเสรีภาพในเรื่องต่างๆตามที่อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้ให้อำนาจไว้เสรีภาพเหล่านี้และอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและนับถือโดยทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐทั้งปวงจะต้องใช้โดยคำนึงถึงตามสมควรถึงผลประโยชน์ของรัฐอื่น ในการใช้เสรีภาพแห่งทะเลหลวงของรัฐเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้รัฐทั้งปวงจึงมีหน้าที่ที่จะต้องร่วมมือกันให้มากที่สุดในการช่วยกันป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงหรือในที่อื่นใดภายนอกอำนาจของรัฐหนึ่งรัฐใด

ศาลประจํายุติธรรมระหว่างประเทศ (The Permanent Court of International Justice) เคยพิพากษาไว้ในคดีโลตัส (Lotus Case) เกี่ยวกับสถานที่ที่เกิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดว่าต้องเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในทะเลหลวง²⁵

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า เรือที่มีชื่อว่า โลตัสของฝรั่งเศสชนกับเรือของตุรกีจมลงในทะเลหลวง เมื่อเรือของประเทศฝรั่งเศสเข้าเทียบท่าตุรกี ต้นหนเรือฝรั่งเศสและกัปตันตุรกีถูกเจ้าหน้าที่ตุรกีจับและดำเนินคดีในข้อหาฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ฝรั่งเศสคัดค้านเอาอำนาจศาลตุรกีเหนือคดีนี้ โดยให้เหตุผลว่าเหตุเกิดขึ้นในทะเลหลวง โดยเรือของคนชาติอื่นเป็นผู้ก่อความเสียหายนั้นรัฐเจ้าของเรือผู้ก่อความเสียหายจึงมีอำนาจแต่เพียงผู้เดียวที่จะตัดสินคดีนี้ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศตัดสินให้ตุรกีมีอำนาจศาลในคดีนี้ โดยให้หลักการว่า กฎหมายระหว่างประเทศไม่ได้ให้อำนาจแก่รัฐเจ้าของธงเรือแต่เพียงผู้เดียวดังที่ฝรั่งเศสกล่าวอ้าง แต่กฎหมายระหว่างประเทศได้เปิดโอกาสให้รัฐมีสิทธิขยายเขตอำนาจทางกฎหมายเหนือบุคคล สิ่งของ ความผิดที่เกิดขึ้นนอกดินแดนของรัฐนั้นได้ตามดุลยพินิจ โดยมีข้อจำกัดว่า การขยายเขตอำนาจดังกล่าวจะสามารถขยายได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศเท่านั้น แต่เนื่องจากคดีนี้ ฝรั่งเศสไม่สามารถพิสูจน์ต่อศาลได้ว่า การขยายเขตอำนาจทางศาลขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ ศาลจึงลงความเห็นว่าตุรกี เป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือคดีนี้ เพราะผลของความเสียหายตกอยู่กับเรือและลูกเรือฝ่ายตุรกี เรือของผู้เสียหายจึงอาจถือเสมือนได้ว่าเป็นดินแดนของตุรกี ถึงแม้ว่าผู้ทำให้เกิดความเสียหายนั้นจะเป็นคนชาติอื่นก็ตาม²⁶

และกรณีคดี Le Louis Lord Stowell ก็ได้มีการสรุปหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการเดินเรือว่า “ทุกชาติมีสิทธิเท่าเทียมกันในการเดินเรือผ่านส่วนต่างๆของมหาสมุทร” ซึ่งคำพิพากษานี้อาจจะเทียบเคียงได้จากกรณีคำพิพากษาของศาลสูงของสหรัฐฯในคดี “Marianna Flora” ว่า “ไม่มีใครมีสิทธิเฉพาะหรือพิเศษกว่าคนอื่น ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการใช้ท้องทะเลให้เกิดประโยชน์ที่เหมาะสม”²⁷

จากผลของคำพิพากษาของศาลคดีข้างต้นทำให้ทราบได้ว่า ในบริเวณที่ไม่มีชาติใดเป็นเจ้าของอาจอ้างกรรมสิทธิ์ได้ (terra nullius) ก็ย่อมไม่มีรัฐใดอาจขยายเขตอำนาจของตนไป

²⁵ Lotus, Judgement No.9 Series A, No.10 (1927)

²⁶ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขานิติศาสตร์, กฎหมายระหว่างประเทศ หน่วยที่ 1-6, พิมพ์ครั้งที่ 22 (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545) หน้า 156

²⁷ C. John Colobos, The International Law of the Sea, edited 5 (Great Britain: Longmans, 1962) p. 59.

ปกครองบังคับบัญชาบริเวณนั้นได้²⁸ เช่นนี้แล้วทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินการกับโจรสลัด ทำให้เกิดหลักเขตอำนาจสากล (Universal Jurisdiction) การใช้เขตอำนาจตามหลักนี้ เป็นการใช้เขตอำนาจรัฐเพื่อดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นสากลที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นความผิดต่อผลประโยชน์ของประชาคมระหว่างประเทศ (crimes against fundamental interests of international community as a whole)²⁹ ที่รัฐทุกรัฐอาจดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นได้ แม้ว่ารัฐนั้นจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิดนั้น หรือในกรณีของเรือตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่ากฎหมายระหว่างประเทศได้ถือว่าทะเลหลวงเป็นพื้นที่ที่ไม่มีรัฐใดเป็นเจ้าของ ไม่ตกอยู่ภายใต้อธิปไตยของรัฐใด เช่นนี้แล้วเมื่อเรือที่เดินทางอยู่ในทะเลหลวงก็จะไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐใดๆ นอกจากอำนาจของรัฐเจ้าของธง (Flag State) หรือรัฐเจ้าของสัญชาติเรือ เนื่องจาก กฎหมายระหว่างประเทศได้กำหนดให้เรือทุกลำต้องมีสัญชาติของรัฐที่ให้สิทธิในการชักธงเพื่อการควบคุม ดูแลและให้ความคุ้มครองแก่เรือที่มีสัญชาติของตน เรือจะตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐเจ้าของธงแต่เพียงผู้เดียวในทะเลหลวง รัฐใดๆจะเข้ามาแทรกแซงไม่ได้ ดังนั้นกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับเรือและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรือก็คือกฎหมายของรัฐเจ้าของธง กล่าวคือในกรณีที่เกิดการกระทำความผิดที่ขึ้นในทะเลหลวง รัฐเจ้าของธงสามารถที่จะใช้กฎหมายในการจับกุมดำเนินคดีกับเรือหรือบุคคลบนเรือนั้นได้ แต่หากเรือนั้นได้มีการทำความผิดฐานโจรสลัดซึ่งถือได้ว่าเป็นภัยคุกคามต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงต่อประชาคมระหว่างประเทศ และเป็นสากลที่ทำให้รัฐต่างๆต้องให้ความร่วมมือกันเพื่อปราบปราม ตามหลักเขตอำนาจสากลเช่นกัน และในส่วนของพื้นที่ที่เป็นดินแดนที่ไม่มีผู้ใดถือสิทธิความเป็นเจ้าของ เช่น พื้นที่อากาศนอกเขตทะเลหลวง ในอากาศนอกเขตอำนาจของรัฐใด เช่น เครื่องบิน เอ บินจีเครื่องบินส่วนตัวของมหาเศรษฐีคนหนึ่ง กลางอากาศเหนือทะเลหลวง กรณีเช่นนี้อาจจะปรับเข้ากับข้อ 101 (2) ของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้³⁰

กล่าวโดยสรุปคือ หลักนี้ทำให้รัฐทุกรัฐสามารถที่จะเข้าดำเนินการเพื่อการปราบปรามการกระอันเป็นโจรสลัดได้ในทะเลหลวงและในส่วนของพื้นที่ที่เป็นดินแดนที่ไม่มีผู้ใดถือสิทธิความเป็นเจ้าของตามหลักเขตอำนาจสากล

²⁸ สมเจตน์ มงคลหัตถ์, “ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด,” (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 78.

²⁹ Stephen Macedo, *The Princeton Principles on Universal Jurisdiction* (New Jersey: Princeton University, 2001), p.23.

³⁰ *Ibid.*, 80

นอกเหนือจากเขตทะเลหลวงที่อนุญาตให้รัฐทุกรัฐมีอำนาจเหนือการกระทำผิดฐานโจรสลัดได้แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาถึงการกระทำผิดเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (The exclusive economic zone : EEZ)

บริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะรัฐชายฝั่งจะมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งมีความกว้างเป็นระยะทางห่างจากฝั่งถึง 200 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตเพราะฉะนั้นเขตเศรษฐกิจจำเพาะเมื่อหักบริเวณทะเลอาณาเขตออกไป 12 ไมล์ทะเล จะมีความกว้างเพียง 188 ไมล์ทะเลเท่านั้น และบริเวณทะเลที่ถัดออกไปจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะเป็นทะเลหลวง ที่ทุกประเทศมีเสรีภาพในการใช้ประโยชน์อย่างเสมอภาคกัน จากหลักการตามกฎหมายทะเลที่กล่าวมาแล้วว่ารัฐชายฝั่งทะเลสามารถดำเนินการใด ๆ เพื่อมิให้มีการละเมิดกฎหมาย หรือข้อบังคับของตน รวมทั้งการลงโทษผู้กระทำความผิดในเรื่องเกี่ยวกับภาษีศุลกากรและรัฐาการ ซึ่งเกิดขึ้นภายในดินแดนหรือทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งได้เฉพาะในบริเวณทะเลที่ถัดออกไปจากทะเลอาณาเขตเป็นระยะทาง 12 ไมล์ทะเลเท่านั้น โดยรัฐชายฝั่งสามารถดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกันมิให้รัฐอื่นมาแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณนี้ได้เช่นกัน

สิทธิของรัฐอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะรัฐเจ้าของธงย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ตามข้อ 88 - 115 อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 กล่าวคือ สิทธิในการเดินเรือ การกำหนดเงื่อนไขในการให้สัญชาติแก่เรือและเขตอำนาจและดำเนินการควบคุมในเรื่องการบริหาร เทคนิค สังคมเหนือเรือที่ชักธงตน การดำเนินมาตรการในการป้องกันและลงโทษการขนส่งทาสในเรือที่ชักธงตน การร่วมมือกันเพื่อปราบปรามโจรสลัด การร่วมมือกันเพื่อปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดการร่วมมือกันเพื่อปราบปรามการออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาต

ขณะที่กฎหมายทะเลให้การรับรองสิทธิอื่น ๆ ที่ไม่ได้กำหนดห้ามไว้ว่าเป็นสิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เช่น การเดินเรือผ่าน การบินผ่าน การวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล เป็นต้น รัฐอื่นยังคงมีเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ได้เช่นที่เคยมีอยู่ในทะเลหลวงเดิมเพียงแต่ห้ามทำการประมงหรือแสวงหาผลประโยชน์จากแร่ธาตุใต้ท้องทะเลบริเวณ 188 ไมล์ทะเล ที่อยู่ถัดออกไปจากทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งเท่านั้น

อย่างไรก็ตามเขตเศรษฐกิจจำเพาะเป็นเขตที่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐชายฝั่ง และรัฐอื่น ๆ แต่มักจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ สาเหตุมาจากการที่รัฐชายฝั่งใช้สิทธิเกินสมควร เช่น รัฐชายฝั่งออกกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับบางประการที่มีผลกระทบต่อเสรีภาพในการเดินเรือ กฎเกณฑ์และข้อบังคับของรัฐชายฝั่งดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982

เพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐชายฝั่งบางรัฐถือปฏิบัติ ดังปรากฏในกฎหมายภายในของรัฐชายฝั่งนั้น ๆ ซึ่งบางมาตรการก็ขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลปี 1982 อย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่มาตรการอื่น ๆ นั้นอาจจะขัดหรือไม่ขัดต่ออนุสัญญาดังกล่าว ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความเข้มข้น (degree) แห่งการกำหนดและบังคับใช้มาตรการนั้น ๆ³¹

3. เป็นการกระทำความผิดที่มุ่งในทางส่วนตัว (For Private Ends)

ตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ชัดเจนว่า เรื่องที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดต้องเป็นเรือเอกชนเท่านั้น ส่วนเรือที่ถูกกระทำจะเป็นเรือเอกชนหรือเรือรัฐบาลก็ได้ เหตุผลที่กำหนดเฉพาะเรือเอกชนเท่านั้นที่จะกระทำความผิดได้เนื่องจากคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ (International law commission : ILC) ต้องการที่จำกัดขอบเขตของการกระทำความผิดฐานโจรสลัดไว้เพียงแต่การกระทำที่ทำโดยเอกชนและมีจุดมุ่งหมายในทางส่วนตัว กล่าวคือวัตถุประสงค์ทางด้านเอกชน เพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว เป็นเรื่องที่รัฐบาลไม่ส่วนเกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างเช่น กรณีการกระทำการก่อการร้ายที่ต้องการแบ่งแยกดินแดน โดยการเข้าไปปล้นสะดมเรือ การได้ทรัพย์สินจากการปล้นสะดมไปครั้งนี้อาจจะทำเพื่อผลประโยชน์ในทางส่วนตัวของกลุ่มผู้กระทำความผิด แต่รัฐไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย และไม่ได้เข้าไปควบคุมดูแล ส่วนการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายในทางการเมือง (Political Motives) จะไม่ถือเป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ แต่อาจจะต้องไปบังคับตามกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรณีของการกระทำที่เกิดจากเรือรบของรัฐบาลที่ได้กระทำความผิดในทะเลหลวง เช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นโจรสลัดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ³² เนื่องจากภายใต้อนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ.1958 มาตรา 16 และ อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 102 ได้มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเรือรบและเรือของรัฐบาลว่า เรือรบหรือเรือของรัฐไม่อาจจะเป็นโจรสลัดได้ตราบใดที่ยังคงเป็นเรือของรัฐอยู่ ถ้าเรือเหล่านี้ได้กระทำใช้กำลังโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอต่อการร้องต่อรัฐเจ้าของเรือให้ดำเนินการลงโทษผู้บังคับการเรือหรือเรียกร้องเอาค่าเสียหาย อย่างไรก็ตามหลักในข้อนี้ได้มีข้อยกเว้นว่า ในกรณีที่เรือรบหรือเรือของรัฐบาลได้เกิดการกบฏและได้เดินทางผ่านทะเลหลวงเพื่อ

³¹ คลังปัญญาไทย, การใช้สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเพื่อจำกัดเสรีภาพในการเดินเรือประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ : ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายของมาเลเซียและอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982. [ออนไลน์], 14 พฤษภาคม 2555, แหล่งที่มา : <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php/>

³² Adam J. Yound, Contemporary Maritime Piracy in Southeast Asia (Europe: ISEAS publishing, 2007) p. 11-12

ประโยชน์ของตนเอง เรือนั้นก็จะพ้นจากเป็นเรือของรัฐนั้น หากว่าได้มีการกระทำที่ใช้กำลังต่อเรืออื่น ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยเรือเอกชนลำหนึ่ง และ ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานโจรสลัด

หลักการนี้ให้ใช้บังคับได้ในกรณีที่เรือหรืออากาศยานถูกใช้เพื่อกระทำการอันเป็นโจรสลัดตามอนุสัญญาดังกล่าวตราบเท่าที่เรือหรืออากาศยานนั้นยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลซึ่งมีความผิดในการกระทำนั้น

2.2.1.3 ผู้ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

สิ่งที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามโจรสลัด คือ ผู้ใดเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในบริเวณพื้นที่ทะเลหลวงและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ คือ รัฐ ซึ่งแหล่งกฎหมาย³³ จะเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่กำหนดให้รัฐจะต้องผูกพันและปฏิบัติตาม ในเรื่องนี้ทุกรัฐจะมีหน้าที่ตามกฎหมายจารีตประเพณีในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด ซึ่งกฎหมายจารีตประเพณีเป็นกฎหมายที่เกิดจากแนวปฏิบัติของรัฐอันมิได้มีการกำหนดลงเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งหลักจารีตประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดได้วางแนวทางในการปฏิบัติของรัฐไว้เนื่องจากนานาชาติถือว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดถือเป็นภัยต่อมวลมนุษยชาติ (Hostis humani generis)³⁴ ทำให้มีการรวมกลุ่มกันทำข้อตกลงเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันในการปราบปรามการกระทำผิดดังกล่าว แหล่งกฎหมายอีกแหล่งที่ทำหน้าที่กำหนดให้รัฐจะต้องผูกพันและปฏิบัติตามเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดคือ สนธิสัญญา ซึ่งสนธิสัญญาจะเป็นสิ่งที่กำหนดว่ารัฐใดหรือองค์กรใดบ้างเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด และมีสิทธิอะไรบ้าง ดังนั้นหน้าที่ตามกฎหมายของรัฐที่กำหนดหน้าที่เป็นเช่นใดนั้นจึงมีความแตกต่างกันออกไปตามข้อตกลงระหว่างรัฐหรือองค์กรที่ได้ทำการตกลงกันได้ เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 อาจจะมีการกำหนดสิทธิหน้าที่ของรัฐในเรื่องหนึ่งเรื่องใดแตกต่างไปจากอนุสัญญาส่วนภูมิภาคก็เป็นได้

³³ The Charter of the United Nation, Article 32

³⁴ Kriangsak Kittichaisaree, *International criminal law* (New York: Oxford University Press, 2001) p. 15.

สำหรับเรื่องการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีอนุสัญญา
กฎหมายทะเลหลวง ค.ศ. 1958 และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้
กำหนดหน้าที่ทั่วไปของรัฐ โดยไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่ารัฐใดจะต้องมีหน้าที่ป้องกันและปราบปราม
การกระทำอันเป็นโจรสลัดและร่วมมือกับรัฐอื่นในการป้องกันและปราบปรามฯ ซึ่งข้อ 100 “รัฐทั้ง
ปวงจะร่วมมือกันอย่างมากที่สุดที่จะทำได้ในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวง
หรือในที่อื่นใดภายนอกเขตอำนาจของรัฐใด” จากข้อ 100 ได้กำหนดหน้าที่แก่รัฐทั้งปวงที่จะ
ดำเนินการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงหรือในที่อื่นใดภายนอกเขตอำนาจของ
รัฐใด เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ส่วนรวม ไม่ได้มีรัฐหนึ่งรัฐใดเป็นเจ้าของ เช่นนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่
ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกรัฐในการสอดส่องดูแลและร่วมมือกันระหว่างรัฐอย่างเต็มความสามารถ
ในการปราบปรามการกระทำผิดดังกล่าว และให้สิทธิแก่เรือของรัฐในการสอดส่องดูแลเรือที่ต้อง
สงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น โดยมีให้สิทธิในการตรวจเยี่ยมเรือ ตามข้อ 110 ที่กำหนดว่า
“1. เว้นแต่ในกรณีที่กระทำความผิดเป็นการสอดแทรกเกิดจากอำนาจซึ่งได้ให้ไว้โดยสนธิสัญญาเรือรบซึ่ง
พบเรือต่างชาติในทะเลหลวงอันมิใช่เรื่องที่ได้รับควบคุมกันโดยสมบูรณ์ตามข้อ 95 และ 96 ไม่มี
ความชอบธรรมที่จะขึ้นไปบนเรือนั้น เว้นแต่จะมีเหตุอันควรสงสัยว่า (เอ) เรือนั้นกระทำความผิดเป็นโจรส
ลัด...” และข้อ 105 ที่สิทธิในการค้นและยึดเรือโจรสลัดจับกุมเรือที่กระทำความผิดเช่นว่านี้ โดย
กำหนดว่า “ในทะเลหลวง หรือในที่อื่นใดนอกเขตอำนาจของรัฐใด รัฐทุกรัฐอาจยึดเรือหรืออากาศยาน
โจรสลัด หรือเรือหรืออากาศยานซึ่งถูกยึดไปโดยการกระทำอันเป็นโจรสลัดและอยู่ภายใต้การ
ดำเนินการควบคุมของโจรสลัด และอาจจับกุมบุคคลและยึดทรัพย์สินบนเรือนั้นได้...” อนุสัญญา
สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้เพียงแต่กำหนดหน้าที่ของรัฐไว้กว้างๆ ในการ
ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดเพียงเท่านั้น

2.2.1.4 สิทธิและหน้าที่ของรัฐในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด

เขตทะเลหลวงซึ่งเป็นเขตเสรี ไม่ตกอยู่ใต้อธิปไตยของรัฐใดรัฐหนึ่งเช่นนี้ เรือทุกลำ
จะตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐเจ้าของธงหรือรัฐเจ้าของสัญชาติเรือที่จะสามารถใช้กฎหมายของรัฐ
ตนมาปรับใช้กับบุคคล เหตุการณ์ และทรัพย์สิน สามารถใช้อำนาจในการนำตัวบุคคลบนเรือเข้าสู่
กระบวนการยุติธรรมในทางศาลและทางบริหาร และใช้อำนาจในการบังคับใช้บุคคลต้องปฏิบัติตาม
กฎหมายและต้องมีการชดใช้หากไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนบทบัญญัตินั้นเท่านั้น³⁵ ในกรณีของการ
กระทำอันเป็นโจรสลัดการปรับใช้เขตอำนาจของรัฐเหนือการกระทำความผิดฐานนี้ที่กฎหมายระหว่าง

³⁵ Kenneth C. Randall, “Universal Jurisdiction Under International Law,” *Texas Law Review* 66 (March 1988) :786

ประเทศให้การรับรองให้รัฐสร้างและใช้อำนาจคือหลักเขตอำนาจสากล เนื่องด้วยความผิดฐานนี้ถือเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อประชาคมระหว่างประเทศ รัฐสามารถใช้อำนาจจับกุมตัวผู้กระทำความผิดเพื่อนำไปดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นได้ แม้ว่ารัฐจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำความผิดนั้นก็ตาม อย่างไรก็ตามแม้ว่าเรือจะอยู่ภายใต้อธิปไตยของรัฐเจ้าของธงหรือรัฐเจ้าของสัญชาติเรือ แต่กฎหมายระหว่างประเทศได้ให้สิทธิเรือรบของต่างชาติสามารถดำเนินการอย่างใดต่อไปนี้ แม้ว่าเรือนั้นจะอยู่ในบริเวณทะเลหลวง

- สิทธิในการตรวจเยี่ยมเรือ (Right of Visit)

โดยหลักการแล้วไม่มีกฎหมายใดที่อนุญาตให้เรือของรัฐสามารถขึ้นไปตรวจค้นเรือสินค้าหรือตรวจเรือรบในที่แล่นอยู่ในทะเลหลวงได้ตามหลักทะเลเปิด (Mare Liberum) กล่าวคือทะเลหลวงถือเป็นสาธารณสมบัติของมวลมนุษยชาติ และทุกคนมีเสรีภาพในการเดินทะเล อย่างไรก็ตามเนื่องจากการรักษาความปลอดภัยทางทะเล หลักกฎหมายระหว่างประเทศได้เห็นถึงความจำเป็นโดยให้อำนาจแก่เรือรบของรัฐหรือเรือที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล³⁶ เพื่อการตรวจเยี่ยมเรือสินค้าหรือตรวจสอบธงของเรือได้ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย

ภายใต้อนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ.1958 มาตรา 22 และอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้วางหลักไว้ว่า เรือรบที่พบเรือต่างชาติในทะเลหลวง ไม่มีเหตุผลอันใดที่จะขึ้นไปตรวจค้นเรือสินค้านั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควรให้สงสัยว่า

1. เรือนั้นกระทำการอันเป็นโจรสลัด
2. เรือนั้นกระทำการค้าทาส
3. เรือปราศจากสัญชาติ
4. แม้ว่าจะชักธงต่างชาติหรือไม่ยินยอมที่แสดงธงของตนตามความเป็นจริงที่มีสัญชาติเดียวกับเรือรบ การตรวจสอบสิทธิในการชักธงของเรือนั้นสามารถกระทำได้

เรือรบมีอำนาจในการตรวจสอบเรือที่ต้องสงสัยโดยการขอตรวจดูเอกสารรายละเอียดของเรือและสัญชาติของเรือ ในกรณีที่เรือที่ถูกตรวจสอบไม่ให้ความร่วมมือ หรือไม่แสดง

³⁶ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 107

สัญชาติของเรือโดยแท้จริง เรือรบก็สามารถใช้สิทธิยึดเรือต่อไป แต่หากปรากฏว่าข้อสงสัยนั้นไม่มีมูล เรือดังกล่าวจะได้รับการทดแทนสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายจากการนั้น³⁷

ทั้งนี้บทบัญญัติของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มีข้อเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง เหตุอันควรสงสัย 2 ประการ จาก บทบัญญัติของอนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ. 1958 มาตรา 22 คือ

1) เรือนั้นกระทำการออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาต หมายถึง การส่งวิทยุกระจายเสียงหรือแพร่ภาพโทรทัศน์จากเรือหรือสิ่งติดตั้งในทะเลหลวงโดยมุ่งให้สาธารณชนรับได้ ซึ่งขัดต่อข้อบังคับระหว่างประเทศ กรณีดังกล่าวไม่รวมถึง การส่งสัญญาณเพื่อขอความช่วยเหลือ

2) เรือนั้นปราศจากสัญชาติ

- การยึดเรือโจรสลัด

กฎหมายระหว่างประเทศได้ให้ให้อำนาจเรือหรืออากาศยานซึ่งมีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่าใช้ในราชการของรัฐบาลแล้วได้รับมอบหมายเพื่อการนั้นสามารถยึดเรือ จับกุมบุคคลและยึดทรัพย์สินบนเรือที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดนั้นได้³⁸ แต่เมื่อมีการยึดเรือโจรสลัดแล้ว อำนาจในการพิจารณาเพื่อการลงโทษผู้กระทำความผิดจะตกอยู่กับรัฐที่ทำการยึดเรือ อย่างไรก็ตามการนี้จะไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลที่สามที่กระทำการโดยสุจริต และถ้ากรณีเรือได้ทำการไปโดยไม่มีเหตุผลเพียงพอ รัฐผู้กระทำการยึดเรือต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อรัฐเจ้าของเรือ (Flag State)

สิทธิดังกล่าวกฎหมายระหว่างประเทศได้ให้อำนาจเรือรบเหนือเรือต่างชาติที่จะสามารถดำเนินการได้แต่เฉพาะในเขตทะเลหลวง หรือในที่อื่นนอกเขตอำนาจของรัฐ กล่าวคือ เรือรบไม่มีสิทธิในการตรวจเยี่ยมเรือ ยึดเรือที่มีเหตุอันควรสงสัยเหนือเรือต่างชาติภายในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งได้ ซึ่งจะถือเป็นการละเมิดอำนาจอธิปไตยของรัฐอื่น และละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

ตัวอย่างคดี คดีเรือ Chesapeake ในปี ค.ศ. 1863 เรือลำดังกล่าวได้ถูกพวกสนับสนุนรัฐบาลสมาพันธรัฐ หรือรัฐฝ่ายใต้ในสงครามกลางเมืองสหรัฐยึดไปและแล่นไปขนสินค้า และเติมเสบียงที่มลรัฐ Nova Scotia ของประเทศแคนาดา ซึ่งในขณะนั้นเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ รัฐบาลสหรัฐฯได้ส่งเรือรบออกติดตามเพื่อทำการค้นเรือลำดังกล่าว โดยเรือรบ Ella และ

³⁷ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 106

³⁸ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 107

Annie พบเรือ Chesapeake ในขณะที่กำลังอัปปางจึงทำการจับกุมและยึดเรือไว้ได้ในน่านน้ำของประเทศแคนาดา จึงดำเนินการส่งเรือให้กับรัฐบาลของประเทศอังกฤษ โดยมีเงื่อนไขว่า ให้รัฐบาลอังกฤษส่งคนอเมริกันและคนอังกฤษอีก 2 คนที่พบบนเรือให้แก่รัฐบาลสหรัฐฯ ต่อมาปรากฏว่าระหว่างที่อยู่ในขั้นตอนของการควบคุมตัวของเรือจำอังกฤษ นักโทษได้หนีไปรัฐบาลสหรัฐฯ ได้ทำหนังสือขอโทษไปยังรัฐบาลอังกฤษโดยอ้างว่าที่คนชาติของตนเข้าไปจับเรือ Chesapeake ในน่านน้ำอังกฤษนั้น เพราะเกิดจากความรักชาติและอุทิศตนอย่างแรงกล้าที่จะนำตัวพวกนอกกฎหมายเหล่านี้มาลงโทษให้ได้ รัฐบาลอังกฤษได้ยอมรับและศาลอังกฤษได้พิจารณาว่าคนบนเรือลำดังกล่าวไม่ได้ทำกระทำการอันเป็นโจรสลัด เนื่องด้วยกระทำไปเพราะเหตุที่เป็นคู่สงครามกับสหรัฐฯ³⁹

กล่าวโดยสรุปตามหลักเสรีภาพแห่งทะเลหลวง จะไม่มีรัฐใดมีอำนาจเหนือทะเลหลวง เช่นนี้เรือที่แล่นในทะเลหลวงจะอยู่ภายใต้อธิปไตยของรัฐเจ้าของธงหรือรัฐเจ้าของสัญชาติเรือเท่านั้น อย่างไรก็ตามกฎหมายระหว่างประเทศได้ให้สิทธิเรือรบของต่างชาติสามารถดำเนินการในเรื่องของโจรสลัด การค้าทาส การไล่ตามติดพัน และให้สิทธิในการตรวจเยี่ยมเรือ เพียงเท่านั้น

- สิทธิในการไล่ตามติดพัน

การใช้อำนาจอำนาจของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายเหนือเขตทะเลหลวง โดยหลักรัฐใดรัฐหนึ่งไม่มีสิทธิอ้างว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของทะเลหลวงอยู่ในอำนาจอธิปไตยของรัฐตนได้ อย่างไรก็ตามกฎหมายระหว่างประเทศได้ให้อำนาจไว้เฉพาะในกรณีของการไล่ตามติดพัน (Right of Hot Pursuit) การไล่ตามติดพันเป็นสิทธิอย่างหนึ่งภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศซึ่งเป็นการใช้เขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดของเรือต่างชาติของรัฐชายฝั่งในการที่จะจับกุมเรือต่างชาติที่ทำผิดกฎหมายของรัฐชายฝั่ง และเรื่อนั้นยังคงอยู่ในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งหรือเขตต่อเนื่อง แต่พยายามหลบหลีกออกไปสู่ทะเลหลวงเพื่อให้พ้นจากอำนาจของรัฐชายฝั่ง เช่นนี้กฎหมายระหว่างประเทศจึงยินยอมให้รัฐชายฝั่งมีอำนาจติดตามการหลบหนีของเรือต่างชาตินั้นออกไปน่านน้ำของตนได้ โดยมีเงื่อนไขและขอบเขตในการใช้สิทธิของการไล่ตามติดพัน ดังต่อไปนี้

เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐชายฝั่งมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าเรือต่างประเทศนั้นได้ละเมิดกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง ซึ่งการไล่ติดตามต้องมีการเริ่มไล่ตามติดพันขณะที่เรือต่างชาติหรือเรือเล็กของเรื่อนั้นยังคงอยู่ในน่านน้ำภายในหรือทะเลอาณาเขต หรือเขตต่อเนื่องของรัฐชายฝั่งและจะถือว่าได้มีการเริ่มต้นการไล่ตามติดพันก็ต่อเมื่อได้ปรากฏแก่เรือของรัฐชายฝั่งว่าเรือ

³⁹ Henry Wheaton, *Elements of International Law*, edited 8 (Boston, Carey, Lea and Blanchard, 1866) p. 521-524

ต่างประเทศหรือเรือเล็กของเรืออื่นหรือเรืออื่นที่ทำงานเป็นชุดร่วมกันกับเรือใหญ่ยังคงอยู่ในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องแล้วแต่กรณี หรือเรือต่างประเทศอยู่ในเขตต่อเนื่องจะต้องปรากฏว่าเรือนั้นได้ละเมิดสิทธิของรัฐชายฝั่งตามที่ให้อำนาจไว้ในเฉพาะในเขตนั้นจึงจะสามารถใช้สิทธิไล่ตามติดพันได้โดยชอบ อย่างไรก็ตามเรือของรัฐชายฝั่งส่งคำสั่งให้เรือต่างประเทศหยุดนั้นจะต้องอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องก็ได้ไม่ถือว่าเป็นข้อสำคัญ ทั้งนี้ต้องมีการให้สัญญาณที่มองด้วยตาหรือได้ยินด้วยหู สั่งให้เรือต่างประเทศนั้นหยุดในระยะที่เรือนั้นอาจเห็นหรือได้ยินแล้ว มีสิทธิในการไล่ตามติดพันไปนอกทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องของรัฐชายฝั่งได้ตลอดไปจนกว่าการไล่ตามติดพันนั้นจะขาดตอนหรือสะดุดหยุดลง ในกรณีที่เครื่องบินซึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิในการไล่ตามติดพัน สามารถใช้หลักที่กล่าวมาในข้างต้นได้ โดยอนุโลม แต่เครื่องบินสั่งให้เรือต่างประเทศหยุดนั้นจะต้องติดตามเรือนั้นไปด้วยตนเองอย่างแข็งขันจนกว่าเรือหรือเครื่องบินอื่นที่ตนเรียกให้มาช่วยจะได้รับช่วงการไล่ตามติดพัน ถ้าเครื่องบินเพียงแต่มองเห็นเรือต่างประเทศแล้วมิได้ทำตามคำสั่งให้หยุดไล่ตามไปด้วยจนกว่าผู้อื่นจะรับช่วงดังกล่าวข้างต้น ก็ยังไม่ถือว่าได้มีการไล่ตามติดพันโดยสมบูรณ์ สิทธิของการไล่ตามติดพันจะสิ้นสุดลงทันทีเมื่อเรือที่ถูกไล่ตามเข้าไปในทะเลอาณาเขตของรัฐของตนหรือของรัฐที่สาม

ตัวอย่างคดี ที่เกี่ยวกับสิทธิการตามติดพัน “The I’m alone” เป็นคดีที่พิพาทกันระหว่าง แคนาดา กับ สหรัฐฯ ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 1929 เรือชื่อ “I’m alone” ซึ่งได้จดทะเบียนในประเทศแคนาดาได้เข้าไปลักลอบทำการขนถ่ายสุรา มีระยะห่างจากชายฝั่งของสหรัฐฯ ประมาณ 10.5 ไมล์ การกระทำที่ผิดครั้งนี้ถูกตรวจพบโดยเรือของสหรัฐฯ และเรือลำดังกล่าวได้มีคำสั่งให้เรือ I’m alone หยุดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ขึ้นไปตรวจ แต่เรือ I’m alone ไม่หยุด ทำให้เรือของสหรัฐฯ ได้ยิงปืนขู่ แต่ไม่เป็นผล เรือของสหรัฐฯ จึงได้ออกแล่นตามเรือ I’m alone อย่างกระชั้นชิดและได้ขอความช่วยเหลือไปยังฐานปฏิบัติการ ซึ่งฐานปฏิบัติการได้มีคำสั่งให้เรือ Dexter และ เรือ Dallas เข้าไปช่วย ในที่สุดเรือ Dexter ได้ติดตามเรือ I’m alone ทัน และได้ออกคำสั่งให้เรือ I’m alone หยุด แต่ไม่เป็นผล และเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 1929 เวลาประมาณ 9.05 น.เรือ I’m alone ได้ถูกยิงจมลง เป็นเหตุให้เรือและสินค้าที่บรรทุกอยู่บนเรือ I’m alone เสียหายและมีลูกเรือเสียชีวิต 1 คน

กรณีพิพาทนี้ถูกนำเสนอต่อคณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ โดยรัฐบาลของประเทศแคนาดาได้โต้แย้งและมีข้อสรุปว่า การกระทำของสหรัฐฯ ไม่ชอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนี้แคนาดาได้กล่าวว่าเป็นที่ยอมรับว่า การไล่ตามติดพัน ตามกฎหมายระหว่างประเทศต้องเป็นการเริ่มต้นจากภายในน่านน้ำอาณาเขตและติดตามออกไปยังทะเลหลวงได้ ในกรณีที่เป็นการไล่ตามติดพันอย่างกระชั้นชิดและต่อเนื่องกัน แต่หลักฐานปรากฏว่า การไล่ตามติดพันอย่างกระชั้นชิดไม่ได้เป็นการเริ่มต้นภายในน่านน้ำอาณาเขต 3 ไมล์ทะเลของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่

สำคัญของการไล่ตามติดพัน ทั้งนี้สหรัฐคู่พิพาทได้มีข้อโต้แย้งว่า เรือ I'm alone ได้อยู่ห่างจากชายฝั่งไม่เกิน 10.8 ไมล์ทะเล ในขณะที่ตรวจพบซึ่งในระยะห่างนี้จะใช้เวลาเดินเรือออกจากชายฝั่งไม่เกิน 1 ชั่วโมง และตามหลักการไล่ตามติดพันเรือ I'm alone เรือ Dexter ใช้เวลาในการไล่ตามติดพันมากกว่า 1 ชั่วโมง คณะกรรมาธิการกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งได้ให้พิจารณาว่า “สหรัฐฯ มีสิทธิในการไล่ตามติดพัน แต่การที่มีเจตนาจับเรือ I'm alone นั้นเป็นการกระทำที่มีขอบด้วยอนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเรือ I'm alone แม้จะจดทะเบียนเรือในประเทศแคนาดา แต่พฤติณเรือลำดังกล่าวได้ถูกบังคับบัญชาโดยคนอเมริกัน เช่นนี้สหรัฐฯ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายของเรือและสินค้าบนเรือ”⁴⁰

2.2.1.5 การลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด

จากที่กล่าวมาจะทราบได้ว่าตามอนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ.1958 และอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982 ได้มีการนิยามการกระทำอันเป็นโจรสลัด รวมทั้งได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐเพื่อการปราบปรามตลอดจนมีอำนาจทุกรัฐในการดำเนินทางอาญากับเรือและผู้กระทำความผิดได้การกระทำความผิดดังกล่าวตามหลักเขตอำนาจสากล (Universal Jurisdiction) ถือได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดถือเป็นความผิดตามกฎหมายนานาชาติ (Delicta juris gentium)⁴¹ อย่างไรก็ตามบทบัญญัติของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับฐานความผิดอันเป็นโจรสลัด ยังไม่มีมาตรการที่ดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานนี้โดยตรง เพียงแต่กำหนดให้รัฐที่จับกุมสามารถดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดได้ตามกฎหมายภายในของรัฐที่จับกุม แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะไม่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับรัฐที่จับกุมนั้น เจตนารมณ์ของกฎหมายคือเพื่อจะกำหนดเขตอำนาจของรัฐต่อการกระทำบางอย่างที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นโจรสลัด⁴² ทั้งนี้กฎหมายระหว่างประเทศไม่ได้กำหนดหรือบังคับให้กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับโจรสลัดของแต่ละรัฐมีมาตรการอย่างไร กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดเพียงแต่กำหนดกรอบกว้างๆว่าการกระทำใดลักษณะใดบ้างจะถือเป็นการกระทำความผิดฐานโจรสลัดตามกฎหมายระหว่างประเทศ สำหรับกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดของแต่ละรัฐก็ไม่สามารถกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดฐานโจรสลัดไว้เกินกว่าที่กรอบของกฎหมายระหว่างประเทศได้กำหนดไว้ กล่าวคือถ้าการกระทำใดถือเป็นความผิดฐานโจรสลัดตามกฎหมายภายในของรัฐแต่ไม่เข้า

⁴⁰ มัลลิกา พินิจจันทร์, กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2535) หน้า 91

⁴¹ สุวานิต มั่นสุข, กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา (กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, 2523)

⁴² สมเจตน์ มงคลหัตถิ, “ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด,” (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 93.

องค์ประกอบของฐานความผิดอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายระหว่างประเทศ เช่นนี้ไม่ถือว่าการกระทำ ความผิดนั้นเป็นโจรสลัด เป็นผลให้รัฐไม่สามารถที่จะดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด ตามกฎหมายภายในของรัฐนั้นได้แม้ว่าจะอยู่ในทะเลหลวงก็ตาม

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดได้มีพัฒนาการ ก้าวหน้ามากขึ้นทั้งศักยภาพของเรือที่ใช้กระทำความผิด พื้นที่การกระทำความผิด รวมทั้งวิธีการ กระทำความผิดทำให้โจรสลัดสามารถอาศัยช่องว่างของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการ ปราบปรามโจรสลัดดังกล่าวกระทำความผิดได้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงมีการกำหนด มาตรการทางความร่วมมือกฎหมายให้ครอบคลุมการกระทำความผิดดังกล่าวที่เรียกว่า กฎเกณฑ์ ระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ และ หลักกฎหมาย ระหว่างประเทศตาม อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความ ปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988 ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

2.3.1 กฎเกณฑ์และหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศที่ทำให้การการป้องกันและปราบปราม การกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3.1.1 กฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ

จากพัฒนาการของการกระทำอันเป็นโจรสลัดดังกล่าวข้างต้นทำให้ ประชาคมโลกต้องร่วมมือกันในการหาแนวทางการร่วมมือและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและ ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีลักษณะการกระทำความผิดเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย องค์การ ระหว่างประเทศที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวคือองค์การทางทะเลระหว่าง ประเทศ (International Maritime Organization : IMO) ได้มีความกังวลต่อสถานการณ์เกี่ยวกับ ความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลที่นับวันการจี้ปล้น หรือการกระทำที่เป็นการคุกคามต่อความ ปลอดภัยของบุคคลหรือทรัพย์สินบนเรือ ยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และได้มีการศึกษาและ ดำเนินการหามาตรการเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากบทบัญญัติที่บังคับใช้เกี่ยวกับการกระทำอัน เป็นโจรสลัดในขณะนั้น โดยก้าวแรกของการหามาตรการเพื่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำ อันเป็นโจรสลัดคือในกรณีที่มีการกระทำผิดต่อเรือที่เกิดขึ้นในบริเวณทะเลอาณาเขต⁴³ ซึ่งการกระทำ ความผิดต่อเรือในบริเวณทะเลอาณาเขตจะไม่จัดอยู่ภายใต้บทบัญญัติของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

⁴³ ICC International Maritime Bureau, Piracy and Armed Robbery Against Ships-Annual Report 2008 ,[online], 21 Mar 2012. Available from : www.icc-deutschland.de/.../icc/.../2011_Q2_IMB_Pirac...

ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ โดยองค์การทางทะเลระหว่างประเทศได้กำหนดคำว่า “การปล้นเรือโดยใช้อาวุธ” (Armed Robbery)⁴⁴ ขึ้นมาเพื่อเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับขอบเขตการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามที่ได้กล่าวมา โดยปรากฏครั้งแรกในมติที่ เอ 545(13) ซึ่งเป็นมาตรการเพื่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1983 มติดังกล่าวได้กล่าวถึงการเพิ่มขึ้นของเหตุการณ์โจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ และอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตและการเดินเรือทางทะเลและสภาพแวดล้อม ในขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1983 คณะมนตรีความปลอดภัยทางทะเล (Maritime Safety Committee : MSC) ได้แยกโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธออกจากกัน เนื่องจากการพิจารณาถึงความจำเป็นในการระบุถึงขอบเขตของปัญหาโดยการแยกจากสถานที่ที่เกิดการกระทำผิดที่เกิดขึ้น⁴⁵

นอกจากนี้สมัชชาองค์การทางทะเลระหว่างประเทศได้ยอมรับข้อมติที่ เอ 683 (17) ว่าการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นกับเรือที่จดทะเบียนเรือกับตน และเชิญชวนให้รัฐชายฝั่งเพิ่มความพยายามในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในน่านน้ำของตน ถึงแม้ว่ามติดังกล่าวจะกล่าวถึงการปล้นเรือโดยใช้อาวุธแต่ก็ไม่ได้อธิบายลักษณะของการปล้นเรือโดยใช้อาวุธว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้คำจำกัดความของการปล้นเรือโดยใช้อาวุธได้ปรากฏขึ้นในร่างระเบียบปฏิบัติต่อการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ⁴⁶ คือ

“การกระทำใดๆอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยใช้กำลังหรือการกักขังหรือการกระทำใดๆอันเป็นการปล้นหรือการคุกคามโดยตรงต่อเรือหรือชีวิตหรือทรัพย์สินบนเรือขณะที่เรืออยู่ในเขตอำนาจของรัฐสมาชิก”

“An act of boarding on attempting to board any ship with the intent to commit theft or any other crime and with the intent to capability to use force in the furtherance of that acts.”

⁴⁴ Code of practice for the investigation of the Crimes of Piracy and Armed Robbery Against the Ships, 22 January 2002

⁴⁵ อนิรัตน์ จินดา, “ปัญหากฎหมายและความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในช่องแคบมะละกา” (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2008) หน้า 52

⁴⁶ Draft Code of Practice for the Investigation of the Crime of Piracy and Armed Robbery Against Ship.(MSC/Circ.984,20 December 2000)

ร่างฉบับนี้ได้ถูกยอมรับและระบุไว้ในข้อมติที่ เอ 922(22) (Code of Practice for the Investigation of the Crime of Piracy and armed Robbery Against Ship.) ที่ได้รับรองเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 จากมติฉบับนี้ทำให้ทราบถึงลักษณะของการกระทำ ความผิดได้แก่ การใช้กำลัง การกักขัง การปล้น และภัยคุกคามอื่นๆ อย่างไรก็ตามคำนิยามนี้ไม่ได้ระบุ ตัวผู้กระทำความผิด การกระทำนั้นกระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่บนเรือ ซึ่งขอบเขตของการ กระทำเกิดขึ้นภายในเขตอำนาจของรัฐ⁴⁷

เมื่อพิจารณาถึงสถานะทางกฎหมายของข้อมติ ทราบได้ว่ามติดังกล่าวที่ ออกมาโดยสมัชชาองค์การทางทะเลระหว่างประเทศซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศมีฐานะเป็นเพียง ข้อเสนอแนะและแนวทางปฏิบัติให้แก่รัฐสมาชิกเพื่อการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมที่เป็นโจรสลัดและ การปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจรัฐตนเองให้เป็นไปในทางเดียวกัน โดยข้อมตินี้จะไม่มี ผลผูกพันรัฐสมาชิกให้ต้องปฏิบัติตามแต่อย่างใด

2.3.1.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบ ด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ.1988

การกระทำอันเป็นโจรสลัด นับวันยังมีการขยายขอบข่ายของการกระทำ ความผิดที่มีลักษณะแตกต่างออกไปจากเดิม กลายเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล เช่น ความรุนแรงของการกระทำความผิดจนกลายเป็นการก่อการ ร้ายส่งผลให้กฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามโจรสลัดที่บังคับใช้อยู่ไม่ครอบคลุมถึงลักษณะของการ กระทำความผิดในรูปแบบใหม่ๆที่เกิดขึ้น⁴⁸ อย่างเช่นกรณีของเรืออาซิลเล่ลอโร (Achille Lauro Incident)* หากพิจารณาจากบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดภายใต้อนุสัญญาทะเล

⁴⁷ Dr. Akima Umezawa, Prevention of crimes: by Whom and How? ,[online], 21 Mar 2012. Available from : www.soc.nii.ac.jp/jsil/annual.../2003aki_abstracts_c.pdf

⁴⁸ Maritime security primer, Multilateral planners conference iv copenhagen,Denmark 13-15 may 2008. [online], 14 May 2012. Available from: <http://www.usnwc.edu/getattachment/c7d947ac-5c5ff-4ecb-99ec-5c25631301c6/Maritime-Security-Primer>

* เรือท่องเที่ยวสัญชาติอิตาลีถูกกองโจรปาเลสไตน์ (Palestine Liberation Front: PLF) จูโจม ฆนะออก จากเมืองท่าอเล็กซานดรา (Alexandra) ที่ท่าเรือฮาดีด (Said) ในน่านน้ำของอิตาลี โดยมีภารกิจให้รัฐบาล อิสราเอลปล่อยตัวชาวปาเลสไตน์ หากไม่ปฏิบัติตามจะฆ่าผู้โดยสารบนเรือทั้งหมดและทำลายเรือ เรือลำดังกล่าวได้ แล่นไปยังเขตทะเลหลวงต่อมามีคนพิการชาวอเมริกันเชื้อสายยิวส์ถูกโยนทิ้งทะเล ต่อมาเรือได้เข้าจอดที่เมืองท่าของ ประเทศอียิปต์และได้ปล่อยตัวลูกเรือพร้อมกับคืนเรือให้กับรัฐบาลอิตาลี สหรัฐฯได้ประกาศว่าการกระทำของกลุ่ม

หลวง ค.ศ. 1958 และอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จะไม่สามารถนำกรณีของเรือลำดังกล่าว มาปรับใช้กับอนุสัญญาฯระหว่างประเทศทั้งสองฉบับในความผิดฐานโจรสลัดได้ อีกทั้งการดำเนินคดี ความผิดฐานโจรสลัดเป็นไปตามหลักเขตอำนาจสากล กล่าวคือรัฐที่จับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ มีหน้าที่ที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดไปปรับโทษตามกฎหมายภายในของประเทศตน จากข้อเท็จจริงบาง ประเทศกฎหมายภายในไม่เอื้อต่อการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด ทำให้ผู้กระทำความผิด รอดพ้นจากการถูกดำเนินคดีได้ เช่นนี้การหามาตรการต่างๆเกี่ยวกับการดำเนินคดีให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดลักษณะดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นนี้การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศถือได้ว่าเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถ ทำให้ลดปัญหาของการกระทำความผิดได้อย่างดี และเนื่องจากองค์การทางทะเลระหว่างประเทศจึง เห็นสมควรว่าควรมีการจัดทำอนุสัญญาที่เกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัย ในการเดินเรือทางทะเล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอุดช่องว่างทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและ ปราบปรามโจรสลัด ซึ่งบัญญัติไว้ในอนุสัญญาทะเลหลวง ค.ศ.1958 และ อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ.1982 กล่าวคือใช้เพื่อป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายต่อความปลอดภัยใน การเดินเรือทางทะเล และเป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการกำหนดและการบังคับใช้ มาตรการที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายว่าผู้กระทำความผิดจะได้รับการ ลงโทษและดำเนินคดี

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย ต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ.1988 (CONVENTION FOR THE SUPPRESSION OF UNLAWFUL ACTS OF VIOLENCE AGAINST THE SAFETY OF MARITIME NAVIGATION 1988: SUA88) มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างความร่วมมือให้รัฐทั้งหลายช่วยกันปราบปรามการกระทำ ผิดที่เกิดขึ้นในท้องทะเล โดยขอบเขตของการบังคับใช้อนุสัญญา SUA88 จะใช้กับการกระทำที่ไม่ชอบ ด้วยกฎหมายซึ่งเกิดขึ้นบนเรือ หรือยานพาหนะทางน้ำทุกชนิดที่เคลื่อนที่อยู่ในทะเล เช่น เรือขนส่ง สินค้า เรือสำราญ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เรือของรัฐ หรือการดำเนินการโดยรัฐที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการสนับสนุนการดำเนินการดำเนินการของราชนาวี ศุลกากร หรือ ตำรวจ หากมีการกระทำที่ไม่

PLF เป็นการกระทำอันเป็นโจรสลัด และขอให้มีการส่งตัวผู้ก่อการร้ายในฐานะผู้ร้ายข้ามแดนแต่ได้รับการปฏิเสธ จากอียิปต์และได้ให้ส่งตัวผู้ก่อการร้ายกลุ่มดังกล่าวให้กับรัฐบาลตุนิเซียตามความประสงค์ของผู้ก่อการร้าย ขณะบิน อยู่นั้น เครื่องบินได้ถูกเครื่องบินรบแบบ F-14 ของสหรัฐฯ 4 เครื่อง สก้ดกลางอากาศและบังคับใช้มีการเปลี่ยน เส้นทางบินไปลงที่ฐานทัพของเกาะซิซิลีประเทศอิตาลี ทั้งนี้สหรัฐฯได้ขอให้รัฐบาลอิตาลีส่งตัวผู้ก่อการร้ายในฐานะ ผู้ร้ายข้ามแดนให้แต่อิตาลีได้ไม่ส่งตามประสงค์ของสหรัฐฯ

ชอบด้วยกฎหมายเกิดขึ้นบนเรือดังกล่าวก็จะไม่สามารถนำอนุสัญญา SUA88 มาบังคับใช้ได้⁵⁰ นอกจากนี้อนุสัญญาดังกล่าวได้กำหนดว่าต้องเป็นการเดินเรือระหว่างประเทศ หรือมีกำหนดการเดินทางเรือที่กำหนดไว้แน่นอนว่าจะแล่นเข้าไป ผ่าน หรือจากน่านน้ำเหนือเส้นแบ่งเขตของทะเลอาณาเขตของรัฐใดรัฐหนึ่ง หรือเลียบไปทางด้านข้างของทะเลอาณาเขตของรัฐข้างเคียง⁵¹ เพราะหากเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต ก็ต้องใช้กฎหมายภายในของประเทศนั้นๆ ในการบังคับใช้ เว้นเสียแต่ว่า กรณีมีเรือเดินทะเลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่มีลักษณะของการเดินเรือระหว่างประเทศ เช่น เรือของรัฐภาคีถูกโจมตีในทะเลอาณาเขตของรัฐหนึ่ง เมื่อรัฐภาคีพบและจับกุมตัวผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดต่อเรือเดินทะเลลำดังกล่าว ก็สามารถนำอนุสัญญาดังกล่าวมาบังคับใช้ได้⁵²

- ลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดตามอนุสัญญา

การกระทำความผิดตามอนุสัญญา SUA88 สามารถแบ่งได้ 4 กรณี ดังนี้

1. การกระทำที่มุ่งกระทำโดยตรงต่อเรือ

การกระทำที่ถือเป็นความผิดภายใต้อนุสัญญาเพื่อปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายและความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988 และพิธีสารฯ ได้บัญญัติการกระทำความผิดไว้

ก) การเข้ายึด หรือเข้าควบคุมเรือ โดยการใช้อำกำลัง ชูเชื้อ หรือทำให้เกิดความหวาดกลัวไม่ว่าในรูปแบบใด⁵³

ข) การเข้าทำลายเรือ หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อเรือหรือสินค้าของเรือซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือของเรือลำดังกล่าว⁵⁴

⁵⁰ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 2

⁵¹ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 4(1)

⁵² Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 4(2)

⁵³ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(a)

2. การกระทำที่มุ่งกระทำโดยตรงต่อบุคคลบนเรือ

การกระทำอันถือเป็นการผิดตามอนุสัญญาเพื่อปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายและความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988 และพิธีสารฯ มิได้กำหนดความรับผิดไว้เฉพาะการกระทำที่มุ่งกระทำโดยตรงต่อเรือเดินทะเลเท่านั้น หากแต่ในอนุสัญญาฉบับนี้ได้บัญญัติถึงการกระทำผิดอันเป็นอันตรายหรือมุ่งกระทำต่อบุคคลบนเรือในลักษณะต่างๆเป็นความผิด ดังนี้คือ

ก) การใช้กำลังบังคับต่อบุคคลซึ่งอยู่บนเรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการใช้กำลังดังกล่าวอาจจะก่อให้เกิดซึ่งอันตรายต่อการเดินเรือ⁵⁵ เช่น การทำร้ายต้นหนหรือการฆ่ากัปตันบนเรือ เป็นต้น

ข) การทำอันตราย หรือฆ่าบุคคลใด เพื่อนำไปสู่การกระทำผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญา⁵⁶

3. การกระทำที่มุ่งกระทำต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ

การกระทำอันถือเป็นการผิดตามอนุสัญญาเพื่อปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายและความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988 และพิธีสารฯ ได้บัญญัติความผิดที่เป็นการกระทำที่มุ่งกระทำต่อความปลอดภัยในการเดินเรือไว้ดังนี้

ก) การเคลื่อนย้ายเครื่องมือหรือวัตถุบนเรือซึ่งอาจจะส่งผลให้เรือลำนั้นถูกทำลายหรือเกิดความเสียหายต่อเรือลำนั้น หรือสินค้าบนเรือต้องเป็นอันตรายต่อความเสียหาย หรือน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ⁵⁷

⁵⁴ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(c)

⁵⁵ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(b)

⁵⁶ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(g)

⁵⁷ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(d)

ข) การทำลายหรือทำให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสิ่งที่ใช้อำนวยความสะดวกในการเดินเรือทางทะเล หรือขัดขวางการทำงานของเครื่องมือดังกล่าว ถ้าการกระทำใด ๆ นั้น น่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำดังกล่าว⁵⁸ เช่น การการทำลายเรดาร์ เข็มทิศทะเล เป็นต้น

ค) การแจ้ง หรือสื่อสารข้อมูล ซึ่งได้รู้อยู่แล้วว่าเป็นความเท็จโดยข้อมูลนั้นอาจยังผลให้มีอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำนั้น⁵⁹

4. กรณีอื่นๆ ดังนี้

ก) การพยายามกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 3 วรรคแรก⁶⁰

ข) การยุยงส่งเสริมให้มีการกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก หรือเตรียมการหรือสมรู้ร่วมคิดกับผู้กระทำความผิดดังกล่าว⁶¹

ค) การขู่เชิญด้วยประการใดๆ โดยมีเงื่อนไขหรือไม่ก็ตาม หากการขู่เชิญนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับให้บุคคลหรือนิติบุคคลให้กระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ ในความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก อนุวรรค บี, ซี, และอี ถ้าการขู่เชิญดังกล่าว น่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำนั้น⁶² เช่น การใช้บุคคลบนเรือเป็นตัวประกันเพื่อต่อรองในเรื่องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น

อนุสัญญา SUA88 ยังมีมาตรการต่างๆ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี เช่น กระบวนการดำเนินคดีอาญาที่บังคับใช้กับการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้ ความ

⁵⁸ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(e)

⁵⁹ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:1(f)

⁶⁰ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:2(a)

⁶¹ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:2(b)

⁶² Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 3:2(c)

ช่วยเหลือรัฐภาคีด้วยกันเกี่ยวกับการจัดหาพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการเอาผิดกับผู้กระทำความผิด การส่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหา หรือข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดเช่น สถานที่ที่กระทำความผิดนั้นเกิดขึ้น เวลาของการกระทำความผิด เพื่อให้การพิจารณาคดีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน นอกเหนือจากนี้ยังมีมาตรการเพื่อการป้องกันการกระทำความผิด เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐภาคี อีกทั้งยังกำหนดให้รัฐภาคีหามาตรการที่จะสามารถป้องกันการกระทำความผิดเพื่อให้การป้องกันมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับรัฐของตน อย่างไรก็ตามการจะนำหลักเกณฑ์ในอนุสัญญา SUA88 ไปใช้บังคับได้ รัฐต้องเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวรวมถึงต้องออกกฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าวก่อน ถือได้ว่าอนุสัญญาดังกล่าวนี้อาจมีขอบเขตในการใช้บังคับแต่เฉพาะประเทศที่เป็นภาคีเท่านั้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากทุกรัฐให้ความสำคัญปัญหาที่เกิดขึ้นรวมถึงการให้ความร่วมมือระหว่างกันอย่างจริงจังในปราบปรามการกระทำความผิดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมส่งผลให้การปราบปรามการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและทำให้การกระทำความผิดมีจำนวนลดลง

อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ในอนุสัญญาดังกล่าวยังเป็นที่สงสัยเนื่องจากข้อกำหนดในอนุสัญญาดังกล่าวนี้อาจจะมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยในน่านน้ำของรัฐภาคีได้ เนื่องจากอนุสัญญา SUA88 ได้กำหนดให้กองกำลังทางเรือต่างชาติสามารถไล่ตามติดพันโจรสลัด และอาชญากรทางทะเลมายังน่านน้ำอธิปไตยของรัฐภาคีได้⁶³ ส่วนการบังคับใช้บทบัญญัติของอนุสัญญาดังกล่าวยังมีข้อจำกัดจนกว่ารัฐภาคีจะมีการให้สัตยาบันและมีการบังคับใช้อย่างเป็นทางการ

2.3.1.3 บทบัญญัติของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ.1988 ที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หัวข้อนี้จะทำการศึกษาเปรียบเทียบบทบัญญัติของความผิดฐานโจรสลัดภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลภายใต้อนุสัญญา SUA88 เพื่อให้ทราบว่าหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญา SUA88 มีส่วนช่วยเสริมและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการปราบปรามโจรสลัดภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 อย่างไร สามารถพิจารณาได้ดังนี้

⁶³ Adam J. Young, Mark J. Valencia, "Conflation of Piracy and Terrorism in Southeast Asia: Rectitude and Utility," *Contemporary Southeast Asia* Vol. 25 (2003): 227.

1) ลักษณะของการกระทำความผิด

- ลักษณะของการกระทำความผิด

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อที่ 101(A)(1) ได้กำหนดว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดต้องมีลักษณะของการกระทำอาชญากรรมโดยใช้กำลัง หรือการกักขังหรือการกระทำใด ๆ อันเป็นการปล้น

เมื่อพิจารณาการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายตามอนุสัญญา SUA88 ได้กำหนดว่าการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อการเดินเรือทางทะเลต้องเป็นการกระทำดังต่อไปนี้

- การกระทำที่เป็นการเข้ายึด หรือเข้าควบคุมเรือ โดยการใช้อำนาจ ชูเชื้อ หรือทำให้เกิดความกลัวไม่ว่ารูปแบบใด (3:1(A))

- การใช้อำนาจบังคับต่อบุคคลที่อยู่บนเรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยการใช้อำนาจนั้นน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ (3:1 (B))

- การทำลายเรือ หรือเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อเรือหรือสินค้าของเรือ ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำดังกล่าว (3:1(C))

- การเคลื่อนย้ายวัตถุที่อยู่บนเรือ ซึ่งอาจจะส่งผลให้เรือลำนั้น ถูกทำลาย หรือทำให้เกิดความเสียหายต่อเรือ หรือสินค้าของเรือต้องเป็นอันตรายต่อความเสียหาย หรือน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ (3:1(D))

- การทำลายหรือการทำให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสิ่งที่ใช้อำนวยความสะดวกในการเดินเรือทางทะเล หรือการขัดขวางการทำงานของเครื่องมือดังกล่าว ถ้าการกระทำใด ๆ นั้นน่าจะเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำดังกล่าว (3:1 (E))

- การทำอันตราย หรือฆ่าบุคคลใด เพื่อนำไปสู่การกระทำผิดตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญา (3:1 (G))

พิจารณาได้ว่าลักษณะของการกระทำความผิดของอนุสัญญา SUA88 ข้อที่ 3:1(A) ถึง 3:1(E) และข้อที่ 3:1 (G) มีเนื้อหาเข้าองค์ประกอบความผิดตามอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อที่ 101(A)(1) ที่ได้กำหนดไว้ เช่นนี้ทำให้ลักษณะของการกระทำความผิดของทั้งสองอนุสัญญาในส่วนนี้ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

- ตัวการและผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อที่ 101(B) และ 101(C) ได้กำหนดให้การกระทำที่เป็นการเข้าร่วมโดยสมัครใจในการปฏิบัติการของเรือหรือของอากาศยาน โดยทราบว่าเป็นโจรสลัด รวมถึงการยุบหรืออำนวยความสะดวกโดยจงใจต่อการกระทำที่ระบุไว้ในอนุวรรค (A) หรือ (B) เป็นความผิดฐานโจรสลัด

เมื่อพิจารณาการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายตามอนุสัญญา SUA88 (3:2 (B)) ได้กำหนดว่าการยุบส่งเสริม การเตรียมการ รวมถึงการสมรู้ร่วมคิดกับผู้กระทำความผิดให้ถือเป็นผู้กระทำความผิดตามอนุสัญญานี้

พิจารณาได้ว่าทั้งอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และ อนุสัญญา SUA88 ได้กำหนดให้ผู้ที่ให้การยุบ สนับสนุน อำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดภายใต้อนุสัญญาทั้งสองฉบับเช่นกัน

อย่างไรก็ตามอนุสัญญา SUA88 ยังมีบทบัญญัติของลักษณะของการกระทำความผิดที่ไม่ได้ระบุไว้ในอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังต่อไปนี้

- การแจ้งหรือการสื่อสารข้อมูล ซึ่งได้รู้อยู่แล้วว่าเป็นความเท็จโดยข้อมูลนั้นอาจยังส่งผลให้มีอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำนั้น (3:1 (F))

- การพยายามกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 3 วรรคหนึ่ง (3:2 (A))

จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติของอนุสัญญา SUA88 มีส่วนช่วยทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดในทะเลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) คำนินยามของเรือและองค์ประกอบของจำนวนเรือ

- คำนินยามของเรือ

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มีหลักว่าเรือรบหรือเรือของรัฐไม่ถือเป็นเรือโจรสลัดได้ เว้นเสียแต่ว่า ถ้าเรือรบหรือเรือของรัฐได้กบฏหรือเดินทางเพื่อประโยชน์ส่วนตน เรือเหล่านั้นจะไม่ถือว่าเป็นเรือรบหรือเรือของรัฐ หากได้กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อเรือลำอื่นให้ถือเป็นเรือเอกชนและเป็นเรือของโจรสลัดได้ กล่าวโดยสรุปคือเรือที่กระทำความผิดต้องเป็นเรือเอกชนเท่านั้น ส่วนเรือที่ถูกกระทำจะเป็นเรือเอกชนหรือเรือของรัฐก็ได้

อนุสัญญา SUA88 ได้มีการกำหนดคำนิยามของเรือที่ได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญานี้ว่า ต้องเป็นเรือที่ไม่ยึดติดกับท้องทะเลและมีลักษณะเป็นการเดินเรือระหว่างประเทศโดยมีการแล่นหรือมีกำหนดการเดินทางที่แน่นอนว่าจะแล่นเข้าไปหรือแล่นผ่าน หรือแล่นจากน่านน้ำเหนือเส้นแบ่งทะเลอาณาเขต

พิจารณาได้ว่าเจตนารมณ์ของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เพื่อที่จะจำกัดขอบเขตว่าการกระทำความผิดฐานโจรสลัดต้องเป็นการกระทำโดยเรือของเอกชนเพื่อวัตถุประสงค์ทางส่วนตัวเท่านั้น อย่างไรก็ตามอนุสัญญา SUA88 ไม่ได้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับประเภทของเรือแต่อย่างใด เนื่องจากอนุสัญญานี้มุ่งคุ้มครองความปลอดภัยของบุคคลและทรัพย์สินบนเรือในการเดินทางทะเล ส่งผลให้อนุสัญญานี้ครอบคลุมการกระทำความผิดที่กว้างกว่าอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เช่นกรณีของการก่อการร้ายทางทะเล เช่นนี้ถือได้ว่าเช่นนี้ถือได้ว่าบทบัญญัติของอนุสัญญา SUA88 เข้ามาช่วยเสริมและเป็นการอุดช่องว่างเกี่ยวกับคำนิยามของเรือของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ส่งผลให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- องค์ประกอบของจำนวนเรือ

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของจำนวนเรือว่าการกระทำที่เป็นโจรสลัดต้องเป็นการกระทำที่เรือลำหนึ่งมุ่งกระทำการอันเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย ต่อเรืออีกลำหนึ่ง กรณีที่มีเพียงเรือลำเดียวก็จะไม่สามารถพิจารณาโทษให้การกระทำนั้นเป็นการกระทำความผิดฐานโจรสลัดภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศได้

อนุสัญญา SUA88 ไม่ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของจำนวนเรือในการกระทำความผิด เนื่องจากอนุสัญญานี้มุ่งคุ้มครองต่อความปลอดภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินบนเรือในการเดินเรือเป็นสำคัญ เช่นนี้การกระทำความผิดที่มีลักษณะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อบุคคลและสินค้าที่อยู่บนเรือในการเดินเรือถือว่าเป็นความผิดตามอนุสัญญานี้แล้ว

ซึ่งปัจจุบันรูปแบบของการกระทำผิด เช่นการจี้ปล้น การโจมตีของผู้กระทำความผิดต่อเรือมีลักษณะที่แตกต่างออกไปจากเดิม เนื่องจากการพัฒนาของอาวุธ เรือ ที่มีความทันสมัยและสามารถทำให้การกระทำความผิดเกิดขึ้นในรูปแบบที่มีความหลากหลาย หากมีกรณีที่ผู้กระทำความผิดอยู่บนเรือลำเดียวกันกับผู้เสียหาย และได้กระทำความผิดที่ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินบนเรือ เช่นนี้จะไม่สามารถนำอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับความผิดฐานโจรสลัดมาพิจารณาเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แต่การกระทำความผิด

ดังกล่าวได้อยู่ในขอบเขตของความผิดตามอนุสัญญา SUA88 จึงสามารถนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้

3) วัตถุประสงค์ของการกระทำความผิด

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดว่าองค์ประกอบของการกระทำการอันเป็นโจรสลัดต้องเป็นการกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ทางส่วนตัว ไม่ใช่ทางการเมือง และไม่รวมถึงการก่อการร้าย

เมื่อพิจารณาตามอนุสัญญา SUA88 จะเห็นว่าแนวคิดของการร่างอนุสัญญานี้เริ่มมาจากการที่องค์การทางทะเลระหว่างประเทศได้ตระหนักถึงความไม่ปลอดภัยในการเดินเรือ เช่น เรืออาจจะโดนโจมตีจากโจรสลัด หรืออาจจะโดยผู้ก่อการร้ายเข้ายึดเรือ ทำร้ายผู้โดยสารหรือลูกเรือ เป็นต้น

พิจารณาได้ว่าอนุสัญญา SUA88 ถือเป็นการขยายขอบเขตของฐานความผิดโจรสลัดเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ในการกระทำความผิด ส่งผลให้เมื่อมีการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลที่มีวัตถุประสงค์ของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเมือง เช่น การก่อการร้าย สามารถนำอนุสัญญา SUA88 มาพิจารณาเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดเช่นนั้นได้

4) ขอบเขตของการบังคับกฎหมายต่อการกระทำความผิด

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดว่าการกระทำความผิดฐานโจรสลัดต้องเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในเขตทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือในที่ที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐใด

อนุสัญญา SUA88 ไม่ได้กำหนดพื้นที่ของการกระทำความผิด กล่าวคือ การกระทำนั้นเกิดขึ้นในท้องทะเลเขตใดก็ได้ โดยมุ่งเน้นเพียงแต่ว่าการกระทำที่ถือเป็นความผิดตามอนุสัญญานี้ ต้องเป็นการกระทำความผิดที่สร้างความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่บนเรือที่มีลักษณะการเดินเรือระหว่างประเทศ เนื่องจากถ้าเป็นการเดินเรือในทะเลที่แล่นอยู่ในทะเลอาณาเขตของรัฐตนเอง หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็ต้องทำกฎหมายภายในของรัฐตนเองมาบังคับใช้

พิจารณาได้ว่าอนุสัญญา SUA88 ครอบคลุมเขตทางทะเลที่กฎหมายบังคับใช้ในการกระทำความผิดกว้างกว่าอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ทำให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) การดำเนินการกับเรือหรือบุคคลผู้ต้องสงสัย

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้วางหลักว่า ไม่มีรัฐใดอ้างอำนาจอธิปไตยของรัฐตนเหนือเขตทะเลหลวง⁶⁴ มีข้อยกเว้นว่า รัฐมีสิทธิในการตรวจเยี่ยมเรือที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า เรือนั้นทำการอันเป็นโจรสลัด, เรือนั้นทำการค้าทาสเป็นต้น หรือในกรณีที่รัฐสามารถใช้สิทธิดำเนินการกับเรือหรือบุคคลผู้ต้องสงสัยคือสิทธิในการค้นและยึดเรือโจรสลัด และอำนาจในการดำเนินการพิจารณาคดีเป็นของรัฐที่ทำการค้นและยึดเรือโจรสลัด แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งกระทำการโดยสุจริต

อนุสัญญา SUA88 ได้กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการกับเรือและบุคคลผู้ต้องสงสัยโดยให้อำนาจแก่รัฐภาคีสามารถจะติดตาม ควบคุมเรือหรือบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้นได้และกำหนดให้กับต้นหรือผู้ควบคุมเรือมีหน้าที่ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปยังเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการดำเนินการพิจารณาและลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป อย่างไรก็ตามอนุสัญญานี้ได้มีมาตรการคุ้มครองผู้ต้องหาว่าจะได้รับความชอบธรรมในการถูกดำเนินคดีทุกขั้นตอน

พิจารณาได้ว่า อนุสัญญา SUA 88 ช่วยลดความไม่เท่าเทียมกันของสิทธิของผู้กระทำความผิดและให้ความคุ้มครองผู้ที่เป็นผู้ต้องหารวมถึงผู้ที่ถูกดำเนินคดีซึ่งเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

6) การไล่ตามติดพัน

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้วางหลักเกี่ยวกับการไล่ตามติดพันว่า เมื่อเรือที่สงสัยว่าฝ่าฝืนกฎหมายภายในในเขตอำนาจเหนือดินแดนภายในของรัฐ เข้าไปในทะเลหลวงได้ โดย การไล่ตามติดพันจะต้องเริ่มในเขตอำนาจของรัฐผู้เสียหายดำเนินการไล่ติดตามโดยเรือรบของรัฐตนไปจนกระทั่งสามารถจับกุมเรือที่ถูกไล่ตามนั้นได้ หรือการไล่ตามติดพันสิ้นสุดลงเมื่อเรือซึ่งถูกไล่ติดตามนั้นเข้าสู่่านน้ำอาณาเขตของรัฐอื่น

อนุสัญญา SUA88 ได้กำหนดว่าความผิดภายใต้อนุสัญญานี้ต้องเป็นลักษณะการเดินเรือระหว่างประเทศ คือไม่ใช่กรณีที่เรือแล่นอยู่ในทะเลอาณาเขตของรัฐใดรัฐหนึ่ง หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นบนเรือ ต้องบังคับไปตามกฎหมายภายในของรัฐนั้น แต่มีข้อยกเว้นบางกรณีที่จะสามารถนำอนุสัญญานี้มาบังคับใช้ในแม้ว่าจะไม่มีลักษณะของการเดินเรือระหว่างประเทศ เช่นกรณีที่มีการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้ในทะเลอาณาเขตของรัฐตนเอง รัฐภาคีที่

⁶⁴ United Nations Convention on the Law of the Sea, Article 89

พบเห็นมีหน้าที่ช่วยเหลือเรือหรือบุคคลบนเรือให้รอดพ้นจากการกระทำความผิดโดยการส่งเรือเร็วหรือส่งกองกำลังทหารเข้าไปช่วยเหลือหรือดำเนินการกับผู้กระทำความผิดนั้น

พิจารณาได้ว่าบทบัญญัติของอนุสัญญา SUA88 ต้องการให้รัฐภาคีให้ความช่วยเหลือระหว่างกันและให้มีมาตรการต่างๆที่มีความเหมาะสมกับการปราบปรามการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้กระทำความผิดหลุดรอดจากการถูกดำเนินคดีเป็นไปได้อย่างขึ้น

7) การลงโทษผู้กระทำความผิด

อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้ให้สิทธิรัฐทุกรัฐให้การดำเนินการปราบปรามโจรสลัดและให้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดโดยใช้หลักเขตอำนาจสากล กล่าวคือเมื่อรัฐจับกุมตัวผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดได้นั้น รัฐดังกล่าวต้องนำตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมายภายในของประเทศตนเอง อย่างไรก็ตามกฎหมายระหว่างประเทศไม่ได้กำหนดหรือบังคับให้กฎหมายภายในที่เกี่ยวกับโจรสลัดของแต่ละรัฐมีมาตรการอย่างไร อีกทั้งบางรัฐไม่สามารถจะดำเนินการการพิจารณาคดีหรือการลงโทษผู้กระทำความผิดได้เนื่องด้วยกฎหมายภายในไม่รองรับหรือปฏิเสธที่จะดำเนินการพิจารณาหรือลงโทษ ก็จำเป็นต้องมีการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดนี้ไป พิจารณาได้ว่าอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มีปัญหาของการขาดกลไกการพิจารณาคดีและการลงโทษผู้กระทำความผิด

เมื่อพิจารณาอนุสัญญา SUA88 ไม่มีบทบัญญัติในการลงโทษผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือรัฐภาคีต้องนำตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษตามกฎหมายภายในของรัฐตนเอง อย่างไรก็ตามอนุสัญญานี้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับกำหนดวิธีการและขั้นตอนในการนำผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดมาพิจารณาคดี ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนในการจัดตั้งเขตอำนาจศาลเพื่อพิจารณาคดีความ⁶⁵ การระบุถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐภาคีในการให้ความช่วยเหลือกันระหว่างรัฐในด้านพยานหลักฐาน⁶⁶ ซึ่งรัฐภาคีต้องมีการดำเนินการจัดเตรียม และหาข้อมูลต่างๆที่จำเป็นและ

⁶⁵ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 6

⁶⁶ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 12

เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในแคว้นภาคีที่ร้องขอมา ตลอดจนการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน⁶⁷ หรือ บทบัญญัติในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ต้องหา รวมทั้งการจัดหามาตรการเพื่อใช้ในการป้องกันการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

พิจารณาได้ว่าอนุสัญญากฎหมายทะเลหลวง ค.ศ. 1982 บทบัญญัตินั้นเป็นเพียงการให้สิทธิแก่รัฐภาคีในการดำเนินการต่างๆตามกฎหมายภายในของประเทศตนต่อการดำเนินการการกระทำความผิดอันเป็นโจรสลัด โดยการให้สิทธิแก่รัฐภาคีนั้นไม่มีสภาพบังคับ หากรัฐที่พบเห็นตัวผู้กระทำความผิดแต่ไม่ดำเนินจำคุก ก็ไม่ได้ทำให้รัฐนั้นมีความผิดแต่อย่างใด ในขณะที่อนุสัญญา SUA88 ที่ได้ระบุขั้นตอนรวมถึงรายละเอียดของการดำเนินคดี พิจารณาเพื่อการลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสสูงที่จะได้รับโทษ

กล่าวโดยสรุป จากการเปรียบเทียบฐานความผิดของทั้งสองอนุสัญญาจะทราบได้ว่า แม้ว่าอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้มีการปราบปรามกระทำอันเป็นโจรสลัด และถือการกระทำความผิดลักษณะนี้ถือเป็นฐานความผิดกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ในบางกรณีไม่ได้มีการบัญญัติให้ครอบคลุม ย่อมทำให้เกิดช่องว่างของการบังคับใช้กฎหมายได้ เช่น ความผิดฐานเตรียมการ ความผิดเกี่ยวกับการแจ้งหรือสื่อสารข้อมูลอันเป็นเท็จ ที่ได้อยู่แล้วว่าเป็นความเท็จโดยข้อมูลนั้นอาจจะส่งผลให้มีอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือลำนั้น และที่สำคัญอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ โดยเฉพาะ ซึ่งในส่วนนี้นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการปราบปรามโจรสลัดให้มีประสิทธิภาพ เช่นนี้ จะเห็นได้ว่าอนุสัญญา SUA 88 ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งต่อความปลอดภัยในการเดินเรือของบุคคล และทรัพย์สินเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าอนุสัญญา SUA88 ไม่ได้กำหนดความหมายของการกระทำอันเป็นโจรสลัดไว้ แต่โจรสลัดสามารถถูกจัดรวมอยู่ในประเภทของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเลด้วย และอนุสัญญา SUA88 มีกฎหมายที่ใช้บังคับที่มีความทันสมัยเหมาะสมต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการขั้นตอนการพิจารณาคดีลงโทษผู้กระทำความผิด นอกเหนือจากนี้ อนุสัญญา SUA88 ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ซึ่งทำให้การปราบปรามมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

⁶⁷ Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation, Article 8

อย่างไรก็ตามอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เรื่องการกระทำอันเป็นโจรสลัดถือเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการปราบปรามโจรสลัดยังก่อให้เกิดหลักอำนาจสากลในการลงโทษแก่ทุกรัฐ ในขณะที่อนุสัญญา SUA88 แม้จะมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการปราบปรามการกระทำความผิดทางทะเลที่เกิดขึ้นแต่อนุสัญญาดังกล่าวไม่มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป จะผูกพันและสร้างพันธกรณีเฉพาะรัฐที่เป็นภาคี สำหรับรัฐที่ไม่เข้าเป็นภาคีก็จะไม่ผูกพันตามอนุสัญญาดังกล่าว เช่นนี้ทำให้เกิดอุปสรรคในการใช้มาตรการหรือใช้กฎหมายที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาดังกล่าว ส่งผลให้การแก้ไขการกระทำความผิดยังไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและบริเวณนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศต่อสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

เมื่อพิจารณาขอบเขตของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องประกอบกับสถานการณ์ของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งโซมาเลียแล้ว สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้ดังนี้ คือ

2.3.1 ปัญหาเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิด

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิดฐานโจรสลัดที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และลักษณะของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

- สถานที่ในการกระทำความผิด

บทบัญญัติของการกระทำความผิดฐานโจรสลัดภายใต้ อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ตามข้อ 100 ทำให้ทราบได้ว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดไม่มีโอกาสเกิดขึ้นในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งได้เลย เนื่องจากกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดสันนิษฐานว่าแต่ละประเทศต่างคนต่างรับผิดชอบในการสอดส่อง และลาดตระเวนน่านน้ำของตนเอง และดำเนินคดีต่อผู้ที่ถูกจับฐานมีการกระทำอันเป็นโจรสลัด อย่างไรก็ตามในกรณีที่รัฐชายฝั่งที่ไม่มี ความมั่นคงในการดูแลความสงบของรัฐตน หากมีเรือของกลุ่มผู้กระทำความผิดได้แล่นจากทะเลหลวงเข้ามาปล้นเรือที่กำลังแล่นอยู่ในน่านน้ำภายในหรือเรือของรัฐที่สามในเขตทะเลของรัฐชายฝั่ง จากนั้นก็ทำการหลบหนีออกมาในทะเลหลวง ผู้กระทำความผิดก็จะสามารถรอดพ้นจากการถูกดำเนินคดีได้ กล่าวคือเมื่อการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดเกิดขึ้นในทะเล

อาณาเขตทำให้มีเพียงรัฐชายฝั่งมีอำนาจในการใช้อำนาจอธิปไตยของตนแต่เพียงผู้เดียวเหนือการกระทำความผิดและสามารถจะเข้าปราบปรามและดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดได้เพียงรัฐเดียว รัฐอื่นไม่สามารถเข้าไปปราบปรามการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ยกเว้นในกรณีที่รัฐชายฝั่งให้ความยินยอมหรือมีการร้องขอต่อรัฐใดๆเพื่อมีอำนาจเข้าไปดำเนินการปราบปรามได้

จากการศึกษาพบว่าการกระทำความผิดในโซมาเลียนอกจากจะเป็นการปล้นเรือที่เกิดขึ้นในทะเลแล้วยังพบว่าโจรสลัดโซมาเลียมีรูปแบบการปล้นเรือที่พัฒนาการจากโจรสลัดโดยปกติที่ปล้นเฉพาะในทะเลหลวงหรือภายในทะเลอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ แต่โจรสลัดโซมาเลียมีศักยภาพสูงถึงขนาดปล้นในพื้นที่ในทะเลหลวงหรือบริเวณอ่าวเอเดนทะเลอาณาเขตของประเทศโซมาเลียแล้วหลบหนีเข้าไปในอาณาเขตของประเทศตนเองรวมทั้งหากบริเวณใดมีการลาดตระเวนของกองเรือผสมนานาชาติก็จะเปลี่ยนพื้นที่ปฏิบัติการไปในทะเลอาณาเขตของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติการ เมื่อรัฐโซมาเลียไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายของประเทศตนเองได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำความผิดในทะเลหลวง ได้หลบหนีมายังทะเลอาณาเขตของรัฐตนเองก็จะรอดพ้นจากการถูกดำเนินคดี และในปัจจุบันพบว่าโจรสลัดโซมาเลียพัฒนารูปแบบการดำเนินการถึงกระทั่งมีหน่วยสนับสนุนการกระทำอันเป็นโจรสลัดอยู่บนภาคพื้นดินเพื่อคอยช่วยเหลือการหลบหนีการจับกุมหลังจากดำเนินการปล้นแล้ว ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการปราบปรามการกระทำความผิดลักษณะนี้ได้

กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับกระทำความผิดอันเป็นโจรสลัดมีพื้นที่การบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่เป็นทะเลเท่านั้น ดังนั้นเมื่อรูปแบบของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นส่วนมากจะหลบเข้าไปยังอาณาเขตของรัฐตนเองและการกระทำความผิดมีการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการกระทำบนพื้นดินด้วย กล่าวคือ การดำเนินการเตรียมการกระทำความผิด การหลบหนีหลังจากจับปล้นแล้วหลบหนีขึ้นมานบนฝั่งของประเทศตน⁶⁸ กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับกระทำความผิดอันเป็นโจรสลัดจึงไม่สามารถบังคับใช้ได้ครอบคลุมถึงพื้นที่อธิปไตยของรัฐอื่นได้ จึงเป็นที่น่าพิจารณาว่าจะนำหลักกฎหมายใดมาใช้ในการปรับกับการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว นอกเหนือจากนี้รัฐชายฝั่งโซมาเลียซึ่งไม่มีความมั่นคงและขาดเสถียรภาพในการบังคับใช้กฎหมายภายใน ไม่สามารถที่จะดำเนินการป้องกันและปราบปรามโดยบังคับใช้กฎหมายภายในของประเทศตน

⁶⁸ Max Boot, Pirates, Then and Now ,[online], 21 March 2012. Available from : <http://www.foreignaffairs.com/articles/65156/max-boot/pirates-then-and-now>

ที่มีเขตอำนาจเหนือทะเลอาณาเขตมาพิจารณาดำเนินคดีตลอดจนการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้ เช่นนี้ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่มีความเกรงกลัวและรอดพ้นจากการดำเนินคดีทางกฎหมาย

- วัตถุประสงค์ของการกระทำอันเป็นโจรสลัด

จากการศึกษาพบว่า การกระทำผิดในโซมาเลียมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เป็นทางส่วนตัวและวัตถุประสงค์ทางการเมือง กล่าวคือโจรสลัดโซมาเลียเกิดจากประชาชนที่ยากจนจากปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองจึงรวมตัวกันเป็นโจรสลัดปล้นเรือจากนั้นก็ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายการเมืองที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลของประเทศโซมาเลียเพื่อหวังผลทางการเมืองทำให้โจรสลัดโซมาเลียมีศักยภาพมากกว่าโจรสลัดโดยทั่วไปทั้งรูปแบบการกระทำความผิดประสิทธิภาพของโจรสลัด⁶⁹ ด้วยลักษณะดังกล่าวทำให้โจรสลัดโซมาเลียมีลักษณะเป็นความขัดแย้งภายในประเทศอีกประการหนึ่ง และเมื่อพิจารณาจากหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและมีอยู่ในปัจจุบันเห็นได้ว่า การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นโซมาเลีย ขาดองค์ประกอบเกี่ยวกับการกระทำที่มุ่งในทางส่วนตัวแต่กรณีดังกล่าวเป็นจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับทางการเมืองเกี่ยวข้องด้วย ทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.3.2 ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิด

จากการศึกษาพบว่า การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในโซมาเลียเป็นมากกว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดธรรมดาเพราะมีสาเหตุของการกระทำจากหลายสาเหตุทั้ง ความยากจน วัฒนธรรม การเมือง และปัจจุบันทวีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของโลกเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์บริเวณอ่าวเอเดนประเทศโซมาเลียเป็นเส้นทางเดินเรือที่สำคัญของโลกและจากผลตอบแทนจำนวนมหาศาลที่ได้จากการเป็นโจรสลัดทำให้โจรสลัดโซมาเลียสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้นทั้งประสิทธิภาพในการปล้น รูปแบบการดำเนินการที่เป็นระบบมากขึ้นมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างชัดเจน ทำให้ปัญหาโจรสลัดโซมาเลียอาจพัฒนาเป็นการก่อการร้ายที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงระหว่างประเทศในภูมิภาคแอฟริกาได้ ดังนั้นจากลักษณะพิเศษดังกล่าวมาข้างต้นการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในโซมาเลียจึงเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งกว่าที่จะอาศัยเพียงการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ อาจจะต้องอาศัยความ

⁶⁹ Douglas Guilfoyle, Counter-Piracy Law Enforcement and Human Rights, *ICLQ* 59 (January 2010): 143

ร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบอื่นมาเพื่อช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา ดังจะได้ศึกษาต่อไป

2.3.3 ปัญหาเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด

หลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยในการใช้อำนาจของรัฐชายฝั่งต่อเรือพาณิชย์ต่างชาตินที่เข้ามาในน่านน้ำในประเทศตน ภายใต้ข้อจำกัดบางประการตามอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เว้นแต่เรือรบหรือเรือของรัฐบาลที่ไม่ได้ใช้เพื่อการพาณิชย์ ที่รัฐชายฝั่งจะไม่มีอำนาจในการในทางแพ่งหรืออาญาในการดำเนินการใดๆ โดยถือว่าอำนาจเป็นของรัฐเจ้าของเรือ

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยในการสำรวจและแสวงหาผลประโยชน์ตลอดจนการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตบนพื้นดินใต้ท้องทะเลตลอดจนห้วงน้ำเหนือขึ้นไป ซึ่งเป็นการกำหนดการใช้อำนาจของรัฐในการใช้สิทธิอธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้เขตอำนาจของรัฐเกี่ยวกับการกระทำความผิดจึงใช้หลักเขตอำนาจทะเลหลวงมาพิจารณาความผิดที่เกิดขึ้น กล่าวคือ การกระทำการอันเป็นโจรสลัดที่เกิดขึ้นบริเวณทะเลหลวงการใช้ เขตอำนาจของรัฐเหนือการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการใช้เขตอำนาจของรัฐโดยอาศัยหลักสากล (Universal Jurisdiction) เนื่องจากการกระทำการอันเป็นโจรสลัดถือเป็นอาชญากรรมที่กระทบต่อความสงบสุขของประชาคมระหว่างประเทศโดยส่วนรวมและถือเป็นความผิดตามกฎหมายนานาชาติ (delicta juris gentium) ดังนั้นภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศได้ให้อำนาจรัฐต่างๆในการใช้เขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดดังกล่าวได้ แม้ว่ากระทำความผิดดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐตน และแม้ว่าผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายจากการกระทำความผิดดังกล่าวไม่ใช่คนสัญชาติของรัฐตนก็ตาม หลักอำนาจสากลเป็นการรับประกันว่าผู้กระทำความผิดจะไม่หลุดพ้นจากการลงโทษได้ การดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด ต้องไปเป็นไปตามกฎหมายภายในของรัฐที่ดำเนินการจับกุมตัวผู้ต้องสงสัย อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่ากฎหมายภายในของบางประเทศไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดโจรสลัดไว้ ทำให้เมื่อมีการจับตัวผู้กระทำความผิดมาได้ก็ต้องปล่อยตัวไป ทำให้กลุ่มผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

จากสภาพปัญหาของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียและการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องพิจารณาได้ว่าบางกรณีมีลักษณะของการกระทำความผิดที่ไม่เข้าองค์ประกอบของฐานความผิดโจรสลัดตามอนุสัญญากฎหมายทะเลหลวง

ค.ศ. 1982 จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการการปราบปราม เช่นนี้เมื่อพิจารณาจากอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988 (SUA88) แม้อนุสัญญานี้ไม่ได้กำหนดความหมายของโจรสลัดไว้ แต่ลักษณะการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายของอนุสัญญานี้มีความหมายครอบคลุมถึงการกระทำอันเป็นโจรสลัดด้วย ซึ่งการกระทำอันเป็นโจรสลัดภายใต้อนุสัญญา SUA88 สามารถดำเนินการได้เฉพาะรัฐที่เข้าเป็นภาคีเพียงเท่านั้น ซึ่งการดำเนินการสามารถทำได้เฉพาะกับเหยื่อที่มีสัญชาติของรัฐภาคีและเฉพาะการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในบริเวณทะเลอาณาเขตของรัฐภาคี การดำเนินคดีกับผู้กระทำการอันเป็นโจรสลัดภายใต้อนุสัญญานี้จะไม่สามารถใช้เขตอำนาจสากลในการดำเนินการได้อย่างไรก็ตามอนุสัญญาSUA88 จะสามารถบังคับใช้ได้เมื่อรัฐจะต้องให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ก่อน⁷⁰

กล่าวโดยสรุปจากสถานการณ์ที่ยากต่อการควบคุม ไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายภายในของประเทศโซมาเลีย และ กฎหมายระหว่างประเทศที่ไม่สามารถจะใช้บังคับกับเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐทำให้รัฐต่างๆได้มีมาตรการในการคุ้มกันเรือสินค้า เรือประมงของประเทศตนเองให้รอดพ้นจากการจี้ปล้น โดยการส่งเรือรบของตนเองไปอารักขาคู่กันเรือพาณิชย์ของประเทศตน และแม้ว่ามาตรการที่ประเทศต่างได้ออกมาเพื่อคุ้มครองดูแลความปลอดภัยของเรือประเทศตน แต่ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ทำให้การกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางทะเลและสันติภาพของโลก เป็นผลให้ประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ใช้อำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติในการเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดของบทที่ 3 ต่อไป

⁷⁰ Dr Edward N. Eadle. "Definations of Piracy,Particularly That of the international Maritime Bureau". *Maritime Studies*. (July-August 2001) : 10

ตารางสรุปการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศต่อสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

สาระสำคัญ	อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982	สถานการณ์การกระทำความผิดต่อเรือบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย	ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายต่อสถานการณ์การกระทำความผิดต่อเรือเกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย
1. สถานที่ในการกระทำความผิด	การกระทำความผิดฐานโจรสลัดต้องเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในเขตทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ	ผู้กระทำความผิดมักจับปล้นเรือบริเวณทะเลหลวง(อ่าวเอเดน)และน่านน้ำนอกชายฝั่งของโซมาเลีย	ส่วนมากการกระทำความผิดต่อเรือเกิดขึ้นบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ทำให้ไม่สามารถนำกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับกระทำความผิดมาบังคับใช้เหนือเขตอธิปไตยของรัฐอื่นได้
2. วัตถุประสงค์ของการกระทำความผิด	องค์ประกอบของการกระทำอันเป็นโจรสลัดต้องเป็นการกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ทางส่วนตัวไม่ใช่ทางการเมืองและไม่รวมถึงการก่อการร้าย	การกระทำความผิดต่อเรือในโซมาเลียมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เป็นทางส่วนตัวและวัตถุประสงค์ทางการเมือง	ผู้ที่กระทำความผิดโดยส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มต่อต้านรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับทางการเมือง ทำให้ขาดองค์ประกอบของลักษณะการกระทำอันเป็นโจรสลัด
3. ผู้มีอำนาจในการปราบปรามผู้กระทำความผิด	รัฐที่พบเห็นผู้กระทำความผิด	ผู้กระทำความผิดมีศักยภาพในการปล้น สูงและรูปแบบการดำเนินการเป็นระบบมากขึ้นมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างชัดเจน ทำให้ปัญหาโจรสลัดโซมาเลียอาจพัฒนาเป็นการก่อการร้าย	การดำเนินการของรัฐใดเพียงรัฐหนึ่งไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบอื่นมาเพื่อช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการปราบปรามผู้กระทำความผิด
4. การลงโทษผู้กระทำความผิด	ให้อำนาจทุกรัฐให้การดำเนินการปราบปรามและให้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดโดยใช้หลักเขตอำนาจสากล		กฎหมายภายในของบางรัฐที่ดำเนินการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดโจรสลัดไว้ ทำให้เมื่อมีการจับตัวผู้กระทำความผิดมาได้ก็ต้องปล่อยตัวไป

บทที่ 3

ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย

จากการศึกษาสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียและกฎหมายเกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ทำให้ทราบว่าลำพังเพียงแต่การบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศไม่เพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย จนส่งผลกระทบต่อสันติภาพระหว่างประเทศ เป็นผลให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เข้ามามีบทบาทในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศต่อการสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยอาศัยอำนาจตามหมวด 7 ญัตติสหประชาชาติ ในการออกข้อมติโดยการขอความร่วมมือจากบรรดารัฐที่มีกองกำลัง องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ยุติลง โดยจะทำการศึกษามาตรการความร่วมมือในระดับต่างๆภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ดังนี้

3.1 ความร่วมมือระดับระหว่างประเทศ

3.1.1 บทบาทของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหา

จากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียได้ส่งผลกระทบต่อสันติภาพระหว่างประเทศ ประกอบกับการเรียกร้องจากรัฐต่างๆที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการเป็นศูนย์กลางในการหามาตรการในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยระบุว่าสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดนเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศและภูมิภาค และอาศัยอำนาจตามหมวด 7 ญัตติสหประชาชาติเป็นฐานทางกฎหมายในการกำหนดมาตรการต่างๆเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำเป็นข้อมติ (Resolution) เพื่อเป็นการแสดงถึงความร่วมมือของบรรดารัฐในหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อให้ทุกประเทศสามารถปฏิบัติตามข้อ

มติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้น ข้อมติเกิดขึ้นเป็นการแสดงเจตนาารมณ์ที่มีใจของรัฐสมาชิก แต่ถือเป็นข้อมติขององค์การระหว่างประเทศ ซึ่งออกในนามขององค์การระหว่างประเทศ¹ โดยข้อมติที่ออกภายใต้หมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติมีลักษณะเป็นข้อตัดสินหรือคำวินิจฉัย (Decision) มีผลผูกพันบังคับให้บรรดารัฐทั้งหลายต้องปฏิบัติตามข้อมติที่ได้มีขึ้นโดยผลของ มาตรา 25 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติซึ่งบัญญัติให้สมาชิกของสหประชาชาติ ยอมรับและปฏิบัติตามการตัดสินใจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เพื่อให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ²

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการพิจารณาต่อสถานการณ์นี้ไม่ได้เป็นไปตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ กล่าวคือ ในกรณีที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีความเห็นว่า สถานการณ์ดังกล่าวเป็นการละเมิดต่อการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามมาตรา 39 กฎบัตรสหประชาชาติ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติต้องดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินั้นต้องดำเนินการตามมาตรา 41 คือการดำเนินมาตรการบีบบังคับที่ไม่มีกำลังอาวุธ และในกรณีที่การดำเนินการตามมาตราที่ 41 กฎบัตรสหประชาชาติยังไม่สามารถยุติความรุนแรงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติสามารถพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 42 กฎบัตรสหประชาชาติซึ่งเป็น มาตรการที่ใช้กำลังทางอาวุธเพื่อเป็นการยุติปัญหาและนำสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศให้กลับคืนมา แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติการใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอาจขยายขอบเขตออกไปได้เป็นผลมาจากความจำเป็นให้การดำเนินการให้มีประสิทธิผล (Functional Competence) หรือเรียกกันว่าเป็น “อำนาจโดยปริยาย” (Implied Power) เพื่อบรรลุต่อวัตถุประสงค์หลักแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ

¹ สิทธิชัย วีระชาญพิชิต, “มติขององค์การระหว่างประเทศ,” วารสารกฎหมาย ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (ธันวาคม 2529-มีนาคม 2530): 250-257

² สมชาติ ธรรมศิริ, “บทบาทสหประชาชาติในการแก้ไขวิกฤตการณ์อิรัก-คูเวต ตามกฎบัตรสหประชาชาติ,” (นิตยสารมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535): หน้า 24 -25

3.1.1.1 สถานการณ์ที่นำไปสู่การออกข้อมติและสาระสำคัญของข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหา

จากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นจนส่งผลกระทบต่อสังคมโลก ทำให้เกิดข้อเรียกร้องจากรัฐและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้เรียกร้องต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

1. วันที่ 5 กรกฎาคม 2007 และ วันที่ 18 กันยายน 2007 เลขาธิการองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International maritime Organization :IMO) ได้ยื่นจดหมายต่อเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่อแสดงความกังวลต่อสถานการณ์ความรุนแรงของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย และได้มีการอ้างถึงข้อมติขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศที่ได้มีเรียกร้องต่อรัฐบาลชั่วคราวประเทศโซมาเลีย (TFG)³ ให้มีการดำเนินการปราบปรามโจรสลัดที่มีความเหมาะสมรวมถึงการเรียกร้องให้รัฐบาลชั่วคราวประเทศโซมาเลียยินยอมให้กองกำลังนานาชาติเข้าไปดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดในน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย รวมถึงให้มีการดำเนินการกับผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำการอันเป็นโจรสลัดหรือปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่สร้างความอันตรายต่อความปลอดภัยของชีวิตในทะเล⁴ เป็นผลทำให้เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2007 เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้รายงานไปยังประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ⁵ เกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือจากนานาชาติในการแก้ไขปัญหาโจรสลัดที่เกิดขึ้น และได้รายงานสถานการณ์และการเพิ่มจำนวนของการกระทำความผิด โดยมีการตั้งข้อสังเกตว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการขนส่งที่ต้องแล่นผ่านบริเวณดังกล่าวและทำให้เป็นอุปสรรคต่อการลำเลียงอาหารเพื่อการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ชาวโซมาเลียจากโครงการอาหารโลก WFP

2. วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2008 ตัวแทนของรัฐบาลชั่วคราวของประเทศโซมาเลียได้มีการยื่นจดหมายขอความช่วยเหลือจากนานาชาติในการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธไปยังประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติโดยสาระสำคัญของจดหมายคือการ

³ IMO, Doc A 25/Res 1002 para 6.

⁴ Douglas Guilfoyle, " Piracy off Somalia : UN Security Council Resolution 1816 and IMO Regional Counter-Piracy Efforts," *International and Comparative Law Quarterly* 57 (2008): 697

⁵ Letter dated 20 September 2007 from the Secretary-General addressed to the President of the Security Council (s/2007/566)

ยินยอมให้มีการใช้มาตรการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในดินแดนและน่านน้ำของประเทศ โชมาเลีย

3. ประเทศสเปนได้ยื่นจดหมายไปยังคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเพื่อขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการคุ้มกันเรือของประเทศตนเอง ซึ่งที่ผ่านมาเรือของสเปนได้รับผลกระทบจากการโดนปล้นจากโจรสลัดโชมาเลียและเน้นย้ำถึงความต้องการที่จะร่วมมือกับนานาชาติเพื่อการปราบปรามโจรสลัดภายใต้มาตรการของสหประชาชาติ

จากข้อเรียกร้องดังกล่าวในข้างต้นประกอบกับผลการรายงานขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของการปล้นเรือในแถบภูมิภาคบริเวณอ่าวเอเดน ที่ส่งผลกระทบต่อการให้ช่วยเหลือทางมนุษยธรรมของโครงการอาหารโลกและส่งผลกระทบต่อเรือพาณิชย์ที่แล่นผ่านบริเวณดังกล่าว ทำให้สมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีความเห็นว่าการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโชมาเลียเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศและภูมิภาค ทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีหน้าที่ที่จะดำเนินการกำหนดมาตรการในนามของสหประชาชาติเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศภายใต้หมวด 7 กฎบัตรสหประชาชาติ ซึ่งได้พิจารณาให้มีการดำเนินการจัดทำร่างข้อมติ⁶ และได้มีการลงมติต่อร่างข้อมติดังกล่าวมีการเห็นชอบต่อข้อมติ โดยร่างฉบับดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากประเทศออสเตรเลีย, แคนาดา, เดนมาร์ก, ฝรั่งเศส, กรีซ, อิตาลี, ญี่ปุ่น, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, ปานามา, สาธารณรัฐเกาหลี, สเปน, สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา ร่างข้อมติจึงเป็นข้อมติที่ 1816 ซึ่งนับเป็นก้าวแรกของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโชมาเลีย

ต่อมาคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาอีก 9 ฉบับ โดยแต่ละฉบับมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อมติที่ 1816 มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความช่วยเหลือโชมาเลียตามการร้องขอของประธานาธิบดีโชมาเลีย โดยการอนุญาตให้รัฐสมาชิกให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวของโชมาเลียในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ โดยอนุญาตให้กองกำลังของรัฐสมาชิกสามารถเข้าปฏิบัติการเพื่อการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำของประเทศโชมาเลียได้ โดยการปฏิบัติการต้องทำไปตามความจำเป็นและต้องสอดคล้องกับกฎหมาย

⁶ Document S/2008/351

ระหว่างประเทศและอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อมติได้กำหนดระยะเวลาสำหรับการดำเนินการตามวรรค 7 ไว้ 6 เดือน โดยการดำเนินการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีการแจ้งล่วงหน้าไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ และได้รับความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลีย

ข้อมติดังเรียกร้องให้รัฐเจ้าของธงและรัฐชายฝั่งที่มีสัญชาติเดียวกับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและรัฐของผู้กระทำการเป็นโจรสลัดให้ความร่วมมือในการกำหนดเขตอำนาจในการสืบสวนและดำเนินคดีโจรสลัดซึ่งให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชน และเรียกร้องให้รัฐภาคีและหน่วยงานที่สนใจรวมทั้งองค์การทางทะเล ระหว่างประเทศสามารถให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ประเทศโซมาเลียและประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มศักยภาพในการรักษาความปลอดภัยและมั่นคงทางทะเล ข้อมติดังสนับสนุนให้ประเทศโซมาเลียและประเทศใกล้เคียงร่วมมือ ประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศอื่น ๆ ในการดำเนินการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย

เดือนตุลาคม 2008 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้รับรองข้อมติ 1838 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องให้รัฐภาคีสามารถวางกองกำลังเรือรบและเครื่องบินทหารในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียเพื่อต่อต้านโจรสลัดในทะเลหลวงและบริเวณนอกชายฝั่งโซมาเลียได้ โดยต้องดำเนินการมาตรการเท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อมตินี้สะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่าโจรสลัดได้เพิ่มมากขึ้น และการกระทำความผิดขยายตัวเกินกว่าที่จะจำกัดอยู่ในเฉพาะทะเลอาณาเขตของโซมาเลียเพียงเท่านั้น ข้อมติดังได้สนับสนุนเรียกร้องให้รัฐภาคีทำคำแนะนำเกี่ยวกับมาตรการป้องกันในรูปแบบต่างๆแก่เรือของประเทศตนเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกโจมตี รวมถึงให้แจ้งแนวทางการดำเนินการในกรณีเรือของประเทศตนถูกโจมตีหรือถูกคุกคามโดยโจรสลัด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปภายใต้กรอบข้อมติขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ⁷ และให้รัฐภาคีร่วมมือเพื่อการคุ้มกันขบวนเดินเรือโครงการอาหารโลกในการขนส่งความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมไปยังประเทศโซมาเลีย

ต่อมาในเดือนธันวาคม 2008 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้รับรองข้อมติ 1846 ซึ่งมีสาระสำคัญเพื่อเป็นการขยายระยะเวลา 6 เดือนตามข้อมติที่ 1816 ในการดำเนินการมาตรการที่จำเป็นในกรอบของกฎหมายระหว่างประเทศในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธของกองกำลังนานาชาติภายในน่านน้ำของประเทศโซมาเลียไปอีก 12 เดือน

⁷ IMO,A-1002(25)

อย่างไรก็ตามสถานการณ์ของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณดังกล่าวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์การจี้ปล้นเรือ “เอ็มวี ชิริอุส สตาร์” ซึ่งเป็นเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ของประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่ทำให้สหประชาชาติได้ตระหนักถึงภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อสังคมโลก การปล้นเรือดังกล่าวใช้เวลาปฏิบัติการเพียง 16 นาที และมีผู้กระทำความผิดเพียงไม่กี่คน อีกทั้งบริเวณที่กระทำความผิดอยู่ไม่ห่างจากแนวคุ้มกันของเรือรบนาโต้ และเครื่องบินรบนานาชาติที่ปฏิบัติการกิจคุ้มครองเรือพาณิชย์ให้พ้นจากการถูกปล้น การเหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงมาตรการป้องกันและการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องรวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เป็นผลทำให้ประธานาธิบดีของโซมาเลียมีหนังสือไปถึงเลขาธิการสหประชาชาติอีกครั้ง เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2008 เพื่อเรียกร้องให้บรรดารัฐและองค์การระหว่างประเทศต่างๆให้ความช่วยเหลือรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลีย ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในทะเลอาณาเขตของประเทศโซมาเลีย ประกอบกับการดำเนินการกับโจรสลัดยังมีอุปสรรคในการปราบปราม เนื่องจากขอบเขตของมาตรา 105 ของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งให้อำนาจเฉพาะรัฐที่จับกุมโจรสลัดในทะเลหลวงสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินการตามกฎหมายภายในของรัฐตนเอง ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ระบุเกี่ยวกับการพิจารณาการโอนตัวนักโทษและการพิจารณาคดีของนักโทษในประเทศอื่นทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและโดยผลของเจตนาของประธานาธิบดีของโซมาเลียทำให้เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2008 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้จัดการประชุมจากตัวแทน 15 รัฐสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหาหรือแนวทางการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในน่านน้ำนอกชายฝั่งของประเทศโซมาเลียและอ่าวเอเดน ต่อมาได้มีการรับรองข้อมติ 1851 (2008) นับว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินการภายใต้ข้อมติคือ มาตรการที่ดำเนินการตามการร้องขอจากประธานาธิบดีของโซมาเลีย กล่าวคือการอนุญาตให้กองกำลังของรัฐภาคีสามารถปราบปรามโจรสลัดที่ไซ่ที่ดินแดนบนบกของโซมาเลียเป็นฐานในการดำเนินการกระทำความผิด ดังนั้นการที่รัฐภาคีและองค์กรในระดับภูมิภาคให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลียในการปราบปรามโจรสลัดในทะเลอาณาเขตที่มีเงื่อนไขว่าเป็นระยะเวลา 12 เดือนยังสามารถดำเนินการต่อไปได้ มาตรการดังกล่าวต้องมีการขั้นตอนดำเนินการก่อนเข้าไปปราบปรามบนบกเช่นเดียวกับการปราบปรามโจรสลัดในทะเลอาณาเขตของโซมาเลีย คือก่อนดำเนินการต้องแจ้งไปยังรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลียให้รับทราบและต้องมีการแจ้งไปยังเลขาธิการองค์การสหประชาชาติล่วงหน้าด้วยเช่นกัน สำหรับการดำเนินการโดยกองกำลังติดอาวุธของรัฐภาคีที่

ดำเนินการภายใต้ข้อมติทั้งในดินแดนบนบกและทะเลอาณาเขตของโซมาเลียได้ขยายระยะเวลาการดำเนินการในปีต่อมาจนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2010 โดยอำนาจดังกล่าวได้ถูกได้รับรองไว้ในข้อมติที่ 1897 เดือนพฤศจิกายน 2009 และได้รับการต่อระยะเวลาสำหรับการดำเนินการอีกครั้ง 2 ช่วงหลังจากครบ 12 เดือนโดยอำนาจตามข้อมติที่ 1950 และข้อมติ 2020 ในเดือนพฤศจิกายน 2010 และ 2011 ตามลำดับ

สหรัฐอเมริกาได้รับเชิญให้มีส่วนร่วมในการต่อสู้กับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยให้มีการเจรจาทำความเข้าใจความตกลงพิเศษกับประเทศในภูมิภาคที่มีความพร้อมที่จะควบคุมตัวและดำเนินการกับผู้ต้องหาที่ถูกจับ มาตรการนี้เป็นการอนุญาตให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของรัฐที่สามารถขึ้นไปบนเรือเพื่อควบคุมตัว สอบสวน ดำเนินคดีกับโจรสลัดที่ถูกจับกุมตัวในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินการต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียก่อนและการดำเนินการดังกล่าวต้องไม่ขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ (SUA88) โดยการดำเนินการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจาก UNODC

ในระหว่างที่มีการดำเนินการตามมาตรการภายใต้ข้อมติ พบว่าระบบการพิจารณาคดีในโซมาเลียและสหรัฐอเมริกากับประเทศในภูมิภาคยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการรับพิจารณาคดีและเนื่องด้วยจำนวนของผู้กระทำความผิดมีมากทำให้การพิจารณาคดีไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา ทำให้การจัดการกับผู้ต้องหา ยังไม่มีประสิทธิภาพ เป็นผลทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้รับรองข้อมติที่ 1918 ในเดือนมกราคม 2010 เพื่อขอเลขาธิการแห่งสหประชาชาติจัดทำรายงานเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเพิ่มเติมศาลเพื่อการพิจารณาคดีต่อผู้กระทำความผิด ซึ่งในเดือนกรกฎาคม 2010 เลขาธิการองค์การสหประชาชาติได้รายงานผลจากการศึกษา มี 7 ทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ได้แก่การจัดตั้งศาลโซมาเลียในอาณาเขตของรัฐที่สามในภูมิภาค โดยจัดทำห้องพิเศษภายในเขตอำนาจของรัฐใดรัฐหนึ่งหรือมากกว่านั้นซึ่งศาลดังกล่าวอาจจะมีหรือไม่มีส่วนร่วมของสหประชาชาติก็ได้ ศาลในระดับภูมิภาคขึ้นอยู่กับข้อตกลงพหุภาคีและศาลระหว่างประเทศที่มีอยู่ในข้อตกลงระหว่างสหประชาชาติและรัฐในภูมิภาคหรือที่จัดตั้งขึ้นโดยมติของคณะมนตรีความมั่นคงภายใต้หมวด 7 ของกฎบัตรของสหประชาชาติ

3.1.1.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหา

จากการที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ระบุว่าสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียและอ่าวเอเดนเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพระหว่างประเทศและภูมิภาค ทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้อาศัยอำนาจตามหมวด 7 ญัตติสหประชาชาติในการออกข้อมติเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยรูปแบบของการขอความร่วมมือจากรัฐภาคี องค์การส่วนภูมิภาค องค์การเดินเรือระหว่างประเทศ และองค์การอื่นๆของสหประชาชาติที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินมาตรการตามข้อมติ โดยข้อมติเหล่านี้มีผลผูกพันต่อรัฐและองค์การที่ต้องดำเนินการตามที่ข้อมติได้กำหนดไว้ โดยเนื้อหาของข้อมติได้มีมาตรการที่เป็นกลไกพิเศษและมีเนื้อหาที่มีความเข้มข้นขึ้นเพื่อประสิทธิภาพต่อการแก้ไขสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียมีมาตรการในการดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหาต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. คำนิยามของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธภายใต้ข้อมติ

จากข้อมติ 1816 วันที่ 2 มิถุนายน 2008 และข้อมติอื่นๆ ที่ตามมาได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมติ 1846 วันที่ 2 ธันวาคม 2008 และข้อมติ 1851 วันที่ 18 ธันวาคม 2008 คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีความพยายามรับมือกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยการใช้อำนาจตามหมวด 7 แห่งญัตติสหประชาชาติในกำหนดมาตรการเพื่อการปราบปรามกับโจรสลัดนอกน่านน้ำชายฝั่งโซมาเลีย มาตรการภายใต้ข้อมติได้มุ่งที่จะรักษาขอบเขตของกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่มีอยู่เท่าที่เป็นไปได้ โดยข้อมติที่ออกมาเป็นการปรับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดให้เข้ากับสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียที่ได้ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ กำหนดไว้ในวรรค 7 ของข้อมติที่ 1816 มีความหมายดังนี้

คำว่า 'การกระทำอันเป็นโจรสลัด' ภายใต้ข้อมติเป็นการอ้างอิงคำนิยามตามบทบัญญัติของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยที่ไม่ได้กำหนดคำนิยามใหม่ขึ้นมาเฉพาะ และข้อมติได้ปรับใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างสูงสุดในการ

ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย⁸

ข้อมติได้ใช้คำว่า 'การปล้นเรือโดยใช้อาวุธ' ควบคู่ไปกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด เพื่อเป็นการคลายความเคร่งครัดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่ได้มีองค์ประกอบของฐานความผิดโจรสลัดว่าต้องเป็นการกระทำโดยเรือสองลำขึ้นไปและการกระทำนั้นต้องมีวัตถุประสงค์มุ่งในทางส่วนตัวและเกิดขึ้นในทะเลหลวง ข้อจำกัดดังกล่าวทำให้การปราบปรามโจรสลัดไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ เนื่องจากบางสถานการณ์การกระทำผิดไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะแต่ในเขตทะเลหลวง เพราะส่วนมากการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าวมักจะเกิดขึ้นในทะเลอาณาเขต และรวมถึงในกรณีที่โจรสลัดโจมตี จีปล้นในทะเลหลวงและโจรสลัดได้ชูปั้งค์บับให้เรือที่ตกเป็นเหยื่อแล่นเข้าไปน่านน้ำหรือทะเลอาณาเขตเพื่อเรียกค่าไถ่ หรือในกรณีที่เรือของผู้กระทำความผิดที่ก่อเหตุในทะเลหลวงแต่ได้หลบหนีเข้าไปในน่านน้ำของประเทศตนเอง⁹

คำว่า “การปล้นเรือโดยใช้อาวุธ” เป็นลักษณะของการกระทำความผิดที่ใช้อยู่ในกรอบขององค์การเดินเรือระหว่างประเทศ หมายถึงเฉพาะการกระทำการปล้นเรือที่เกิดในน่านน้ำภายใต้เขตอำนาจของรัฐ เพื่อที่จะไม่เป็นการขยายขอบเขตของบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่การกระทำความผิดต้องเกิดขึ้นในเขตทะเลหลวงเท่านั้น และรวมถึงลักษณะของการกระทำที่ใช้ความรุนแรงทั้งหมดที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกันหรือคล้ายกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด อย่างไรก็ตามความหมายของการปล้นเรือโดยใช้อาวุธภายใต้ข้อมติไม่ได้มีความหมายครอบคลุมตามความหมายดั้งเดิมที่ได้อธิบายไว้ในข้อมติขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ* แต่เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยง่าย

⁸ Tullio Treves, Piracy, Law of the Sea, and Use of Force: Developments off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/2/399.full.pdf>

⁹ Douglas Guilfoyle, “ Piracy off Somalia : UN Security Council Resolution 1816 and IMO Regional Counter-Piracy Efforts,” *International and Comparative Law Quarterly* 57 (2008): 697

* IMO Res A 922(22) of 29 Nov. 2001 adopting the Code of Practice for the Investigation of the Crimes of Piracy and Armed Robbery against Ships: ‘[a]rmed robbery against ships means any unlawful act of violence or detention or any act of depredation, or threat thereof, other than an act of “piracy” directed against a ship or against persons or property on board such a ship within a State's jurisdiction over such offences’; the definition is almost literally repeated in Art. 1(2) of the Regional Cooperation Agreement on combating piracy and armed robbery against ships in Asia of 28 Apr. 2005, 44 ILM (2005) 829; and in Art. 1(2) of the IMO -sponsored Code of Conduct

และสะดวกในการปฏิบัติการของกองกำลังในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ข้อมติจึงได้ใช้คำว่า “การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียและทะเลหลวง¹⁰” ควบคู่กัน

2. พื้นที่ของการดำเนินการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธภายใต้ข้อ
มติ

มาตรการสำคัญของข้อมติดังกล่าวคือการที่รัฐภาคีได้รับอนุญาตให้:

1) รัฐสมาชิกสามารถส่งกองกำลังเข้าไปในน่านน้ำของโซมาเลียเพื่อวัตถุประสงค์ในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธได้ โดยการเข้าไปในน่านน้ำโซมาเลียของกองกำลังต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกับการดำเนินการที่ได้รับอนุญาตภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และต้องความเคารพกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง; และ

2) การดำเนินการของกองกำลังภายในน่านน้ำของโซมาเลียต้องสอดคล้องกับการดำเนินการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการในทะเลหลวงภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และต้องความเคารพกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและดำเนินการทุกวิถีที่จำเป็นในการปราบปรามการกระทำปล้นอาวุธและการกระทำอันเป็นโจรสลัด

ผลของมาตรการภายใต้ข้อมตินี้ทำให้สามารถนำกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่เกิดขึ้นในทะเลหลวงมาปรับใช้กับทะเลอาณาเขตของโซมาเลียได้ และมีความชัดเจนว่าการดำเนินการของรัฐภาคีที่ให้ความร่วมมือภายใต้ข้อมติเพื่อการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธภายในน่านน้ำของโซมาเลียต้องใช้ “ทุกวิถีที่จำเป็น” กล่าวคือการดำเนินการของกองกำลังทหารที่เข้าดำเนินการเพื่อการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้

concerning the Repression of Piracy and Armed Robbery Against Ships in the Western Indian Ocean and the Gulf of Aden, adopted in Djibouti on 29 Jan. 2009 A provisional text of this instrument, to which reference is made in this article, is set out in Annex 7 to IMO doc. C 100/7, of 25 Apr. 2008, Report on the Sub-regional meeting on piracy and armed robbery against ships in the Western Indian Ocean, Gulf of Aden and Red Sea area.

¹⁰ อารัมภบทของข้อมติที่ 1816 และ อารัมภบทข้อมติที่ 1846

อาวุธเป็นดุลยพินิจของกองกำลังนานาชาติโดยตรง ซึ่งการดำเนินการจะขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมต่อการดำเนินการเพื่อเป็นการแก้ปัญหาตามมาตรการภายใต้ข้อมติที่ได้กำหนดไว้¹¹

ส่วนคำว่า “การดำเนินการในโซมาเลีย” ในข้อมติที่ 1851 ไม่ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการในโซมาเลียแต่เป็นที่เข้าใจได้ว่าเป็นการอนุญาตให้กองกำลังสามารถเข้าไปดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดบนบกได้¹²

3.) ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงกฎหมายจารีตประเพณี

มาตรการภายใต้ข้อมติที่ 1816 ที่อนุญาตให้กองกำลังสามารถเข้าไปดำเนินการปราบปรามได้ถึงทะเลอาณาเขตของโซมาเลียเป็นการขยายเขตอำนาจของการดำเนินการเกี่ยวกับพื้นที่ และได้มีการกำหนดระยะเวลาของการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด การให้อำนาจในการดำเนินการของกองกำลังทหารของรัฐภาคีในดินแดนอธิปไตยของรัฐอื่นเป็นมาตรการที่มีการอนุญาตเกินกรอบของกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศได้กำหนดไว้ คณะมนตรีความมั่นคงได้ใช้ความระมัดระวังในการกำหนดมาตรการดังกล่าว ดังนี้

ประการแรก การอนุญาตให้กองกำลังของรัฐภาคีดำเนินการในน่านน้ำโซมาเลียได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ 6 เดือน การดำเนินการจะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง, รายงานความคืบหน้าการดำเนินการและรายงานผลหลังจากที่การดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 3 และ 5 เดือน คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะมีการทบทวนสถานการณ์ และพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการต่อระยะเวลาการใช้อำนาจในการดำเนินการของกองกำลังเพื่อการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธดังที่ได้กล่าวไว้ในวรรค 7 ของข้อมติที่ 1816¹³ ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ต่อระยะเวลาการดำเนินการของกองกำลังเป็นระยะเวลา 12 เดือนโดยผลของข้อมติที่ 1846 วันที่ 2 ธันวาคม 2008¹⁴ อย่างไรก็ตามการ

¹¹ Tullio Treves, Piracy, Law of the Sea, and Use of Force: Developments off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/2/399.full.pdf>

¹² SC/6046, at 4 Res. 1851

¹³ SC Res. 1816, at para 12, 13, and 15.

¹⁴ SC Res 1846 at para. 10.

อนุญาตให้ดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งหมดในดินแดนบนบกของโซมาเลียที่ได้กำหนดไว้ในข้อมติที่ 1851 จะมีระยะเวลาสำหรับการดำเนินการ 12 เดือนโดยผลของข้อมติที่ 1846 เช่นกัน¹⁵

ประการที่สอง เนื้อหาของข้อมติมีความชัดเจนเกี่ยวกับการขยายเขตอำนาจทางพื้นที่ที่ได้มีการระบุว่าการอนุญาตให้กองกำลังของรัฐภาคีสามารถดำเนินการในทะเลอาณาเขต “นำไปใช้เฉพาะสถานการณ์ในโซมาเลีย”¹⁶ ข้อความนี้แสดงถึงการอนุญาตให้กองกำลังของรัฐภาคีที่ให้ความร่วมมือในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธสามารถเข้าไปในทะเลอาณาเขตของโซมาเลียได้เท่านั้น ซึ่งไม่สามารถนำมาตราการที่ได้รับอนุญาตจากข้อมตินี้ไปปรับใช้กับดินแดนหรือทะเลอาณาเขตของของรัฐอื่นๆ ได้ และข้อมตินี้เกิดจากการที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ตอบสนองความต้องการจากการร้องขอของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียเนื่องมาจากรัฐบาลมีความอ่อนแอเกินกว่าจะสามารถบังคับใช้กฎหมายของประเทศตนได้ ผลทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้นได้¹⁷

ประการที่สาม ข้อมติระบุว่าให้การกระทำที่ได้ดำเนินการโดยการได้รับอนุญาตจะ “ไม่ได้มีผลเป็นการการปฏิเสธรหรือไม่เป็นการรบกวนการใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต (innocent passage) ของเรือของรัฐที่สามใด ๆ”¹⁸ บทบัญญัตินี้สอดคล้องกับความคิดที่ว่า ในขณะที่มีการดำเนินการตามมาตรการที่ได้อนุญาตไว้ภายใต้ข้อมติจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิใดๆ ของรัฐที่สามที่จะได้รับสิทธิในการใช้ในทะเลอาณาเขตของโซมาเลียโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต

ประการที่สี่ ข้อมติได้ยืนยันว่าการดำเนินการภายใต้ข้อมติ ‘จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิที่เป็นพันธกรณีหรือเป็นความรับผิดชอบของรัฐภาคีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศใดๆรวมทั้งสิทธิหรือพันธกรณีภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 หรืออนุสัญญาที่เกี่ยวข้องสถานการณ์ในที่อื่นและได้เน้นย้ำว่า การดำเนินการภายใต้ข้อมตินี้ จะไม่ถือว่าเป็นการสร้างจารีตประเพณีทางกฎหมายระหว่างประเทศ¹⁹ เนื่องจากกฎหมายทะเลซึ่งให้แนวทางสำหรับกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกิจการทางทะเลและมหาสมุทรรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการ

¹⁵ SC Res 1846 at para. 10.

¹⁶ Douglas Guilfoyle, “ Piracy off Somalia : UN Security Council Resolution 1816 and IMO Regional Counter-Piracy Efforts,” *International and Comparative Law Quarterly* 57 (2008): 697

¹⁷ SC Res. 1816, at para. 9; SC Res. 1846, at para. 11.

¹⁸ Eugene Kontorovich, International Legal Responses to Piracy off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://www.asil.org/insights090206.cfm>

¹⁹ SC Res. 1816, at para. 8; SC Res. 1846, at para. 13.

ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม อย่างไรก็ตามการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือทางอาญาจะต้องไม่ละเมิดกฎหมายที่มีอยู่และกฎหมายจารีตประเพณี²⁰

4.) การดำเนินมาตรการภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย

การพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติตั้งอยู่บนพื้นฐานของการอนุญาตจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ปรากฏตามวรรค 9 ของข้อมติที่ 1816 คือการ 'ยืนยัน' ว่าการอนุญาตที่กำหนดไว้ในวรรค 7 'เป็นการดำเนินการตามเจตนาของผู้แทนถาวรของโซมาเลียได้ยื่นกับประธานของคณะมนตรีความมั่นคงในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2008 ซึ่งเป็นการแสดงถึงความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย²¹ เช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้ในข้อมติที่ 1846²² และข้อมติที่ 1851²³

การที่ข้อมติดำเนินการอ้างถึงการอนุญาตและการแสดงความยินยอมของรัฐชายฝั่งในการเข้าไปในอาณาเขตของรัฐ เป็นการพัฒนาการของข้อมติ ซึ่งตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศคณะมนตรีความมั่นคงมีอำนาจในการเข้าไปดำเนินการภายใต้ข้อมติโดยอาศัยอำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ในสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติสามารถดำเนินการโดยการใช้กำลังทหารหรือมาตรการใดๆ ในดินแดนของรัฐอื่นเพื่อการนำสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศกลับคืนมา แม้จะไม่ได้ได้รับความยินยอมของรัฐก็ตาม

ข้อมติดังกล่าวมีลักษณะพิเศษคือการต้องได้รับความยินยอมจากรัฐในการเข้าไปดำเนินการภายใต้ข้อมติ โดยอำนาจตามหมวด 7 กฎบัตรสหประชาชาติ ในการเข้าไปในอาณาเขตของรัฐโซมาเลีย ต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลก่อน และโซมาเลียยังได้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้กองกำลังของรัฐภาคีสามารถดำเนินการในดินแดนหรือทะเลอาณาเขตของตนในการต่อสู้โจรสลัดและการปล้น

²⁰ Dr. Douglas Guilfoyle, Piracy off Somalia: UN Security Council Resolution 1816 and IMO Regional Counter-Piracy Efforts [online] 25 June 2012, Available from: <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=2052968>

²¹ Doc. S/2008/323

²² Ibid., para 11

²³ Ibid., para 10

เรือโดยใช้อาวุธได้²⁴ กล่าวคือ การอนุญาตที่มีขัดแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวงซึ่งตามบทบัญญัติของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้อนุญาตให้'ทุกรัฐ'²⁵ สามารถยึดเรือโจรสลัดได้ แต่ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้จำกัดการอนุญาตให้เฉพาะ รัฐภาคีที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย 'โดยต้องแจ้งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติล่วงหน้าก่อนจะเข้าไปดำเนินการ'²⁶

การอ้างเหตุผลดังกล่าวของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติมีจุดมุ่งหมายคือ

1.) เพื่อเคารพอำนาจอธิปไตยของรัฐที่ที่ประชุมของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้แสดงความกังวลตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งที่ผ่านมามีข้อพิพาทเหล่านี้ อาจจะเป็นการสร้างบรรทัดฐานให้กับกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศได้

2.) เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพให้กับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ซึ่งขณะนี้รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการบังคับใช้กฎหมายภายในของประเทศตนเองและยังขาดความสามารถในการต่อสู้กับโจรสลัดนอกชายฝั่งของรัฐตน²⁷

3.) การที่รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียได้ให้เรียกร้องให้กองกำลังทางเรือของรัฐที่มีศักยภาพในการดำเนินการปราบปรามโจรสลัดในทะเลอาณาเขตของตนแสดงให้เห็นถึงการจำกัดไม่อนุญาตให้เรือพาณิชย์จากต่างชาติเข้ามาในน่านน้ำของตนเห็นได้จากข้อความในข้อมติที่กล่าวว่า '...ในน่านน้ำโซมาเลียกับบรรดารัฐที่มีความเกี่ยวข้องมากที่สุดและรัฐที่มีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือต่อกัน'

ความระมัดระวังนี้สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติที่จะรักษาเจตนารมณ์ของกฎหมายและยึดมั่นในหลักการของการเคารพอธิปไตยและดินแดนของรัฐที่ระบุไว้ในกฎบัตร คณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติจะต้องปฏิบัติตามอำนาจที่กฎบัตรสหประชาชาติได้ให้ไว้และพิจารณาถึงอำนาจอธิปไตยของตนในการดูแลรักษาความสงบสุขระหว่างประเทศ

²⁴ Eugene Kontorovich, International Legal Responses to Piracy off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://www.asil.org/insights090206.cfm>

²⁵ UNCLOS, Art. 105.

²⁶ Res. 1816, at para. 7, introduction; Res. 1846, at para. 10; Res. 1851, at para. 6.

²⁷ UN doc. S/2008/323

และการรักษาความปลอดภัย เพื่อจะได้ไม่ต้องขัดต่อสมบูรณ์ของกฎหมายระหว่างประเทศที่สามารถทำได้อย่างแน่นอน โดยทั้งข้อดีของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ออกมาเพื่อการแก้ไขปัญหาและกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่จะมีส่วนที่เสริมกันเพื่อประสิทธิภาพให้การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น²⁸

3.1.1.3 การดำเนินการภายใต้ข้อดีในการแก้ไขปัญหา

1) การดำเนินการของกองกำลังของรัฐสมาชิก

แม้ว่าสหประชาชาติจะไม่มีกองกำลังเป็นของตนเอง แต่องค์การสหประชาชาติสามารถขอความร่วมมือทางการทหารจากบรรดารัฐสมาชิกเพื่อการรักษาสันติภาพและความมั่นคงภายใต้หมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติและโดยผลของจดหมายที่มีการร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ตัดสินใจให้รัฐสมาชิกที่มีความพร้อมด้านกองกำลังทางทหารให้ความร่วมมือเพื่อส่งความช่วยเหลือไปยังโซมาเลียตามการร้องขอ ทำให้รัฐมีพันธกรณีตามข้อดีที่ออกมาดังกล่าว ในการคุ้มกันเรือของโครงการอาหารโลกและการดำเนินการลาดตระเวนเพื่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณทะเลอาณาเขตโซมาเลีย

- การให้ความคุ้มกันเรือWFPและเรือพาณิชย์

จากสถานการณ์ความวุ่นวายภายในของประเทศโซมาเลีย ทำให้โครงการอาหารโลก(World Food Program:WFP) จำเป็นที่ต้องไปให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทั้งการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเครื่องอุปโภคบริโภค รวมถึงเวชภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อประชาชนชาวโซมาเลียอย่างยิ่ง ทั้งนี้องค์การสหประชาชาติได้มีการมอบหมายหน้าที่นี้ให้อยู่ภายใต้การดูแลของแผนงานอาหารแห่งโลก(World Food Program :WFP) ซึ่งเป็นองค์กรย่อยของสหประชาชาติที่เป็นคณะกรรมการแผนงานและกองทุน มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การให้ความช่วยเหลือทางด้านอาหารกับประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศที่มีความยากจนและขาดแคลนอาหาร ช่วยเหลือการดำเนินโครงการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม และให้ความช่วยเหลือในลักษณะที่ฉุกเฉินแก่ผู้ประสบเคราะห์กรรมจากภัยธรรมชาติในประเทศต่างๆ²⁹ อีกทั้งยังช่วยปรับปรุงโครงสร้างสำคัญๆ

²⁸ Douglas Guilfoyle, “ Piracy off Somalia : UN Security Council Resolution 1816 and IMO Regional Counter-Piracy Efforts,” *International and Comparative Law Quarterly* 57 (2008): 697

²⁹ มานพ เมฆประยูรทอง, องค์การสหประชาชาติ (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ ,2533),หน้าที่ 127.

เช่น สร้างถนน สร้างระบบน้ำประปา เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตามตามมติสมัชชาที่ 1714(XVI) 1961และ
ข้อมติสมัชชาที่ 2095 (XX) 1965

เนื่องจากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้
อาวุธบริเวณนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับนานาชาติประเทศและส่งผล
กระทบต่อการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขนส่งอาหารเพื่อการช่วยเหลือ
ประชาชนมากกว่าล้านคนในประเทศโซมาเลีย ทำให้ผู้อำนวยการของโครงการอาหารโลกแห่ง
สหประชาชาติเรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติดำเนินการให้รัฐบาลของโซมาเลีย
อนุญาตให้เรือรบของต่างชาติที่มีศักยภาพในการคุ้มกันเรือสามารถเข้าดำเนินการจับกุมกลุ่มโจรสลัด
ในน่านน้ำของประเทศโซมาเลียได้ ข้อเรียกร้องดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากเลขาธิการขององค์การ
ทางทะเลระหว่างประเทศ(IMO) เนื่องจากการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธใน
บริเวณดังกล่าวยังไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากข้อมูลของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
พบว่าในปี 2007 ได้มีสถิติการโจมตีเรือบริเวณน่านน้ำประเทศโซมาเลียที่ไม่มีการลาดตระเวนของกอง
กำลังทหารประมาณ 16ครั้ง รวมถึงเรือบรรเทาทุกข์ของโครงการอาหารโลก2ลำและมีการจับกุม
ลูกเรือเป็นตัวประกัน

จากข้อเรียกร้องดังกล่าวทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้
แสดงถึงความเป็นห่วงและตระหนักถึงความปลอดภัยของเรือของโครงการอาหารโลกแห่ง
สหประชาชาติที่ต้องเข้าไปเพื่อความจำเป็นทางมนุษยธรรมตามที่กล่าวมา โดยปรากฏในข้อมติที่ 1814
(2008) ต่อมาในข้อมติที่ 1816 (2008) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ขอความร่วมมือไป
ยังรัฐสมาชิกและองค์การต่างๆ ที่มีความสนใจและมีศักยภาพด้านเรือรบ เพื่อการเข้าร่วมคุ้มกันและ
ป้องกันขบวนเรือของโครงการอาหารโลกให้มีความปลอดภัยในการขนส่งเครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อ
ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ชาวโซมาเลีย ผลจากข้อมติดังกล่าวทำให้สหภาพยุโรป (EU) ได้มี
การจัดส่งกองกำลังทางเรือเข้าดำเนินการให้ความคุ้มกันและป้องกันแก่ขบวนเรือของโครงการอาหาร
โลก รวมถึงเรือสินค้าอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือประเทศโซมาเลีย ทั้งนี้ในข้อมติที่ 1838
(2008)และ 1846 (2008) ได้มีการย้ำและเรียกร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐต่างๆ เพื่อการคุ้มกันและ
ป้องกันขบวนเรือดังกล่าวในระยะยาวอีกด้วย

ผลจากการดำเนินการจากข้อมติในประเด็นนี้ทำให้ประเทศต่างๆที่ได้รับ
ผลกระทบจากการที่เรือสินค้าของประเทศตนถูกโจมตีจากโจรสลัดโซมาเลีย เช่น ฝรั่งเศส เดนมาร์ก
อังกฤษ สหรัฐฯ สเปน และรัสเซีย ได้ให้ความร่วมมือภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง
สหประชาชาติ โดยการส่งกำลังทางเรือเข้าไปยังอ่าวเอเดนและตั้งเป็นกองเรือนานาชาติ เพื่อให้ความ

คุ้มกันเรือสินค้าที่แล่นผ่านบริเวณดังกล่าว และจากเหตุการณ์เมื่อ 27 กันยายน 2008 เรือบรรทุกสินค้า MV FAINA ของยูเครน ซึ่งบรรทุกถลุง 33 คัน และยุทธโปกรณ์อื่นๆ ถูกโจรสลัดปล้นยึด ทำให้รัสเซียส่งเรือพิฆาต NEUSTRASHIMY และเรือฟริเกตอ่าวรุสนาวิลี ไปลาดตระเวนในทะเลแดงเพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์ ต่อมาเมื่อ 27 ต.ค.51 NATO ได้ส่งเรือรบ 7 ลำ ได้แก่ เรือฟริเกตจาก อังกฤษ เยอรมนี ตุรกี และกรีซ เรือพิฆาตจากอิตาลีและสหรัฐฯ รวมทั้งเรือสนับสนุนจากเยอรมนี เข้าไปลาดตระเวนนอกน่านน้ำโซมาเลีย เพื่อป้องปรามการโจมตีจากกลุ่มโจรสลัดโซมาเลียและให้การคุ้มกันขบวนเรือของโครงการอาหารที่เข้าไปช่วยเหลือชาวโซมาเลียเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียได้อนุญาตให้มีการใช้กำลังต่อสู้กับโจรสลัดโซมาเลียได้ หากมีความจำเป็นโดยต้องมีการแจ้งล่วงหน้าให้รัฐบาลโซมาเลียทราบ ซึ่ง NATO ยืนยันว่าอาจมีการใช้กำลังต่อสู้กับโจรสลัดโซมาเลียภายใต้กฎการใช้กำลัง (RULES OF ENGAGEMENT) และกฎหมายระหว่างประเทศ

- การลาดตระเวนและการดำเนินการของกองกำลังในทะเลอาณาเขตโซมาเลีย

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ได้เรียกร้องและให้อำนาจแก่รัฐภาคีและองค์กรที่มีความพร้อมในส่งกองกำลังทั้งทางเรือและทางอากาศเข้าร่วมการลาดตระเวนบริเวณน่านน้ำชายฝั่งโซมาเลียและทะเลหลวง ในการรักษาความปลอดภัยให้แก่เรือที่แล่นผ่านบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการถูกจี้ปล้น และเป็นการกดดันแก่กลุ่มผู้กระทำความผิดให้มีขีดความสามารถในการกระทำความผิดลดลง และในกรณีที่มีการจี้ปล้นหรือเรือกำลังถูกโจมตี การเข้าช่วยเหลือเรือที่กำลังประสบเหตุสามารถปฏิบัติการได้อย่างทันท่วงที ตามข้อมติที่ 1816 (2008) ย่อหน้าที่ 13 ข้อที่ 2 และได้มีการเน้นย้ำในข้อมติต่อมาคือ ข้อมติที่ 1838 (2008) ย่อหน้าที่ 12 ข้อที่ 3 และ 4

การอนุญาตให้รัฐต่างๆ เข้าร่วมดำเนินการกับรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลียเพื่อการปราบปรามโจรสลัดในน่านน้ำของประเทศโซมาเลีย ภายใต้ความยินยอมของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ซึ่งการดำเนินการตามข้อมตินั้นได้มีข้อจำกัดที่ระบุไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ให้การรับรองสิทธิในการปฏิบัติการของกองกำลังที่ระบุไว้ในข้อมติโดยเน้นว่า การปฏิบัติการดังกล่าว “ที่ใช้กับสถานการณ์ในโซมาเลียเท่านั้น” และ “จะไม่ถูกพิจารณาว่าเป็นการสร้างธรรมเนียมปฏิบัติของกฎหมายระหว่างประเทศแต่ อย่างไร...” การดำเนินการต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมและไม่กระทบสิทธิของรัฐที่สามในการใช้สิทธิการผ่านสุจริตในน่านน้ำของโซมาเลีย อีก

ทั้งการดำเนินการใดๆ ของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียจะต้องเคารพกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และกฎหมายสิทธิมนุษยชน³⁰

รัฐสมาชิกใดที่มีความสนใจเข้าร่วมการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามฯ ในน่านน้ำประเทศโซมาเลียตามเจตนาหมายเรียกของรัฐบาลชั่วคราวประเทศโซมาเลียจะต้องแจ้งเจตจำนงล่วงหน้าไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ โดยเลขาธิการสหประชาชาติจะทำการประสานงานไปยังรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลียเพื่อประสานความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามต่อไป การปฏิบัติการต้องดำเนินการภายใต้ความยินยอมของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย มีข้อกำหนดเกี่ยวกับระยะเวลาของการปฏิบัติการดังกล่าวไว้ในข้อมติที่ 1846 (2008) ย่อหน้าที่ 15 ข้อที่ 10 และข้อมติที่ 1851 (2008) ย่อหน้าที่ 6 ได้กำหนดให้การปฏิบัติการของกองกำลังในการร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียเป็นเวลา 12 เดือนนับแต่วันที่มีการรับรองข้อมติ ต่อมาได้มีการขยายระยะเวลาของการปฏิบัติการของกองกำลังเพิ่มเป็นอีก 12 เดือนหลังจากที่การปฏิบัติการครั้งแรกสิ้นสุดลงปรากฏอยู่ในข้อมติที่ 1897 (2009) ย่อหน้าที่ 14 ข้อที่ 7 อีกทั้งรัฐที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียภายใต้มาตรการดังกล่าวยังต้องมีหน้าที่ในการรายงานผลของการปฏิบัติการตามข้อมติที่ 1846 (2008) และข้อมติที่ 1851 (2008) ไปยังคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและเลขาธิการสหประชาชาติภายในระยะเวลา 9 เดือนนับแต่มีการให้ความร่วมมือ

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2008 รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียได้ยื่นเจตนาหมายเพื่อขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อตอบโต้การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอีก 1 ฉบับโดยให้รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียสามารถใช้มาตรการที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อห้ามผู้กระทำความผิดที่ใช้ดินแดนโซมาเลีย และน่านฟ้าในการวางแผนอำนวยความสะดวกหรือกระทำการของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ผลจากเจตนาฉบับที่สองประกอบกับความพยายามของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติยังคงดำเนินการหามาตรการที่มีรุนแรงเพิ่มมากขึ้นต่อการต่อสู้กับโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ทำให้ได้มีการรับรองข้อมติที่ 1851 โดยอาศัยอำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการคุกคามสันติภาพ เป็นผลให้กองกำลังทหารที่ให้ความช่วยเหลือรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดที่ใช้ดินแดนโซมาเลียเป็นที่วางแผน สนับสนุน หรือดำเนินการการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธมาดำเนินคดี

³⁰ Dr.Lawrence Azubuike. "International Law Regime Against Piracy." Annual Survey of International and Comparative Law (2009): 210

โดยใช้มาตรการที่จำเป็นทั้งหมดที่มีความเหมาะสมในโซมาเลียในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นโดยใช้อาวุธ³¹ กล่าวคือกองกำลังทหารสามารถไล่ติดตามโจรสลัดได้ แม้ว่าโจรสลัดจะหนีขึ้นบกก็จะสามารถส่งกองทหารหรือหน่วยปราบปรามโจรสลัดขึ้นไล่ล่าบนฝั่งได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นการไล่ล่าต่อเนื่องจากทะเลขึ้นฝั่ง และจะต้องแจ้งให้รัฐบาลประเทศชายฝั่งทราบเร็วที่สุด ก่อนที่โจรสลัดจะถือโอกาสหนีขึ้นฝั่งและกองเรือนานาชาติก็ไม่สามารถจัดการได้ ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้กำหนดระยะเวลา 1 ปี อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ทำการพิจารณาต่ออายุการดำเนินการของกองกำลังทหารของรัฐสมาชิกในการให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธออกไปอีก 1 ปี ตามข้อมติที่ 1897 และข้อมติที่ 1950 ตามลำดับ

ความร่วมมือของกองกำลังทหารที่ได้ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ มีดังนี้

องค์การแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty Organization: NATO)

เนโทเป็นองค์การระหว่างประเทศองค์การแรกๆ ที่เข้าร่วมการปราบปรามโจรสลัดภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเมื่อเดือน ตุลาคม 2008 เพื่อให้ความคุ้มครองเรือบรรทุกเครื่องอุปโภคบริโภคของ UNITED NATION WORLD FOOD PROGRAMME (WFP) โดยรูปแบบของการปฏิบัติการของกองเรือเนโทมี 2 แบบ คือการจอดประจำอยู่บริเวณกองกำลังทางเรือกลุ่มที่ 2 และการลาดตระเวนบริเวณจุดเชื่อมต่อของแนวเดินเรือนานาชาติ โดยมีการประสานความร่วมมือกับ Atalanta และ Combined Maritime Force จากการรายงานของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติถึงคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ เนโทได้ให้การคุ้มกันเรือ 50 ลำ และ คุ้มกันเรือ WFP

³¹ D. Joshua Staub. "Letters of Marque: A short-term Solution to an age old problem." *Journal of Maritime Law and Commerce* (April 2009): 115

กองกำลังทางเรือสหภาพยุโรปประจำโซมาเลีย (EU Naval Force : EU NAVFOR Somalia)

สหภาพยุโรปได้มีมติเพื่อจัดส่งกองกำลังทางเรือเข้าปฏิบัติการในโซมาเลีย ภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1814 1816 1838 1846 และ 1851 การดำเนินการต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกับการกระทำที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 100 อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปฏิบัติการรักษาความมั่นคงของสหภาพยุโรป โดยกองกำลังทางเรือสหภาพยุโรปประจำโซมาเลีย ได้เริ่มปฏิบัติการเต็มรูปแบบเมื่อ 13 ธันวาคม 2008 การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในบริเวณชายฝั่งโซมาเลียภายใต้ชื่อ “ปฏิบัติการ Atalanta” ปัจจุบัน EU NAVFOR Somalia มีกำลังประกอบด้วย เรือฟริเกต 6 ลำ และอากาศยาน 3 ลำ ภารกิจหลักของกองเรือกลุ่มนี้คือการคุ้มครองเรือสินค้าที่ขนส่งอาหาร และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ประเทศโซมาเลีย รวมถึงเรือสินค้าอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือประเทศโซมาเลีย ตามโครงการ World Food Programme (WFP) ,การลาดตระเวนในบริเวณพื้นที่ที่มีความเสี่ยงของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียภายใต้ข้อมติที่ 1816³²

กองกำลังร่วม/ผสมทางเรือ (Coalition Maritime Forces : CMF)

กองกำลังร่วม/ผสมทางเรือ (CMF) ปัจจุบันประกอบด้วยกำลังทางเรือจากชาติต่าง ๆ รวมประมาณ 20 ชาติ ปฏิบัติการลาดตระเวนทั้งทางทะเลและทางอากาศอยู่ในพื้นที่ตะวันออกกลาง โดยกองกำลังร่วม/ผสมทางเรือ ได้แบ่งออกเป็น 4 กองกำลังเฉพาะกิจ 150 มีหน่วยบัญชาการภาคกลาง โดยมีศูนย์ปฏิบัติการ (Battle Watch) ฝ้าติดตามสถานการณ์ตลอด 24 ชั่วโมงในประเทศบาห์เรน (Bahrain) สำหรับพื้นที่ในบริเวณอ่าวเอเดน กองกำลังร่วม CMF ได้มอบหมายให้กองกำลังเฉพาะกิจ 150 (CTF 150) ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่กองเรือเฉพาะกิจ รับผิดชอบในการรักษาเส้นทางการคมนาคม การผ่านเข้าออกของเรือสินค้าในพื้นที่ การป้องกันสาธารณูปโภคพื้นฐานทางทะเล การป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด การช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล สร้างความมั่นคงทางทะเลในพื้นที่บริเวณอ่าวเอเดน

³² ACTS ADOPTED UNDER TITLE V OF THE EU TREATY COUNCIL DECISION 2008/918/CFE

กองกำลังเฉพาะกิจ 150 (Combined Task Force : CTF 150)

กองกำลังเฉพาะกิจ 150 เป็นการประสานการปฏิบัติระหว่างกำลังทางเรือชาติต่างๆ ที่ปฏิบัติการในพื้นที่บริเวณอ่าวเอเดน ปัจจุบันกองกำลังเฉพาะกิจ 150 อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของเรือรบประเทศเยอรมัน (มกราคม-มีนาคม 2009) โดยจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนทุก 3 เดือน ส่วนการปฏิบัติการ กองกำลังเฉพาะกิจ 150 จะส่งเรือรบและอากาศยานเข้าช่วยเหลือเรือสินค้าที่ถูกโจมตีโดยโจรสลัด ทันทีที่ได้รับการแจ้งเหตุ ทั้งนี้กองกำลังเฉพาะกิจ 150 ได้กำหนดช่องทางรักษาความปลอดภัย (Maritime Security Patrol Area : MSPA) สำหรับเรือสินค้าที่เดินทางผ่าน โดยให้ติดต่อการเข้าช่องทางเดินเรือกับกองกำลังเฉพาะกิจฯ ทางวิทยุ รวมทั้งให้เปิดระบบพิสูจน์ทราบตำบลที่เรืออัตโนมัติ (Automatic Identification System : AIS) ในระหว่างการเดินทางผ่านช่องทางรักษาความปลอดภัย และเลือกกระบบเงียบ (Silence Mode) เมื่อออกนอกพื้นที่ และรักษาระยะห่างจากชายฝั่งโซมาเลียอย่างน้อย 350 ไมล์ ทั้งนี้ในการประสานการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือเรือสินค้า จะแจ้งการรายงานเหตุการณ์ผ่าน Maritime Liason Officer : MARLO

กองกำลังเฉพาะกิจ 151 (Combined Task Force : CTF 151)

ภายหลังจากการปฏิบัติการของกองกำลังเฉพาะกิจ 150 และสถานการณ์ที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ทำให้สหรัฐอเมริกาได้เห็นความสำคัญและเพิ่มแนวความคิดในการจัดกำลังเฉพาะกิจขึ้นอีก 1 กองกำลังเฉพาะกิจ เพื่อใช้ในการภารกิจปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในบริเวณพื้นที่น่านน้ำโซมาเลียโดยเฉพาะ รวมทั้ง เป็นการแก้ไขปัญหากำลังทางเรือบางชาติใน กองกำลังเฉพาะกิจ 150 ซึ่งไม่มีอำนาจในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดโดยตรง ดังนั้นจึงได้เริ่มจัดตั้งกองกำลังเฉพาะกิจ 151 ขึ้น ภายใต้การบังคับบัญชาของกองทัพเรือสหรัฐฯ มีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ในบริเวณ อ่าวโอมาน ทะเลอาหรับ พื้นที่ทางทะเลรอบโซมาเลียตลอดจนบริเวณทะเลแดง โดยมีศูนย์บัญชาการอยู่บนเรือ USS. San Antonio กองกำลังเฉพาะกิจ 151 โดยเริ่มปฏิบัติการลาดตระเวนในพื้นที่ดังกล่าว ในเดือนมกราคม 2552

- การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างรัฐสมาชิกและองค์การที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามฯ

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เรียกร้องให้ทุกรัฐให้มีความร่วมมือระหว่างกัน รวมถึงการให้ความร่วมมือกันระหว่างองค์กรทางทะเลระหว่างประเทศและ องค์การในระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดโดยให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำประเทศโซมาเลียและ

ในทะเลหลวงและการแสดงความช่วยเหลือไปยังเรือที่ถูกจับโดยโจรสลัดภายใต้กรอบของกฎหมายระหว่างประเทศ ปรากฏอยู่ในข้อมติที่ 1816 (2008) ย่อหน้าที่ 13 ข้อที่ 3 และในข้อมติที่ 1846 ย่อหน้าที่ 14 ข้อที่ 7 ได้มีการเน้นย้ำและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน โดยผ่านทางองค์การสหประชาชาติหรือข้อตกลงระดับทวิภาคีก็ทั้งยังเรียกร้องและขอความร่วมมือไปยัง ประเทศอุตสาหกรรมในการเดินเรือและประชาคมการเดินเรือ รัฐเจ้าของธงต่างๆ รวมถึงรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลีย

ผู้วิจัยเห็นว่าความร่วมมือในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันจะมีประโยชน์อย่างยิ่งหากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อการเข้าถึงข้อมูลวิธีการและความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้กระทำความผิด

2) องค์การที่ปรากฏตามข้อมติ

แม้กฎบัตรสหประชาชาติได้ให้อำนาจคณะมนตรีความมั่นคงเป็นองค์การที่มีหน้าที่รักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และเป็นเพียงองค์กรเดียวที่สามารถออกข้อมติที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย โดยให้รัฐสมาชิกดำเนินการตามภายใต้ข้อมติ แต่ในการดำเนินการตามมาตรการข้อมติที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกมานั้นไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้เพียงองค์กรเดียว ดังนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรอื่นเพื่อให้มาตรการที่ออกมาในรูปแบบของข้อมตินั้นบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาสันติภาพและความมั่นคงของสังคมระหว่างประเทศ

การจัดตั้ง Contact Group on Piracy off the Coast of Somalia : CGPCS³³

Contact Group เป็นคณะทำงานที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นรัฐที่ริเริ่มจัดตั้งเมื่อเดือนมกราคม 2009 มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่นิวยอร์ก ภารกิจหลักของคณะทำงานนี้เกี่ยวกับการสร้างสันติภาพและความสมานฉันท์ภายในประเทศโซมาเลีย ตลอดจนการประสานงานของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ซึ่งการจัดตั้งเป็นไปตามข้อมติที่ 1851(2008)* ของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ มีรัฐที่เข้า

³³ IMO Doc 88/18/4(Sept 20 2010) IMO Doc. MSC 88/INF.10 (Sept 20 2010)

* “The Security Council encourages all States and regional organization.....to establish an international cooperation mechanism to act as a common point of contact between and among

ร่วมคือ ออสเตรเลีย, จีน, เดนมาร์ก, จิบูตี, อียิปต์, ฝรั่งเศส, เยอรมัน, กรีซ, อินเดีย, อิตาลี, ญี่ปุ่น, เคนยา, สาธารณรัฐเกาหลี, เนเธอร์แลนด์, โอมาน, รัสเซีย, ซาอุดีอาระเบีย, สเปน, ตุรกี, สหรัฐอาหรับเอมิเรต, สหราชอาณาจักร, เยเมน, โซมาเลีย และองค์กรระหว่าง คือ สหภาพแอฟริกา, สหภาพยุโรป, องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ(เนโท), สำนักเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ, องค์กรทางทะเลระหว่างประเทศ ประเทศที่ร่วมเข้าประชุมภายใต้ความร่วมมือนี้

คณะทำงานฯ มีความพยายามที่จะรักษาความปลอดภัยและการรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในโซมาเลียถือเป็นกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศระหว่างรัฐต่างๆและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อการต่อสู้กับโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ โดยคณะทำงานฯจะทำหน้าที่หลักในการติดต่อประสานความร่วมมือระหว่างรัฐในส่วนภูมิภาคและองค์กรระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธและทำให้ความช่วยเหลือประเทศโซมาเลียในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศโซมาเลียให้สามารถปกครองประเทศตนเองได้และเพื่อการต่อสู้กับโจรสลัดและสามารถที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับผู้กระทำ ความผิดฐานโจรสลัดนี้ได้โดยกฎหมายภายในของประเทศโซมาเลียเอง โดยคณะทำงานฯจะรายงานความคืบหน้าไปยังคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นระยะๆ

มีการสร้างศูนย์ติดต่อประสานงานด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ซึ่งศูนย์ติดต่อประสานงานนี้ได้มีการขอความร่วมมือไปยังรัฐองค์กรระหว่างประเทศและรัฐส่วนภูมิภาคให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามฯ และคณะทำงานฯได้ร่วมมือกับองค์กรทางทะเลระหว่างประเทศและประเทศที่มีอุตสาหกรรมการจัดส่งสินค้าระหว่างประเทศเพื่อมีการสร้างมาตรการในป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธเมื่อมีการแล่นผ่านบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการจี้ปล้น

- ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานฯ³⁴

1. คณะทำงานฯ จะสนับสนุนข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามฯ
2. การสร้างกลไกการประสานงานเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ
3. สร้างความเข้มแข็งของระบบศาลสำหรับการจับกุมผู้กระทำความผิดและดำเนินการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษ
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการเดินเรือในบริเวณพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในเขตภูมิภาคนี้
5. การทำรายงาน และข้อเสนอให้กับคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งโซมาเลีย
6. การส่งเสริมความร่วมมือเกี่ยวกับความช่วยเหลือด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ
7. การประเมินการดำเนินงานตามข้อดีเพื่อเสนอแก่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

- การดำเนินการของคณะทำงานฯ

การดำเนินงานของคณะทำงานฯ ได้มีการแบ่งคณะกรรมการย่อยออกเป็น 4 กลุ่ม เพื่อความชัดเจนและสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ คณะทำงานฯ จะให้คำปรึกษาและศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดที่ได้รับมอบหมายตามที่คณะทำงานฯ ให้ให้อำนาจไว้ในด้านต่างๆ คณะทำงานฯ มีกระบวนการทำงานที่แบ่งเป็นกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม

³⁴ U.S. Department of State, Media Note office of the Spokesperson Washington, Dc October 6, 2011[online]. 12 April 2012. Available from: <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2011/10/175125.htm>

กลุ่มที่ 1 มีการจัดตั้งเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกองกำลังทหารและความร่วมมือในการดำเนินการ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนมีการสร้างศูนย์ความร่วมมือระดับภูมิภาค บทบาทหลักของกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือของการปฏิบัติการด้านกองกำลังทหารเรือในแถบภูมิภาคและการพัฒนาสามารถของการปฏิบัติการในระดับภูมิภาค

กลุ่มที่ 2 ทำการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด การให้ข้อมูลแก่รัฐต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด รวมถึงการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด รวมถึงมีการเตรียมจัดตั้ง Trust fund modality เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ Contact group การทำงานของกลุ่มนี้จะได้รับการสนับสนุนจาก UNODC³⁵ คณะทำงานชุดนี้มุ่งเน้นการทำงานเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศที่มีนโยบายดำเนินคดีกับผู้ต้องสงสัยและการรับทราบความคืบหน้าของการจัดตั้งศาลพิเศษที่จะกล่าวไว้ในหัวข้อถัดไป

กลุ่มที่ 3* ทำหน้าที่เกี่ยวกับการใช้ความช่วยเหลือดูแลความปลอดภัยในการเดินเรือแก่ผู้เดินเรือ การประสานงานกับธุรกิจพาณิชย์นาวีและมาตรการป้องกันตนเองของ

³⁵ UNODC, Trust Fund to Support the Initiatives of States to Counter Piracy off the Coast of Somalia[online]. 17 April 2012. Available from: <http://www.unodc.org/easternafrika/en/piracy/trust-fund.html>

* รายชื่อประเทศที่เข้าร่วมทำงานกับคณะทำงานที่ 3 ภายใต้ CGPCS ได้แก่ ออสเตรเลีย จีน ไชปรัส เดนมาร์ก จิบูตี อียิปต์ เอธิโอเปีย ฝรั่งเศส กรีซ อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น ไลบีเรีย ลิทัวเนีย มาเลเซีย หมู่เกาะมาร์แชลล์ เม็กซิโก โมร็อกโก โมซัมบิก มอริเชียส มัลดีฟส์ นอร์เวย์ เนเธอร์แลนด์ โอมาน ปานามา ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ สเปน โขมาเลีย สวีเดน ไทย ตุรกี เซเชลล์ ยูเครน สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา

รายชื่อองค์การระหว่างประเทศ/สมาคม/ภาคเอกชนที่เข้าร่วมทำงานกับคณะทำงานที่ 3 ได้แก่ องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ คณะกรรมาธิการมหาสมุทรอินเดีย สหภาพยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรป องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือหรือ เนโท, คณะกรรมาธิการยุโรป หรืออีซี, สมาคมขนส่งระหว่างประเทศ, สมาคมการขนส่งระหว่างประเทศ, สมาคมการขนส่งอเมริกา, หอการค้านานาชาติ หรือไอซีซี, องค์การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ, คณะกรรมาธิการนาวิกบอลติกและน่านาชาติ, สภาบริษัทน้ำมันที่ทำหารขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ, สมาคมเจ้าของกิจการเรือบรรทุกน้ำมันอิสระระหว่างประเทศ, สมาคมประกันภัยทางทะเลและการขนส่งระหว่างประเทศ, สมาคมเจ้าของเรือบรรทุกสินค้าแห่งระหว่างประเทศ, สมาคมทางทะเลคริสเตียนระหว่าง

ภาคเอกชน รวมถึงการให้คำแนะนำการหลบหลีกจากกลุ่มโจรสลัด โดยได้รับการสนับสนุนการทำงาน จากสหประชาชาติ องค์กรทางทะเลระหว่างประเทศ และสมาคมเดินเรือ/ภาคเอกชน โดยมีภารกิจที่สำคัญคือการสนับสนุนให้เรื่อนำมาตรการป้องกันตนเองที่กำหนดโดยภาคเอกชนไปใช้เพื่อป้องกันการโจมตีจากโจรสลัดโซมาเลีย โดยขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความสมัครใจ

กลุ่มที่ 4 หน้าที่หลักของกลุ่มที่ 4 คือการให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร เช่นการแจ้งข่าวสารความคับหน้า รายงานความเคลื่อนไหว ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปราบปรามโจรสลัดแก่บรรดารัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องต่างๆ (International community)

ทั้งนี้คณะทำงานได้มีการจัดตั้งสำนักเลขาธิการขนาดเล็กเพื่อจัดตารางเวลา และการรายงานผลของการประชุมของแต่ละกลุ่มนอกจากนี้คณะทำงานฯยังเรียกร้องให้องค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธรายงานผลการดำเนินงานและร่วมกันให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหามาตรการเพื่อ การป้องกันและปราบปรามต่อคณะทำงานฯ และเรียกร้องให้รัฐภาคีที่มีพันธกรณีตามอนุสัญญาฯ และตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามโจรสลัด คือ อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ให้มีการจัดตั้งเขตอำนาจและมีการส่งตัวผู้ต้องสงสัยที่กระทำความผิดฐานโจรสลัดและมีการ ดำเนินคดีถึงโทษผู้กระทำความผิดนั้นด้วย นอกจากนี้ยังมีการสร้างความสามารถทางศาลและแนะนำ รัฐบาลเคนยาเกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด

และผลจากข้อมติที่ 1851 (2008) คณะทำงานได้ให้มีการจัดตั้ง International Trust Fund เพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานของ ของคณะทำงานฯดังกล่าวภายใต้ การดำเนินงานของ UNODC เพื่อการควบคุมดูแลค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีกับผู้ต้อง สงสัยฐานโจรสลัดและสนับสนุนให้มีการต่อสู้กับโจรสลัดในรูปแบบต่างๆภายใต้กฎหมายระหว่าง ประเทศ

3) การบังคับใช้มาตรการให้เป็นไปตามข้อมติ

- การคว่ำบาตรทางอาวุธ

เนื่องจากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียที่ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

เนื่องมาจากแรงจูงใจเกี่ยวกับเงินเรียกค่าไถ่ที่จะได้รับจากการจีปล้นมีมูลค่ามหาศาล แม้จะมีการป้องกันและปราบปรามของกองทหารแล้วก็ตาม จากนั้นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกมาตรการการคว่ำบาตรทางอาวุธมาเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีช่องทางในการจัดหาอาวุธในการกระทำความผิด ถือว่าเป็นการตัดความช่วยเหลือแก่กลุ่มโจรสลัด เนื่องจากอาวุธถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการดำเนินการจีปล้นเรือ มาตรการคว่ำบาตรทางอาวุธนี้คณะมนตรีความมั่นคงฯ ได้ใช้อำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการคุกคามสันติภาพ การละเมิดต่อสันติภาพและการรุกราน ซึ่งผลผูกพันของข้อมติจะเป็นข้อตัดสิน (Decision) ที่เป็นการสร้างพันธกรณีให้รัฐสมาชิกต้องปฏิบัติตาม และสืบเนื่องมาจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีข้อมติที่ 733 (1992) เกี่ยวกับการคว่ำบาตรโซมาเลีย และข้อมติที่ 751 (1992) ที่กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามการดำเนินมาตรการคว่ำบาตรและตรวจสอบ การละเมิดมาตรการดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วยการคว่ำบาตรทางอาวุธ การห้ามเดินทางผ่านหรือเข้าไปในดินแดนประเทศโซมาเลีย และการอายัดทรัพย์สินของบุคคลและ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความขัดแย้ง ซึ่งต่อมาได้มีการรับรองข้อมติอื่น ๆ ที่สืบเนื่อง จากข้อมติดังกล่าว ได้แก่ ข้อมติที่ 1356 (2001) 1425 (2002) 1725 (2006) 1744 (2007) 1772 (2007) 1844 (2008) และ 1846 (2008) ตามลำดับ

มาตรการคว่ำบาตรทางอาวุธเป็นมาตรการที่ออกโดยคณะมนตรีความมั่นคงฯ ซึ่งสามารถแยกได้ 2 กรณี คือ

1. มาตรการที่มีต่อประเทศโซมาเลีย ซึ่งได้กำหนดให้รัฐสมาชิกดำเนินมาตรการที่ จำเป็นเพื่อป้องกันการจัดหาและขนย้ายอาวุธและยุทโธปกรณ์ทุกประเภทให้แก่ประเทศโซมาเลีย แต่ให้ยกเว้นการดำเนินมาตรการดังกล่าวในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ด้านมนุษยธรรมและการพัฒนา และสื่อมวลชน รวมทั้งยกเว้นในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ การฝึกอบรม และการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของภารกิจในโซมาเลียที่จัดตั้งโดยประเทศสมาชิกสหภาพแอฟริกา (AMISOM) เพื่อเป็นการสนับสนุนหน่วยงานของรัฐบาลชั่วคราว และการพัฒนากระบวนการทางการเมืองภายในของประเทศโซมาเลีย และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของรัฐสมาชิกที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศโซมาเลียในด้านการพัฒนาหน่วยงานด้านความมั่นคง ตลอดจนการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์และการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการด้านความมั่นคงทางทะเลและชายฝั่งแกโซมาเลียและรัฐชายฝั่งใกล้เคียง เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นโดยอาวุธ

2. มาตรการต่อบุคคลและองค์กรกำหนดให้รัฐสมาชิกสหประชาชาติดำเนิน มาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการจัดหา จำหน่าย หรือโอนอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมถึงการให้ความ ช่วยเหลือทางวิชาการ การฝึกอบรม ความช่วยเหลือทางการเงินและอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการลงทุน การเป็น นายหน้าและการให้บริการอื่นๆ เกี่ยวกับการทหาร หรือการจัดหา จำหน่าย ขนย้าย ผลิต บำรุงรักษา และใช้อาวุธยุทโธปกรณ์แก่บุคคลและองค์กร ซึ่งได้แก่ บุคคลและองค์กรที่มีส่วนร่วมหรือให้การ สนับสนุนการกระทำที่เป็นภัยคุกคามต่อ สันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพของโซมาเลีย ละเมิด การคว่ำบาตรทางอาวุธ หรือขัดขวางการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่โซมาเลีย

ซึ่งมาตรการดังกล่าวคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ขอความ ร่วมมือจากรัฐสมาชิกในการจัดส่งรายชื่อบุคคลและองค์กรที่มีลักษณะเข้า ข่ายตามหลักเกณฑ์การ พิจารณาตามมาตรการที่มีต่อบุคคลและองค์กรตามข้อ 2 รวมทั้งองค์กรอื่นๆ ที่อยู่ในการครอบครอง หรือการควบคุม หรือดำเนินการแทนบุคคลและองค์กรดังกล่าว พร้อมทั้งจัดส่งหลักฐานและข้อมูล สนับสนุน เพื่อให้คณะกรรมการฯ พิจารณาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลและองค์กรที่อยู่ในข่ายการ ดำเนินมาตรการ คว่ำบาตร ทั้งนี้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ขอให้รัฐสมาชิกให้ความ ร่วมมือในการดำเนินมาตรการคว่ำบาตรตามข้อมติ และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการฯ ทราบ

- การป้องปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่โจรสลัด

มาตรการการป้องปรามสนับสนุนการเงินแก่โจรสลัดเป็นอีกมาตรการ หนึ่งที่ยกมาเพื่อตัดช่องทางเกี่ยวกับการสนับสนุนการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้ อาวุธ โดยประชาคมโลกให้ความสำคัญต่อประเด็นเกี่ยวกับการป้องปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่ โจรสลัด โดยเฉพาะการหาเส้นทางของการโอนถ่ายเงินที่ได้จากการเรียกค่าไถ่ของโจรสลัด ซึ่งเป็นที่คาด เตาได้ว่าจะมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายหรือกลุ่มที่ก่ออาชญากรรมข้ามชาติ ดังนั้นในประเด็น นี้จึงได้ถูกระบุไว้ในข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1950 (2010) และข้อมติที่ 1976 (2011) เพื่อเป็นการเรียกร้องให้รัฐสมาชิกแห่งสหประชาชาติดำเนินการเพื่อการป้องปรามการให้ความ สนับสนุนทางการเงินแก่โจรสลัด รวมถึงการฟอกเงิน นอกเหนือจากนี้ นานาประเทศได้มีการรวมกลุ่ม กันเพื่อการประชุมเฉพาะกิจ (ad hoc) เกี่ยวกับการป้องปรามการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ โจรสลัด การจัดระบบไหลเวียนเงินจากกิจกรรมโจรสลัด โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ และได้มีการ ประสานงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับความร่วมมือในการเผยแพร่ข้อมูล การตรวจเก็บหลักฐาน การประสาน ความร่วมมือเกี่ยวกับการศึกษาและการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อตัดเครือข่ายทางการเงินแก่โจรสลัด รวมทั้งการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวกับความร่วมมือในเรื่องดังกล่าว

4) การดำเนินคดีกับผู้กระทำการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้

อาวุธ

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติข้อที่ 1816 ได้กำหนดให้กองกำลังเรือของรัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียใช้หลักการดำเนินการยึดเรือและการจับกุมเรือโจรสลัดในทะเลหลวง ภายใต้มาตรา 105 อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ให้นำมาใช้กับการดำเนินการในทะเลอาณาเขตของโซมาเลียด้วย อย่างไรก็ตามกองกำลังทางทหารของรัฐสมาชิกที่ดำเนินการปราบปรามกับโจรสลัดในน่านน้ำโซมาเลียและได้มีการยึดเรือและจับกุมตัวผู้กระทำความผิด รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือได้มีความกังวลเกี่ยวกับอำนาจในการดำเนินคดีอาญาในศาลภายในของประเทศตนและมีอุปสรรคเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการนำตัวผู้กระทำผิดไปดำเนินคดีในศาลของประเทศตนเองและความซับซ้อนทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นการหาหลักฐานในการดำเนินคดีทางอาญาสถานที่ที่เกิดอาชญากรรมมีความห่างไกลกับศาลของรัฐตนเองมาก³⁶

ต่อมาให้มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยข้อมติที่ 1846 ที่ได้เรียกร้องให้รัฐภาคี รัฐชายฝั่ง รัฐที่มีเหยื่อหรือผู้กระทำความผิดมีสัญชาตินั้นและรัฐอื่น ๆ ที่มีเขตอำนาจที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในให้ความร่วมมือในการกำหนดเขตอำนาจในการสอบสวนและการฟ้องคดีต่อบุคคลที่กระทำการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับได้แก่ กฎหมายสิทธิมนุษยชนด้วยความเคารพต่อบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจและการควบคุมของรัฐบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำความผิดดังกล่าว พยานและบุคคลที่ถูกคุมขังจากการดำเนินการภายใต้ข้อมตินี้³⁷

จากข้อความข้างต้นเป็นที่เข้าใจได้ว่ารัฐของเรือที่ซัดธงของรัฐตน(ส่วนใหญ่ มักจะตกเป็นเหยื่อของการกระทำอันเป็นโจรสลัด) เรือลาดตระเวนน่านน้ำโซมาเลีย หรือเรือรัฐชายฝั่งใกล้เคียง เช่นจิบูตี, เคนยา, และเยเมน ควรจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา SUA88³⁸ เนื่องจากลักษณะ

³⁶ American Bar association, 19TH ANNUAL REVIEW OF THE FIELD OF NATIONAL SECURITY LAW CONFERENCE MATERIAL [online], 25 June 2012, Available from: <http://adnew.abanet.org/calendar/19th-annual-review-of-the-field-of-national-security-law/Pages/default.aspx>

³⁷ Res. 1816, at para. 11; Res. 1846, at para. 14.

³⁸ The Rome Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigation', in N. Ronzitti (ed.), *Maritime Terrorism and International Law* (1990), at 69,

กระทำความผิดของผู้กระทำความผิดซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิด ภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ อนุสัญญาฉบับนี้ไม่ได้แยกพื้นที่ของการกระทำความผิดว่าเกิดขึ้นที่เขตทะเลใด³⁹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับให้ใช้มาตรการที่อาจมีความจำเป็นในการจัดตั้งเขตอำนาจเหนือความผิดดังกล่าวสำหรับรัฐของเรือที่ซัดหรือบนเรือที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ดินแดนซึ่งรวมทั้งทะเลอาณาเขต, อาชญากรรมมีความมุ่งมั่นและสำหรับรัฐที่กระทำความผิด ยังอนุญาตให้รัฐอื่น ๆ ในการสร้างเขตอำนาจในกรณีที่เกิดเหตุของเรือที่ถูกจับ, ชุมชู่, ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตและรัฐที่กระทำความผิดทางอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับให้ต้องทำหรือละเว้นจากการทำหน้าที่ใด ๆ รัฐภาคีที่ผู้กระทำความผิดปรากฏตัวต้องดำเนินการสร้างอำนาจเพื่อพิจารณาคดี⁴⁰ แม้ว่าอนุสัญญา SUA88 จะไม่กล่าวถึงในข้อมติที่ 1816 และข้อมติที่ 1846 โดยตรงแต่เห็นได้ว่าภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อมตินั้นได้มีการเรียกร้องให้รัฐภาคีดำเนินการอย่างเต็มที่

ความพยายามในการหามาตรการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาตินับว่ามีกลไกพิเศษของข้อมตินี้กล่าวคือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เรียกร้องขอความร่วมมือจากรัฐภาคีในการหามาตรการบังคับใช้กฎหมายและการหาฐานทางกฎหมายในการกล่าวอ้างเรื่องเขตอำนาจในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด แทนการใช้กำลังทหารให้การแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

3.1.2 บทบาทของเลขาธิการสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาภายใต้อำนาจตามข้อมติ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

เลขาธิการสหประชาชาติเป็นองค์กรหนึ่งของสหประชาชาติ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติในการบริหารองค์การ เช่นการเตรียมวาระการประชุม, การจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการขององค์การสหประชาชาติ เป็นต้น อำนาจประการสำคัญของเลขาธิการสหประชาชาติที่สำคัญคืออำนาจในการบริหารงานทั่วไป หรืออำนาจในทางการเมือง กล่าวคือ เลขาธิการสหประชาชาติอาจนำเรื่องใดๆซึ่งเป็นความเห็นของตนอาจคุกคามต่อการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศเสนอให้คณะมนตรีความมั่นคงพิจารณา ตามมาตรา 99 กฎบัตรสหประชาชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตามอำนาจของเลขาธิการสหประชาชาติไม่ได้จำกัดเฉพาะแต่เพียงที่ปรากฏในกฎ

and 'The Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigation', 2 *Singapore J Int'l and Comp L* (1998) 541.

³⁹ SUA Convention at Art. 3.

⁴⁰ Ibid., at Art. 6.

บัตรสหประชาชาติเพียงเท่านั้น เลขาธิการสหประชาชาติสามารถใช้อำนาจโดยปริยายในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก่รัฐภาคีอย่างไม่เป็นทางการได้ เป็นต้น

จากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ได้ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เลขาธิการสหประชาชาติได้พยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจในการบริหารองค์การ ในการรายงาน ให้ความช่วยเหลือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เนื่องจากเลขาธิการสหประชาชาติเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับสถานการณ์ทำให้มีความเข้าใจต่อปัญหาเป็นอย่างดี เพราะในฐานะที่เลขาธิการสหประชาชาติเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การทำให้สามารถรับทราบข้อมูลสถิติของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียจากรายงานขององค์การเดินเรือระหว่างประเทศ เป็นผลให้เลขาธิการสหประชาชาติในฐานะที่มีความรับผิดชอบต่อสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ได้รายงานและแสดงความคิดเห็นต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการพิจารณาทางมาตรการการในการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในรูปแบบของข้อมติ และมีหน้าที่ที่จะต้องแจ้งไปยังรัฐภาคีรับทราบถึงมาตรการของข้อมติที่ได้ออกมาเพื่อเป็นการขอความร่วมมือต่อรัฐภาคีในการมีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตามในสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศโดยคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้ใช้อำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติในการออกข้อมติเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มอบหมายให้เลขาธิการสหประชาชาติได้มีหน้าที่ในการดำเนินการต่อปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ดังต่อไปนี้

3.1.2.1 บทบาทในการเป็นผู้ประสานงานระหว่างรัฐภาคีที่มีกองกำลังทหารกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียตามข้อมติ

จากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศตามที่กล่าวมาทำให้ประธานาธิบดี Abdulahi Yusuf Ahmed ได้มีหนังสือไปถึงเลขาธิการสหประชาชาติ

เพื่อเรียกร้องให้บรรดารัฐต่างๆและองค์การระหว่างประเทศต่างๆให้ความช่วยเหลือรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียและในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในทะเลอาณาเขตของประเทศโซมาเลียตามข้อมติที่ 1816 และข้อมติที่ 1851 ได้อนุญาตให้กองกำลังของรัฐภาคีสามารถเข้าดำเนินการบนบกของโซมาเลียในการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ตามการร้องขอจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย

การดำเนินการในการให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย รัฐภาคีที่สนใจจะส่งกองกำลังเข้าร่วมการดำเนินการภายใต้ข้อมติ ต้องแจ้งไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งเลขาธิการสหประชาชาติมีหน้าที่ประสานความร่วมมือโดยการแจ้งไปยังรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียเพื่อการขอความยินยอมในการเข้าไปดำเนินการเพื่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือใช้อาวุธตามเงื่อนไขภายใต้ข้อมติ

3.1.2.2 บทบาทในการเสนอแนะแนวทางดำเนินคดีและการคุมขังโจรสลัดโซมาเลีย

แม้ว่าจะมีมาตรการต่างๆเพื่อการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในรูปแบบต่างๆ และมีการจับกุมโจรสลัดได้แล้ว แต่ก็ไม่สามารถที่จะส่งตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีในรัฐของกองกำลังที่ได้มีการจับกุม เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การแก้ปัญหาการจับปล้นเรือไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แม้ว่าในบางประเทศเช่น เกาหลีใต้ มาเลเซียจะสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดไปขึ้นศาลได้ แต่ต้องปล่อยตัวในภายหลัง โดยไม่มีการดำเนินคดีทางกฎหมาย เนื่องจากขาดหลักฐานและพยานที่ไม่สามารถมาให้ปากคำได้ อัตราการของผู้กระทำความผิดฐานนี้ได้รับการปล่อยตัวมีถึงร้อยละ 90 ของโจรสลัดที่ถูกจับกุมได้ทั้งหมด เนื่องจากมีอุปสรรคด้านกฎหมายและการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ผลมาจากการที่กฎหมายภายในของหลายประเทศไม่เอื้อต่อการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มอบหมายให้เลขาธิการสหประชาชาติดำเนินการดังนี้

ข้อมติ 1918 (27 เมษายน 2010) คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มอบหมายให้เลขาธิการสหประชาชาติ ศึกษาหาทางเลือกในการการฟ้องคดีและจำคุกการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำโซมาเลีย โดยให้รายงานผลต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติภายในระยะเวลา 3 เดือน

ผลจากข้อมติที่ 1918 ในเดือนสิงหาคม 2010 เลขาธิการแห่งสหประชาชาติได้เสนอรายงานเพื่อการเสนอแนะแนวทางการดำเนินคดีและการคุมขังโจรสลัดโซมาเลีย 7 ประการ ดังนี้

1. การเพิ่มความช่วยเหลือของสหประชาชาติในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศต่างๆในภูมิภาคในการดำเนินคดีและการคุมขังโจรสลัดโซมาเลีย
2. การจัดตั้งศาลโซมาเลียในดินแดนของประเทศที่สามในภูมิภาค โดยการมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมของสหประชาชาติ
3. การจัดตั้งศาลพิเศษ (Special Chamber) ในอาณาเขตและความรับผิดชอบ (National Jurisdiction) ของประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศในภูมิภาค โดยไม่มีส่วนร่วมของสหประชาชาติ
4. การจัดตั้งศาลลักษณะเดียวกันกับข้อ 3 แต่โดยการมีส่วนร่วมของสหประชาชาติ
5. การจัดตั้งศาลชั่วคราวในภูมิภาค (Regional Tribunal) บนพื้นฐานของความตกลงหลายฝ่าย โดยการมีส่วนร่วมของสหประชาชาติ
6. การจัดตั้งศาลชั่วคราวระหว่างประเทศ (International Tribunal) บนพื้นฐานของความตกลงระหว่างรัฐใดรัฐหนึ่งในภูมิภาคกับสหประชาชาติ
7. การจัดตั้งศาลชั่วคราวระหว่างประเทศโดยข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ภายใต้หมวด 7 (Action with respect to threats to peace, breaches of peace and acts of aggression) ของกฎบัตรสหประชาชาติ

เนื่องบทบาทของเลขาธิการสหประชาชาติในฐานะที่เป็นหัวหน้าบริหารองค์การ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูล สามารถเข้าใจสภาพปัญหาที่แท้จริง จากที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการหาทางเลือกในดำเนินคดีกับผู้ต้องหาคดีฐานโจรสลัดและการปล้นเรือเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ทำให้การดำเนินการในประเด็นนี้สามารถหาทางออกได้อย่างครอบคลุม และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง จะเห็นได้จากการที่รายงานที่ตัวแทนจากเลขาธิการสหประชาชาติได้มีการเสนอต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลพิเศษตามที่กล่าวมาในข้างต้น

3.1.2.3 บทบาทในการตรวจสอบและรายงานผลของการปฏิบัติตามข้อมติ

1. ข้อมติที่ 1816 (2 มิถุนายน 2008) ได้อนุญาตให้รัฐภาคีให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียในการเข้าไปดำเนินการโดยใช้วิธีการที่จำเป็นทั้งหมดในการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยไซในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย เป็นระยะเวลา 6 เดือน โดยมอบหมายให้เลขาธิการแห่งสหประชาชาติรายงานผลการดำเนินการตามข้อมติและประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธและการแนะนำต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติภายในระยะเวลา 5 เดือนหลังจากมีการดำเนินการตามข้อมติ

2. ข้อมติที่ 1846 (2008) ได้อนุญาตให้ขยายระยะเวลาดำเนินการตามมาตรการภายใต้ข้อมติที่ 1816 เป็นเวลา 1 ปี โดยมอบหมายให้เลขาธิการสหประชาชาติรายงานผลการดำเนินการตามข้อมติและการประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธและให้แนะนำต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ภายใน 11 เดือนหลังจากมีการดำเนินการตามข้อมติ

3. ข้อมติที่ 1851 (2008) ข้อมติได้อนุญาตให้รัฐสมาชิกให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียในการดำเนินการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธโดยสามารถไล่ตามจับกุมโจรสลัดตั้งแต่ในทะเลต่อเนื่องขึ้นไปบนฝั่งโซมาเลียเป็นระยะเวลา 12 เดือน ทั้งนี้การอนุญาตในการเข้าสู่น่านน้ำโซมาเลียและเพื่อดำเนินการไล่ตามขึ้นไปบนบกโซมาเลียได้ขยายระยะเวลา 1 ปี ต่อเนื่องตาม ข้อมติที่ 1897(2008) และข้อมติที่ 1950 (2010) ทั้งนี้ข้อมติที่ 1897(2008) ได้กำหนดให้เลขาธิการสหประชาชาติรายงานสถานการณ์และความคืบหน้าภายใน 11 เดือนนับแต่วันที่มีการรับรองข้อมติ

จะเห็นได้ว่าหน้าที่ที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับมอบหมายมานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากทำให้ทราบเกี่ยวกับความร่วมมือของรัฐสมาชิก ที่ถือเป็นกลไกในการตรวจสอบระดับความร่วมมือของรัฐสมาชิกเพื่อให้ไม่การละเลยต่อข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงที่ได้ออกมา และข้อบกพร่องในการดำเนินการตามมาตรการที่ข้อมติได้กำหนดไว้ เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1.3 บทบาทขององค์การเดินเรือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา

แนวทางของการดำเนินการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในบริเวณนี้ สามารถดำเนินการในรูปแบบต่างๆที่นานาชาติให้การสนับสนุนได้ แม้ไม่มี

อำนาจในการปราบปรามหรือบังคับใช้มาตรการที่ตนเองกำหนดขึ้นมา แต่ก็นับว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการดำเนินการเก็บข้อมูล การประสานงาน และการเสนอแนะมาตรการในการป้องกันและปราบปรามขององค์กรทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization: IMO) ที่มีบทบาทสำคัญต่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธภายใต้การดำเนินการตามข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอย่างยิ่ง เนื่องจากองค์กรทางทะเลระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบทางทะเลโดยตรงของสหประชาชาติ องค์กรนี้ได้มีการจัดการกับปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างจริงจัง โดยได้มีการออกมติในการเรียกร้องให้รัฐชายฝั่งให้การสนับสนุนและขอความร่วมมือด้วยการกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างจริงจังอย่าง และเป็นศูนย์กลางในการประสานงานการให้ข้อมูลกับรัฐต่างๆ เกี่ยวกับกลยุทธ์วิธีการหลบเลี่ยงจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ

อีกทั้งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เรียกร้องให้บรรดารัฐที่มีกองกำลังทางเรือและอากาศให้ความช่วยเหลือในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดบริเวณทะเลหลวง โดยการร่วมมือกับองค์กรทางทะเลระหว่างประเทศ ในทางกลับกันคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติก็ได้มอบหมายของค์การทางทะเลระหว่างประเทศมีหน้าที่ภายใต้ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติตามข้อมติที่ 1816(2008) ย่อหน้าที่ 13 ข้อ 3 และ 4 และ ข้อมติที่ 1846(2008) ย่อหน้าที่ 15 ข้อที่ 3 และ 4 ในการให้คำแนะนำและหาแนวทางการป้องกันจากการถูกจี้ปล้นโดยโจรสลัดแก่เจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือและลูกเรือ การหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยต่อการเดินเรือต่อรัฐต่างๆ ตลอดจนผู้ประกอบการเกี่ยวกับการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ

-อำนาจหน้าที่ขององค์กรทางทะเลระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา-

แม้กฎบัตรสหประชาชาติได้ให้อำนาจคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นองค์กรที่มีหน้าที่รักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และเป็นเพียงองค์กรเดียวที่สามารถออกข้อมติที่มีผลผูกพันทางกฎหมาย โดยให้รัฐสมาชิกดำเนินการตามภายใต้ข้อมติ แต่ในการดำเนินการตามมาตรการข้อมติที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกมานั้นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้เพียงองค์กรเดียว ดังนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรอื่นเพื่อให้มาตรการที่ออกมาในรูปแบบของข้อมตินั้นบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อการรักษาสันติภาพและความมั่นคงของสังคมระหว่างประเทศ

องค์การสหประชาชาติมีหน่วยงานเฉพาะที่มีหน้าที่รับผิดชอบทางทะเลโดยตรงคือ องค์การทางทะเลระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาว่าด้วยองค์กรที่ปรึกษาทางทะเลระหว่างรัฐบาล (Convention on the Inter Governmental Maritime Consultative Organization : IMO) ซึ่งลงนามที่กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ 6 มีนาคม ค.ศ. 1952 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 17 มีนาคม ค.ศ. 1958 และจัดตั้งสำเร็จเมื่อวันที่ 6 มกราคม ค.ศ. 1959 เมื่อมีการประชุมสมัชชา (Assembly) สมัยแรก ต่อมาชื่อขององค์การได้เปลี่ยนแปลงเป็นองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ เมื่อมีการแก้ไข สมัยแรก ต่อมาชื่อขององค์การได้เปลี่ยน เป็นองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ เมื่อมีการแก้ไข อนุสัญญา และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 1982 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

ประเด็นเรื่องโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธเป็นเรื่องหนึ่งที่อยู่ในขอบเขต การทำงานขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศในประเด็นเรื่องความปลอดภัยทางทะเลโดย แสดงให้เห็นจากเอกสารการประชุมสวีเดน (Sweden submitted a paper) ของคณะกรรมการความปลอดภัยทางทะเล (Maritime Safety Committee) ซึ่งเป็นหน่วยงานทางด้านเทคนิคอาวุโส ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศใน ปี ค.ศ. 1983 ซึ่งกล่าวถึงการเพิ่มจำนวนการกระทำอัน เป็นโจรสลัดสร้างความหวาดกลัว ต่อความปลอดภัยทางทะเลโดยการโจมตีสวนมากเกิดขึ้นในเวลา กลางคืน ขณะที่เรือทอดสมอในชายฝั่งแอฟริกาตะวันตกซึ่งสวนมากรอคอยเพื่อหาที่จอดเรือในท่าเรือ⁴¹

องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ เรียกร้องให้กระชับความร่วมมือระหว่างกองทัพเรือ ประเทศต่างๆ และระดมกำลังพลเรือเข้าร่วมการปราบปรามโจรสลัดให้มากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มการประสานงานและความร่วมมือ ระหว่างภูมิภาค ประเทศต่างๆ และองค์การในการปราบปรามโจรสลัดให้มากขึ้น เรียกร้องกองทัพเรือประเทศต่างๆ ให้การสนับสนุนและร่วมมือกับการปราบปรามโจรสลัด เพิ่มความกดดันทางการเมืองเพื่อให้โจรสลัดปล่อยตัวประกันโดยเร็วที่สุด ให้การช่วยเหลือประเทศที่ถูกการก่อวินาศกรรมจากโจรสลัด เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านโจรสลัดมากขึ้น

นอกจากนั้นแล้ว องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ ยังได้ทำการศึกษา วิจัย ในเรื่องการควบคุมการกระทำอันเป็นโจรสลัด และการทำรายงานรายเดือน เพื่อรายงานการกระทำของโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

⁴¹ อนิรัตน์ จินดา. “ปัญหากฎหมายและความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในช่องแคบมะละกา.” (นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551)

- การดำเนินการขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา

- การจัดทำรายงานเรื่องโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธและทำการจัดส่งเผยแพร่ไปยังรัฐสมาชิกแห่งสหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยเป็นการรวบรวมและแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสถิติข้อมูลเรือถูกโจมตี ตำแหน่งและเวลาที่ถูกลอบโจมตีและความเสียหายที่เกิดขึ้น

- การเผยแพร่ข้อมูล LRIT ให้กับกองกำลังที่ลาดตระเวนอยู่ในบริเวณอ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดียเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจจับโจรสลัด

- จัดทำแนวปฏิบัติ (Best practice)⁴² เพื่อป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ทั้งสำหรับรัฐบาล บริษัทเรือ และลูกเรือ ตั้งแต่การป้องกัน การเตรียมการของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและการสอบสวนคดีหลังมีการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้ กล่าวคือ Best Management Practice (BMP) เป็นเอกสารคู่มือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติการหลีกเลี่ยง ป้องกัน ปราบปราม และการป้องกันตนเองของเรือสินค้า ตลอดจนลูกเรือ โดยเนื้อหาอธิบายเกี่ยวกับสถานการณ์โจรสลัดในประเทศโซมาเลีย พื้นที่เสี่ยง การวางแผน การปฏิบัติในการเดินทาง ทำอย่างไรเมื่อถูกโจมตีจากโจรสลัด ทำอย่างไรเมื่อมีการปฏิบัติการทางทหาร บทเรียนจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา และหมายเลขในการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆในกรณีเกิดเหตุ คู่มือนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการแก้ไขปัญหา และเป็นแนวทางที่ดีที่แต่ละประเทศสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพของประเทศตนเอง ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของ IMO

- การจัดหาความช่วยเหลือเฉพาะทางในด้านความมั่นคงและจัดให้มีโครงการฝึกอบรมต่างๆ

ทั้งนี้ IMO ยังได้มีการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนปฏิบัติการเพื่อการสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศในการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ โดยมีเป้าหมายดังนี้

⁴² IMO, Resolution A.922 (22), Code of Practice for the investigation of the Crimes of Piracy and Armed robbery against Ship ,[online], 21 Mar 2012. Available from : www.imo.org/blast/blastData.asp?doc_id=10914...

1. การเพิ่มแรงกดดันทางการเมืองเพื่อให้มีการปล่อยตัวประกันที่ถูกโจรสลัดลักพาตัว
2. ทบทวนและปรับปรุงข้อแนะนำต่างๆขององค์การทะเลระหว่างประเทศและมีการสนับสนุนให้ภาคเอกชนนำแนวปฏิบัติดังกล่าวมาถือปฏิบัติ
3. การส่งเสริมการเพิ่มการสนับสนุนจากกองทัพเรือ
4. การส่งเสริมการทำงานร่วมกันในการต่อต้านโจรสลัดระหว่างรัฐ ทั้งในระดับภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง
5. การให้ความช่วยเหลือภาครัฐในการสร้างขีดความสามารถในการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธและพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภูมิภาคที่มีปัญหาโจรสลัด
6. ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ถูกโจมตีหรือถูกปล้นโดยโจรสลัดหลังได้รับการปล่อยตัวรวมถึงครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

3.2 ความร่วมมือระดับภูมิภาค

3.2.1 การจัดทำข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในมหาสมุทรอินเดียทางตะวันตกและประเทศตะวันออกกลางรอบทะเลแดง (Djibouti Code of Conduct)

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เรียกร้องให้รัฐในภูมิภาคมีส่วนร่วมในความร่วมมือต่อสู้กับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ข้อมติที่ 1851 สนับสนุนให้รัฐในแถบภูมิภาคสร้างขีดความสามารถในการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล ผลจากข้อมติดังกล่าว คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติทำให้องค์การเดินเรือระหว่างประเทศได้ให้การสนับสนุนการประชุมระดับภูมิภาคเพื่อการทำบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ต่อมาได้มีการพัฒนาเป็นข้อตกลงในระดับภูมิภาค โดยมีการจัดประชุมทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในมหาสมุทรอินเดียทางตะวันตกและประเทศตะวันออกกลางรอบทะเลแดง (Code of Conduct concerning the Repression of Piracy and Armed Robbery against Ships in the

Western Indian Ocean and the Gulf of Aden : Djibouti Code of Conduct)⁴³ มีผลบังคับนับจากวันที่ได้มีการลงนาม (29 มกราคม 2009) โดยมีความร่วมมือจากประเทศจากแอฟริกา ตะวันออกกลาง และเอเชียใต้เข้าร่วม 21 ประเทศ

ข้อตกลงจิบูตินี้เป็นตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือที่มีลักษณะสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ⁴⁴ โดยวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมและให้ความร่วมมือในการดำเนินมาตรการภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ตามข้อมติที่ 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008) และ 1851 (2008) ซึ่งการดำเนินการของข้อตกลงนี้อยู่ภายใต้การดูแลขององค์การเดินเรือทางทะเลระหว่างประเทศ(IMO)⁴⁵

การดำเนินการภายใต้ข้อตกลงจิบูติ มีดังนี้

(ก) การสืบสวนจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายของบุคคลที่มีความน่าสงสัยว่ามีการกระทำการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ รวมทั้งกลุ่มบุคคลที่จงใจอำนวยความสะดวกในการกระทำดังกล่าว

(ข) ห้ามและยึดเรือต้องสงสัยและทรัพย์สินบนเรือของผู้กระทำความผิด

(ค) การให้ความช่วยเหลือคนที่ถูกระทำโดยโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธและการอำนวยความสะดวก การดูแลรักษาที่เหมาะสมและการส่งตัวผู้ตกเป็นเหยื่อกลับประเทศตนเอง

(ง) การร่วมมือกันดำเนินการกับรัฐภาคีและกองกำลังทางเรือจากประเทศนอกภูมิภาค เช่นการบังคับใช้กฎหมายที่เสนอหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่น ๆ ที่จะเริ่มดำเนินการในเรือหรืออากาศยานลาดตระเวน

นอกจากนี้การดำเนินการซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้ความร่วมมือระหว่างกันเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในด้านอื่นๆ เช่นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

⁴³ IMO, High-level meeting in Djibouti adopts a Code of Conduct to repress acts of piracy and armed robbery against ships, [online], 21 Mar 2012. Available from : http://www.imo.org/blast/mainframe.asp?topic_id=1773&doc_id=10933

⁴⁴ IMO C 102/143 April 2009

⁴⁵ IMO, Djibouti Code of Conduct [online] 25 June 2012, Available from: <http://www.imo.org/OurWork/Security/PIU/Pages/DCoC.aspx>

ผ่านระบบจุดเชื่อมต่อของแต่ละประเทศ ร่วมมือกันในการดักจับเรือที่ต้องสงสัย การลงโทษผู้กระทำ ความผิด และให้ความช่วยเหลือแก่ลูกเรือที่ตกเป็นเหยื่อของโจรสลัดการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ซึ่งมี ประเทศเคนยาเป็นที่ตั้งศูนย์การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านโจรสลัด มีการดำเนินการดังนี้

1. การจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูล 3 แห่ง ที่เมือง Mombasa ประเทศเคนยา, กรุง Dar'es Salaam ประเทศแทนซาเนีย และกรุง Sana'a ประเทศเยเมน โดยมีรูปแบบของการ ดำเนินการตามศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลภายใต้ Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP*)⁴⁶

2. การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมด้วยการต่อต้านโจรสลัดที่จิบูตี

รัฐที่ลงนามตามข้อตกลงนี้ยังรับหน้าที่ในการทบทวนกฎหมายภายในของประเทศ ตนเองเพื่อสร้างความมั่นใจว่ามีกฎหมายในที่จะสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัด และปล้นเรือโดยใช้อาวุธและให้มีบทบัญญัติที่เพียงพอต่อการใช้เขตอำนาจดำเนินการสอบสวนและ ดำเนินคดีผู้กระทำความผิดที่ถูกกล่าวหา⁴⁷

3.2.2 การจัดตั้งศาลเพื่อการพิจารณาคดีในภูมิภาค

จากข้อจำกัดของระบบการพิจารณาคดีในโซมาเลียและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคที่ยัง ไม่สามารถดำเนินการกับผู้ต้องสงสัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่ง สหประชาชาติได้มีการรับรองข้อมติที่ 1918 ในเดือนมกราคม 2010 โดยให้เลขาธิการสหประชาชาติ จัดทำรายงานเกี่ยวกับทางเลือกของการดำเนินคดีและจำคุกผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดและปล้นเรือ

* ReCAAP - Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia (ReCAAP) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการ ปล้นเรือโดยใช้อาวุธในเอเชียก่อตั้งขึ้นโดยข้อเสนอของ นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นในระหว่าง การประชุม ASEAN + 3 ที่บรูไน เมื่อพฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้าง ความร่วมมือด้านความมั่นคง ทางทะเลโดยมุ่งเน้น การต่อต้านโจรสลัดและการกระทำผิดกฎหมายในทะเล เป็นความร่วมมือระหว่างชาติสมาชิก อาเซียนและอีก ๖ ประเทศในเอเชียได้แก่ บังกลาเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และศรีลังกา

⁴⁶ ReCAAP ISC, IMO document MSC 85/18/2 [online], 21 Mar 2012. Available from <http://www.recaap.org/>

⁴⁷ Tullio Treves, Piracy, Law of the Sea, and Use of Force: Developments off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/2/399.full.pdf>

โดยใช้อาวุธที่เป็นไปได้เพิ่มเติม รายงานฉบับนี้ได้นำเสนอในเดือนกรกฎาคม 2010 และการตรวจสอบเจ็ดทางเลือก รวมทั้งการจัดตั้งศาลโซมาเลียในอาณาเขตของรัฐที่สามในภูมิภาค โดยจัดให้มีห้องพิจารณาคดีพิเศษภายในเขตอำนาจของรัฐหนึ่งรัฐใดหรือมากกว่าหนึ่งรัฐที่มีหรือไม่มีส่วนร่วมของสหประชาชาติ, ศาลในระดับภูมิภาคขึ้นอยู่กับข้อตกลงพหุภาคีและศาลระหว่างประเทศที่อยู่ทั้งในข้อตกลงระหว่างสหประชาชาติและรัฐในภูมิภาคหรือที่จัดตั้งขึ้นโดยมติของคณะมนตรีความมั่นคงภายใต้หมวด 7 ของกฎบัตรของสหประชาชาติ

แนวทางสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดมีดังนี้คือ การเสริมสร้างมาตรการในการดำเนินคดีและการลงโทษที่ดำเนินการอยู่ เช่น การปรับปรุงกฎหมายภายในที่จำเป็นเพื่อให้สามารถพิจารณาคดีกับโจรสลัดได้⁴⁸ และการมุ่งแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง การดำเนินคดีและการลงโทษ ในปัจจุบันแนวทางแรก คือ การเพิ่มความช่วยเหลือของสหประชาชาติในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศต่างๆในภูมิภาคในการดำเนินคดีและการคุมขังโจรสลัดโซมาเลีย ได้มีการดำเนินการอยู่ในประเทศเคนยาและเซเชลส์ และจัดให้มีการจัดตั้งศาลพิเศษและเรือนจำท้องถิ่นที่รัฐ Puntland และ Somaliland เพื่อให้สองรัฐนี้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำเนินคดีเกี่ยวกับโจรสลัดและการจำคุกโจรสลัดได้ ทั้งนี้อาจจะมีการจัดตั้ง Specialized extraterritorial Somali Court⁴⁹ ในต่างประเทศ เช่นที่เมือง Arusha ประเทศแทนซาเนีย, พุนท์แลนด์ โซมาลีแลนด์ ซึ่งหลังจากมีการดำเนินคดีในศาลดังกล่าวแล้วอาจจะมีการส่งตัวนักโทษไปคุมขังที่กรุงโมกาดิชูของโซมาเลียต่อไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นผลมาจากการให้คำแนะนำของที่ปรึกษาพิเศษของเลขาธิการเรื่องประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณนอกชายฝั่งโซมาเลีย ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีการยกร่างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ข้อเสนอแนะต่างๆ สำหรับแนวทางอื่นเพื่อการดำเนินคดีและการคุมขังโจรสลัด ขณะนี้ยังไม่มีความชัดเจนในการดำเนินการ⁵⁰ อย่างไรก็ตามการจัดตั้งศาลพิเศษจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายในโซมาเลียเกี่ยวกับการพิจารณาคดีและการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดเป็นไปตามมาตรฐานสากลมากขึ้น และเป็นทางออกที่ดีสำหรับการที่กองที่ลาดตระเวนในพื้นที่เสี่ยงภัยโจรสลัด

⁴⁸ B Vam Schaak. "Crimen Sine Lege: Judicial Lawmaking at the Intersection of Law and Moral." *Georgetown Law Journal* 97 (2008): 118

⁴⁹ Res 1976 (2011)

⁵⁰ What's in blue insights on the work of the UN Security Council, Insights on Somalia Piracy [online] 25 June 2012, Available from :<http://whatsinblue.org/2011/04/insights-on-somalia-piracy-4.php>

โซมาเลีย⁵¹ เพราะสามารถจับกุมตัวผู้กระทำความผิดในทะเลหลวงและส่งตัวไปขึ้นศาลพิเศษโดยไม่ต้องส่งตัวผู้กระทำความผิดกลับไปขึ้นศาลภายในของประเทศตนเอง⁵² ต่อมาคณะมนตรีความมั่นคงฯ ได้เรียกร้องตามข้อมติที่ 1897 (2009) ย่อหน้าที่ 14 ข้อที่ 14 ให้รัฐภาคีของอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และอนุสัญญา SUA88 ที่มีพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับและภายใต้กฎหมายจารีตประเพณี ให้ความร่วมมือกับ UNODC และองค์กรทะเลระหว่างประเทศและรัฐอื่นๆ หรือองค์การระหว่างประเทศเพื่อการสร้างศักยภาพเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อให้มีกระบวนการดำเนินคดีต่อผู้ต้องสงสัยในฐานความผิดโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่มีประสิทธิภาพ⁵³ และคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ขอรายงานจากเลขาธิการสหประชาชาติภายใน 2 เดือนเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลพิเศษในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดโดยคำแนะนำของที่ปรึกษาพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติตามที่กล่าวมาในข้างต้น

3.3 ความร่วมมือระดับทวิภาคี

ปัญหาของรัฐที่ยึดเรือไม่ได้เป็นสาเหตุเดียวของการขาดประสิทธิภาพในการจัดการกับการจับกุมโจรสลัด อารัมภพของข้อมติ 1851 ยังระบุปัญหาที่เกิดจากการขาดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายภายในของประเทศและการขาดความชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการกับโจรสลัดหลังจากการจับกุม ซึ่งยังขาดความจริงจิ่งในการดำเนินการและในบางกรณีโจรสลัดได้รับการปล่อยตัวโดยไม่ต้องถูกดำเนินคดี บางรัฐได้มีการยอมให้นำตัวโจรสลัดที่ถูกจับกุมไปดำเนินการยังรัฐใกล้เคียงกับโซมาเลียและได้ให้ความมั่นใจว่ารัฐดังกล่าวจะใช้อำนาจและเคารพสิทธิมนุษยชนซึ่งมาตรการดังกล่าวได้นำไปสู่ข้อตกลงทวิภาคี

⁵¹ Tullio Treves, Piracy, Law of the Sea, and Use of Force: Developments off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/2/399.full.pdf>

⁵² B Vam Schaak. "Crimen Sine Lege: Judicial Lawmaking at the Intersection of Law and Moral." *Georgetown Law Journal* 97 (2008): 136

⁵³ K-A Brown, *The Shiprider Model: an analysis of the U.S. proposed agreement concerning maritime counter-drug operations in its wider legal context* (University of the West Indies, Bridgetown, 1997) p 80

3.3.1 ข้อตกลงทวิภาคีว่าด้วยการโอนตัวนักโทษ

การทำบันทึกความเข้าใจในรูปแบบของข้อตกลงทวิภาคีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการและการสนับสนุนตามข้อมติที่ 1851 เป็นการทำข้อตกลงทวิภาคีระหว่างรัฐภาคีที่มีเรือลาดตระเวนน่านน้ำนอกชายฝั่งของประเทศโซมาเลียและประเทศที่มีความพร้อมในการดำเนินการกับโจรสลัดที่ยินยอมให้เจ้าหน้าที่ที่สามารถบังคับใช้กฎหมายบนเรือของรัฐตนหรือที่เรียกว่า 'shipriders' เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการสอบสวน และการป้องกันกับผู้กระทำความผิด การดำเนินการดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียก่อน และการใช้อำนาจของรัฐที่สามารถในน่านน้ำโซมาเลียจะต้องไม่ขัดต่ออนุสัญญา SUA 88⁵⁴

ในขณะที่การดำเนินการของรัฐที่สาม ภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีต้องอยู่ภายใต้อำนาจของเคนยา (หรือของรัฐอื่น ๆ ที่มีเจ้าหน้าที่อยู่บนเรือลำที่โดนยึด) ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของรัฐที่ทำการยึดเรือ หรือในกรณีอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันกับสัญชาติของเรือที่เป็นเหยื่อหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ กล่าวคือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐเจ้าของธงไม่สามารถหรือทำไม่ต้องการที่จะใช้เขตอำนาจของตนกับผู้ที่ถูกจับกุมระหว่างการดำเนินการปฏิบัติการทางทหาร ทำให้การพิจารณาที่เกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดีจะถูกโอนไปยังรัฐภาคีหรือรัฐที่สามซึ่งมีความประสงค์จะใช้เขตอำนาจของตนในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นวิธีการถ่ายโอนตัวผู้กระทำความผิดไปยังรัฐอื่น ๆ หรือที่อื่น ๆ ของรัฐที่สามที่มีพร้อมและเต็มใจในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด สำหรับการโอนตัวผู้กระทำความผิดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐที่สามที่มีความสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกฎหมายสิทธิมนุษยชนเพื่อเป็นการรับประกันว่าจะไม่มีใครต้องถูกบังคับให้รับโทษประหารชีวิต, ทรมานหรือได้รับใด ๆ ที่โหดร้ายทารุณหรือการลงโทษที่โหดร้าย

จากข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงสหประชาชาติได้มีการเรียกร้องขอความร่วมมือจากสหรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการการดำเนินคดีกับโจรสลัดและยังเรียกร้องให้สหรัฐผู้สนับสนุนหลักให้รัฐอื่นในการจับกุมและดำเนินคดีโดยมีการให้จัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of

⁵⁴ Tullio Treves, Piracy, Law of the Sea, and Use of Force: Developments off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/2/399.full.pdf>

Understanding:MOU*) ระหว่างสหรัฐฯกับเคนยาเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการโอนตัวผู้ต้องสงสัยโจรสลัดไปยังเคนยาเพื่อดำเนินคดีกับโจรสลัดโซมาเลียในเคนยา⁵⁵ ซึ่งบันทึกความเข้าใจดังกล่าวเป็นการดำเนินคดีโจรสลัดโซมาเลียโดยสหรัฐฯเป็นผู้ดำเนินการจับกุม และจัดส่งให้เคนยาเป็นผู้ดำเนินคดี รวมทั้งการสนับสนุนในกรอบขององค์การระหว่างประเทศ และแม้ว่าในขณะนี้เคนยาได้ประกาศยกเลิกบันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยการรับฟ้องร้องและดำเนินคดีโจรสลัดโซมาเลียในศาลของเคนยาที่ได้ลงนามร่วมกับหลายประเทศ เช่น ประเทศจีน สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ตั้งแต่เดือนกันยายน 2009 แล้ว ในทางปฏิบัติ เคนยายังคงรับคำร้องใหม่ๆจากประเทศต่างๆอีกหลายคดี โดยมีคดีเดิมที่อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นศาลอีกเช่นกัน ทั้งนี้เคนยาได้คุมขังโจรสลัดอยู่ในเรือนจำอีกจำนวนหนึ่งและมีผู้ต้องหาที่รอคำพิพากษาอีกเช่นกัน⁵⁶

สหรัฐฯยังให้การสนับสนุนรัฐต่างๆให้มีกรอบการดำเนินการทางกฎหมายที่เหมาะสมแก่การดำเนินคดีกับโจรสลัดโดยมีการสนับสนุนให้มีนักกฎหมายและผู้เชี่ยวชาญของสหรัฐฯเข้าไปให้ความรู้ เช่น ประเทศเซเชลส์ (Seychelles) มีระบบกฎหมายที่เปิดโอกาสให้นักกฎหมายจากต่างประเทศเข้าไปดำเนินการทางคดีในศาลของประเทศตนและดำเนินคดีกับโจรสลัดในประเทศของตนโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยสนับสนุนให้เซเชลส์มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยการโอนตัวนักโทษหลังการดำเนินคดีกับพุนท์แลนด์และโซมาลีแลนด์ โดยมีเงื่อนไขสำคัญของการทำทำบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการโอนตัวนักโทษหลังการดำเนินคดี คือ

1. ต้องได้รับความยินยอมจากนักโทษเพื่อการโอนตัว
2. นักโทษที่กระทำความผิดในข้อหาที่เป็นข้อหาที่เป็นความผิดอาญาในประเทศผู้รับและประเทศผู้รับต้องยินยอมลงโทษนักโทษด้วย

* Memorandum of Understanding เป็น “บันทึกความเข้าใจ” เป็นหนังสือซึ่งฝ่ายหนึ่งแสดงความสมัครใจจะปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด และตามเงื่อนไขที่ปรากฏในหนังสือนั้นกับอีกฝ่ายหนึ่งโดยที่หนังสือนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด แต่แสดงความต้องการอันแน่วแน่ของผู้ลงนามว่าจะปฏิบัติดังที่ได้ระบุไว้

⁵⁵ Derek Kilner, Kenya, US agree to deal on piracy ,[online], 20 Sep 2009. Available from : <http://voanews.com/english/archieve/2009-01/2009-01-27-voa16.cfm?CFID=289525164&CFTOKEN=50615770&jsessionid=88301ba97b9ffc25c8715741371a6546f201>

⁵⁶ What’s in blue insights on the work of the UN Security Council, Insights on Somalia Piracy [online] 25 June 2012, Available from :<http://whatsinblue.org/2011/04/insights-on-somalia-piracy-4.php>

3. ประเทศผู้รับต้องปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด เช่น การห้ามทรมานนักโทษ โดยประเทศผู้ส่งมีสิทธิติดตามสอดส่อง ทั้งนี้การดำเนินการขั้นต่อไปคือ การผ่านกฎหมายของประเทศโซมาเลีย พุนท์แลนด์ และโซมาลีแลนด์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เช่น สถานที่ในการคุมขังนักโทษ รายละเอียดเกี่ยวกับการไต่สวน เป็นต้น⁵⁷

จะเห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกามีความจริงจ้งในการปราบปรามโจรสลัดโซมาเลีย โดยการดำเนินการของสหรัฐฯได้รับความร่วมมือจากประเทศต่างๆโดยเฉพาะการสืบสวน การจับกุม การดำเนินคดี และสหรัฐอเมริกายังมีนโยบายในการปราบปรามโจรสลัดอย่างจริงจังเพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยให้กับคนชาติของตนอีกด้วย โดยมีการจับกุมผู้กระทำความผิดและสหรัฐฯเป็นผู้ดำเนินการคดีกับโจรสลัดเอง ไม่ว่าจะเป็นการจับกุม คุมขังรวมทั้งการดำเนินคดีกับโจรสลัดในศาลของประเทศตนเอง⁵⁸ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการดำเนินคดีกับโจรสลัดโซมาเลียในศาลสหรัฐฯหลายคดี

ตัวอย่าง การดำเนินคดีโจรสลัดโซมาเลียในศาลสหรัฐฯ

1. กรณีการโจมตีเรือ Maersk Alabama ปี 2009

เมื่อวันที่ 8 เม.ย. 2009 เรือ Maersk Alabama ซึ่งเป็นเรือสินค้าสหรัฐฯ ที่ได้รับว่าจ้างให้ขนอาหารที่ได้รับบริจาคไปยังจิบูตี (Djibouti) ถูกโจมตีโดยโจรสลัดจำนวน 4 คน โจรสลัดได้จับกัปตันเรือและลูกเรือจำนวน 20 คนเป็นตัวประกัน กองทัพสหรัฐฯได้ส่งเรือ U.S.S. Bainbridge, Arleigh Burke-Class Destroyer และเครื่องบินสำรวจไปยังที่เกิดเหตุและสามารถช่วยกัปตันและลูกเรือออกมาได้เป็นผลสำเร็จ รวมทั้งยังจับกุมตัวนาย Abdiwali Abdiqadir Muse มาดำเนินคดีในสหรัฐฯ ทั้งนี้ในระหว่างการให้การช่วยเหลือลูกเรือ โจรสลัดอีก 3 คนถูกทหารสหรัฐฯ ยิงเสียชีวิต การโจมตีเรือ Maersk Alabama นับว่าเป็นการโจมตีเรือสหรัฐฯโดยโจรสลัดเป็นครั้งแรกในรอบหลายสิบปี

District Court for the Southern District of New York ได้ดำเนินคดีนาย Abdiwali Abdiqadir Muse และพวกเนื่องจากสำนักงาน FBI ใน New York มีความเชี่ยวชาญในการ

⁵⁷ African Press Organization, UN and Kenya to hold International Conference on Piracy off Somalia[online] 25 June 2012, Available from: <http://appablog.wordpress.com/2008/12/09/un-and-kenya-to-hold-international-conference-on-piracy-off-somalia/>

⁵⁸ J.Ashley ROACH, "Counter Piracy Off Somalia : International Law and International Institutions," American Journal of International Law 104 (2010): 425-426

ดำเนินคดีอาชญากรรมที่เกิดกับชาวอเมริกันในทวีปแอฟริกา ในระยะต้น ศาลไม่สามารถดำเนินคดีกับ นาย Abdiwali ได้เนื่องจากไม่สามารถระบุอายุของนาย Abdiwali ได้ (ผู้ต้องหาอายุต่ำกว่า 18 ปี จะจัดได้ว่าเป็นผู้เยาว์และมีแนวทางการดำเนินคดีที่แตกต่างจากผู้ใหญ่) อย่างไรก็ตาม หลังจากศาลสามารถยืนยันว่านาย Abdiwali มีอายุมากกว่า 18 ปี ศาลได้พิจารณาคดีในข้อหา Privacy under the law of the nations, conspiracy to seize a ship by force, conspiracy to commit hostage-taking และคดีอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้อาวุธปืน ซึ่งมีโทษจำคุกตลอดชีวิต หลังจากที่นาย Abdiwali สารภาพ ยอมรับผิดในคดี ปล้นสะดม ลักพาตัวและจับคนเป็นตัวประกัน เมื่อวันที่ 16 ก.พ. 2011 ศาลตัดสินจำคุกนาย Abdiwali เป็นเวลา 33 ปี 9 เดือนในข้อหาที่รับสารภาพ โดยยกเว้นโทษ การใช้อาวุธปืนและความผิดฐานโจรสลัด⁵⁹

2. กรณีการโจมตีเรือ U.S.S Nicholas เรือรบสหรัฐฯ ซึ่งปฏิบัติการในบริเวณนอกฝั่ง โซมาเลียถูกยิงโจมตีโดยโจรสลัดโซมาเลียขณะปฏิบัติการต่อต้านโจรสลัดในแอฟริกาเนื่องจากเข้าใจผิดว่าเป็นเรือสินค้า หลังจากการยิงปะทะกันระหว่าง 2 ฝ่าย กองทัพสหรัฐฯได้จับกุมโจรสลัดจำนวน 5 คนมาดำเนินคดียังศาล ณ เมือง Norfolk มลรัฐเวอร์จิเนีย ในสหรัฐฯ ซึ่งเป็นที่ตั้งของอู่เรือของ U.S.S Nicholas

ศาลได้ตัดสินจำคุกจำเลยทั้ง 5 ตลอดชีวิตในความผิดฐานโจมตีเรือเพื่อให้เรือล่ม ทำร้ายผู้โดยสารโดยใช้อาวุธ ทำร้ายเจ้าพนักงานและร่วมมือกันใช้อาวุธเพื่ออาชญากรรม การตัดสินคดีดังกล่าวถือเป็นการตัดสินของศาลสหรัฐฯในคดีเกี่ยวกับโจรสลัดเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี ค.ศ.1820

3. กรณีการโจมตีเรือ U.S.S. Ashland ของกองทัพสหรัฐฯ ถูกโจมตีโดยโจรสลัดจำนวน 6 คนขณะปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยในอ่าว Aden เนื่องจากเข้าใจผิดว่าเป็นเรือสินค้า โดยหลังจากการยิงตอบโต้โดย U.S.S. Ashland โจรสลัดทั้ง 6 ถูกนำตัวขึ้นไปยังเรือ U.S.S. Ashland เพื่อทำการรักษาพยาบาลและนำตัวมาดำเนินคดียังสหรัฐฯ ณ ศาลเมือง Norfolk มลรัฐเวอร์จิเนีย อย่างไรก็ตาม จำเลยทั้ง 6 ไม่ได้ขึ้นมาบนเรือหรือปล้นสะดม ศาลจึงต้องยกฟ้องในข้อหาโจรสลัด (Privacy) แต่ 1 ใน 6 ผู้ต้องหาถูกศาลตัดสินให้จำคุก 30 ปี เนื่องจากสมรู้ร่วมคิดในกรณีโจมตีเรือสินค้าจากเดนมาร์กที่ขนส่งสินค้าสหรัฐฯ และเรียกค่าไถ่

⁵⁹ America's navy, Piracy Challenges Maritime Security Off Somalia [online], 25 June 2012, Available from: <http://www.cusnc.navy.mil/marlo/Guidance/guidance.htm>

ผู้ต้องหาทั้งในคดี U.S.S. Ashland และ U.S.S. Nicholas นั้น ถูกกักขังบนเรืออยู่ถึงหลายสัปดาห์เนื่องจากสหรัฐฯไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าผู้ต้องหาทั้งหมดควรถูกดำเนินคดีในประเทศใด

สำหรับความร่วมมือในรูปแบบของทวิภาคีเรื่องการโอนตัวนักโทษหลังการดำเนินคดียังได้รับความร่วมมือจากสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office of Drugs and Crime : UNODC)* โดยมีการเสนอโครงการ Piracy Prisoner Transfer Program (PPTP) มีวัตถุประสงค์เพื่อการอำนวยความสะดวกการโอนตัวนักโทษที่ต้องโทษในประเทศอื่นให้ไปรับโทษในโซมาเลียด้วยเหตุผลด้านสิทธิมนุษยชน และการลดภาระของรัฐที่ดำเนินคดีที่ต้องดูแลนักโทษเป็นเวลานาน การดำเนินการหลักๆ แบ่งออกเป็น การก่อสร้างสถานที่สำหรับการคุมขังตัวนักโทษ การปฏิรูปกฎหมาย การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและการฝึกอบรม การติดตามผลการดำเนินงาน และการโอนตัวนักโทษ

อีกทั้งยังมีความร่วมมือที่นับว่าเป็นการพัฒนาความร่วมมือที่มีความทันสมัยมากขึ้นคือบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศในการส่งตัวผู้ต้องสงสัยทางอากาศ (Air Transfer Arrangement) เพื่อให้การดำเนินคดีตามกฎหมายเป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น เนื่องจากการควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ในเรือจะต้องใช้เวลาเป็นเดือนกว่าจะสามารถเริ่มการดำเนินคดีได้⁶⁰

3.4 ความร่วมมือของเอกชน (เรือพาณิชย์)

จากการดำเนินการมาตรการต่างๆ ภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการการดำเนินการของกองกำลังทหารในการลาดตระเวนและรักษาความปลอดภัยบริเวณน่านน้ำโซมาเลีย ทำให้การกระทำผิดที่เกิดขึ้นบริเวณดังกล่าวมีจำนวนลดลง อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ยังคงเพิ่มขึ้นในพื้นที่อื่นๆ ที่การลาดตระเวนและป้องกันของกองกำลังทหารไม่สามารถดำเนินการได้และได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทำให้องค์การทางทะเลระหว่างประเทศได้ดำเนินการจัดเตรียมแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการ

* UNODC อยู่ในอาณัติให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกในการต่อสู้ของพวกเขากับยาเสพติดอาชญากรรมและการก่อการร้าย

⁶⁰ Tullio Treves, Piracy, Law of the Sea, and Use of Force: Developments off the Coast of Somalia, [online] 25 June 2012, Available from: <http://ejil.oxfordjournals.org/content/20/2/399.full.pdf>

เตรียมการป้องกันตนเองของเรือสินค้าที่แล่นผ่านบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตี และได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการปล่อยตัวประกันและสวัสดิภาพของตัวประกัน อีกทั้งองค์การทะเลระหว่างประเทศได้จัดทำคำแนะนำสำหรับการป้องกันตนและการรักษาความปลอดภัยของเรือสินค้านอกชายฝั่งโซมาเลีย รวมถึงการจัดทำคำแนะนำเกี่ยวกับการสืบสวนของอาชญากรรม ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การทะเลระหว่างประเทศแล้วนั้น อย่างไรก็ตามการดำเนินการตามที่ได้กล่าวมาสามารถช่วยแก้ไขปัญหาโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธได้ในระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถที่จะป้องกันปัญหาได้อย่างยั่งยืน มาตรการในการใช้ชุดคุ้มครองเรือติดอาวุธ (Privacy Armed Guard) นับเป็นการแสดงความร่วมมือของภาคเอกชนในการหาแนวทางเพื่อการป้องกันและปราบปรามโจรสลัด โดยภาคเอกชนได้มีความกังวลและเป็นห่วงต่อสถานการณ์การโจมตีของโจรสลัดที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลและองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องหามาตรการที่เด็ดขาดเพื่อจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการเพิ่มความปลอดภัยต่อการเดินเรืออีกชั้นหนึ่งและทำให้เรือสามารถป้องกันตนเองได้ในพื้นที่ที่กองกำลังนานาชาติลาดตระเวนไปไม่ถึง โดยมีการอ้างสิทธิตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิตในทะเล (International Convention for the Safety of Life at Sea; SOLAS) และประมวลกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยของเรือและท่าเรือ (International Ship and Port Facility Security Code) ที่กล่าวไว้ว่าเจ้าของเรือมีอำนาจในการใช้พิจารณาอนุญาตในการรักษาความปลอดภัยของเรือ โดยเฉพาะเมื่อมีภัยคุกคามที่มีอันตรายถึงชีวิต เช่นนี้จะเห็นได้ว่า การใช้อาวุธบนเรือมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องลูกเรือ ซึ่งน่าจะสามารถดำเนินการได้โดยการใช้สิทธิป้องกันตนเอง (Self-defense) ตามหลักกฎหมายอาญาของรัฐเจ้าของธง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักความจำเป็น และได้สัดส่วน โดยจะไม่ถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและอาญาขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี

รูปแบบของการจัดชุดคุ้มครองติดอาวุธบนเรือมี 3 รูปแบบดังนี้

- 1) การป้องกันโดยติดอาวุธให้คนเรือ
- 2) การจัดชุดคุ้มครองติดอาวุธบนเรือโดยภาคเอกชน (private Security Guard)
- 3) การจัดชุดคุ้มครองติดอาวุธโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ (Navy armed guard)

อย่างไรก็ตามการดำเนินการต้องเป็นไปภายใต้กรอบของกฎหมายภายในประเทศที่มีอยู่ ซึ่งแต่ละประเทศก็มีข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไปทำให้การผลของการดำเนินการลักษณะนี้ต่างกัน

ปัจจุบันบริษัทเดินเรือเอกชนได้มีแนวทางในการป้องกันตนเองหลากหลายแนวทาง
ได้แก่

1. การให้ข้อมูลลูกเรือเพื่อการป้องกันตนเองตามมาตรการที่ระบุไว้ใน ISPS (International Ship and Port Facility Security Code*) และ BMP (Best Management Practice)

2. การจ้างชุดคุ้มกันที่มีความเชี่ยวชาญในการรับมือโจรสลัดในรูปแบบต่างๆ ไม่ติดอาวุธประจำเรือเป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำกัปตันและลูกเรือเมื่อเรือตกเป็นเป้าหมายของการโจมตีจากโจรสลัดหรือเมื่อมีการเดินเรือผ่านพื้นที่เสี่ยง โดยใช้วิธีรับ/ส่งชุดคุ้มกันระหว่างท่าเรือหนึ่งไปยังอีกท่าเรือหนึ่งในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตี

3. การจ้างชุดคุ้มกันติดอาวุธ ซึ่งมูลค่าในการใช้จ่ายประมาณ 900 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อวัน และชุดคุ้มกัน 1 ชุดประกอบด้วยคนคุ้มกันติดอาวุธ 3-4คนซึ่งการดำเนินการลักษณะนี้ได้รับความร่วมมือจากเมืองท่าในการอำนวยความสะดวก เช่น Galle (ศรีลังกา), Mumbai (อินเดีย), Djibouti (จิบูตี) เป็นต้น

ตัวอย่าง การจ้างชุดคุ้มกันบนเรือสินค้า

1. บริษัทเดินเรือ TORM ซึ่งเป็นบริษัทเดินเรือของประเทศเดนมาร์กได้ตัดสินใจใช้ชุดคุ้มกันติดอาวุธของบริษัท Protection Vessels International Limited (PVI) ซึ่งเป็นบริษัทที่ชำนาญการด้านการรักษาความปลอดภัย ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่อังกฤษ และใช้เจ้าหน้าที่ซึ่งเคยเป็นทหารนาวิกโยธินเข้าไปปฏิบัติงานบนเรือสินค้าของบริษัทฯโดยเฉพาะตามเส้นทางเรือที่ต้องแล่นผ่านอ่าวเอ

* ISPS code เป็นส่วนหนึ่งของ SOLAS (Chapter IX-2 Special measures to enhance maritime security) ISPS code เป็นประมวลข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของเรือ และท่าเรือระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการตรวจหาภัยคุกคาม และมีมาตรการเชิงป้องกันเพื่อรักษาความปลอดภัยของเรือและท่าเรือ “At all times the master of a ship has the ultimate responsibility for the safety and security of the ship...” (ISPS code) และ “The owner, charterer, the company operating the ship as defined Regulation 1X/1 or any other person shall not prevent or restrict the Master of the ship from taking or executing any decision which, in the Master’s professional judgment, is necessary for the safety of life at sea and protection of the marine environment” (Art.34-1 SOLAS) ซึ่งอาจจะเป็นพื้นฐานในการที่เจ้าของเรือใช้มาตรการในการรักษาความปลอดภัยของเรือ และใช้สิทธิในการป้องกันตนเอง (Self-defense) ตามความจำเป็นและได้สัดส่วน

เดน โดยนาย Claus Usen Jensen ผู้บริหารบริษัทฯ ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องจัดชุดคุ้มกันติดอาวุธ มาปฏิบัติการบนเรือ โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยของลูกเรือ ซึ่งตั้งแต่ช่วงต้นปี 2011 มีเรือของบริษัทฯ สองลำถูกโจรสลัดโจมตีในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน และปัญหาดังกล่าวยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลังจากที่เรือที่มีชุดคุ้มกันติดอาวุธประจำการบนเรือยังไม่มีเรือลำใดที่ถูกโจมตีโดยโจรสลัด

2. บริษัทเดินเรือ Sovocomflot (SCF) ซึ่งเป็นบริษัทเดินเรือขนส่งสินค้าน้ำมัน จำเป็นต้องแล่นผ่านน่านน้ำที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกโจมตีจากโจรสลัด เมื่อเดือน พฤษภาคม 2010 เรือชื่อ Moscow University ของบริษัท Novoship ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ SCF ได้ถูกกลุ่มโจรสลัดโซมาเลียยึดเรือ บริษัทจึงตัดสินใจที่จะหาทางออกด้วยการจ้างบริษัทเอกชนคุ้มครองเรือของบริษัทฯ ที่ต้องจะแล่นผ่านพื้นที่เสี่ยงดังกล่าว ซึ่งประธานบริษัทได้กล่าวว่านับว่าเป็นมาตรการการป้องกันการถูกโจมตีจากโจรสลัดที่ได้ผลมากที่สุด และบริษัทมีนโยบายว่าจะไม่ส่งเรือของบริษัทฯ ไปยังพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีจากโจรสลัดโซมาเลียโดยไม่มีชุดคุ้มครองเรือติดไปด้วย และในช่วงที่ผ่านมาเรือของบริษัทฯ จำนวน 3 ลำได้รอดพ้นจากการถูกยึดปล้นจากโจรสลัดโซมาเลีย ทำให้บริษัทได้เห็นความสำคัญของการมีชุดคุ้มกันติดอาวุธในการป้องกันการถูกโจมตีจากโจรสลัดโซมาเลีย

3.5 ประสิทธิภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหายภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่างๆ

3.5.1 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหายภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ

- ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินการของกองกำลังเรือของรัฐบาลสมาชิกภายใต้ข้อมติ

มาตรการภายใต้ข้อมติเกี่ยวกับการดำเนินการของกองกำลังของรัฐบาลสมาชิกภายใต้ข้อมติทำให้เกิดการรวมตัวของกองกำลังผสมเรือรบและเรือลาดลาดตระเวนจากทั่วโลกเพื่อร่วมมือกัน แก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย และได้มีการร่วมกันจัดตั้งกลุ่ม Shared Awareness and Deconfliction (SHADE) เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการปฏิบัติการระหว่างกองกำลัง ภายใต้การนำของกองกำลังร่วม/ผสมทางเรือ (CMF) และ กองกำลังทางเรือสหภาพยุโรปประจำโซมาเลีย (EU Naval Force) โดยมีศูนย์ความร่วมมือดังกล่าวอยู่ที่ประเทศบาเรนซ์ ทำให้การปฏิบัติการของกองกำลังทางเรือมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการดำเนินการมากยิ่งขึ้น แต่ผลของความร่วมมือดังกล่าวนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากข้อจำกัดเกี่ยวกับ ข้อมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และพื้นที่ปฏิบัติการของโจรสลัดมีบริเวณที่กว้างใหญ่ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งมหาสมุทรอินเดีย ทำให้จำนวนเรือรบของของรัฐบาลสมาชิกที่ให้ความร่วมมือไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามเพราะผู้กระทำความผิดได้มีพัฒนาการเกี่ยวกับรูปแบบการกระทำผิดที่มี

ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น โดยสามารถอาศัยช่องว่างของข้อมติเพื่อกระทำความผิดและหลบหนีการจับกุมของกองกำลังทางเรือ จากการศึกษาพบว่าข้อมติดังกล่าวมีข้อจำกัดบางประการดังนี้

1. ข้อมติได้จำกัดพื้นที่ในการปฏิบัติการของกองกำลังเรือของรัฐบาลสมาชิกโดยสามารถปฏิบัติการเฉพาะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโซมาเลีย ซึ่งพื้นที่ในการลาดตระเวนและปราบปรามผู้กระทำความผิดจำกัดเฉพาะในน่านน้ำของโซมาเลียเท่านั้น ส่งผลให้การกระทำความผิดบริเวณดังกล่าว (น่านน้ำโซมาเลีย) มีจำนวนลดน้อยลง แต่พบว่ากลุ่มผู้กระทำความผิดได้ขยายพื้นที่การโจมตีหรือจี้ปล้นเรือไปในพื้นที่ทางทะเลที่ไม่มี การลาดตระเวนของกองกำลังเรือคือบริเวณน่านน้ำของประเทศเพื่อนบ้านของประเทศโซมาเลีย เช่น น่านน้ำชายฝั่งของประเทศเยเมน แดบมหาสมุทรอินเดีย เป็นต้น ซึ่งข้อมติไม่ได้อนุญาตให้กองกำลังเรือของรัฐบาลสมาชิกปฏิบัติการลาดตระเวนเข้าปราบปรามผู้กระทำความผิดในน่านน้ำของประเทศอื่นได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดมักจะอาศัยช่องว่างดังกล่าวในการกระทำความผิด

2. ข้อมติได้อนุญาตให้กองกำลังเรือของรัฐบาลสมาชิกสามารถปฏิบัติการไล่ติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดจากทะเลต่อเนื่องขึ้นไปบนฝั่งของโซมาเลียได้ ซึ่งมาตรการดังกล่าวมีความเข้มงวดมากขึ้นทำให้กลุ่มผู้กระทำความผิดพัฒนารูปแบบการหลบหนีจากเดิมที่อยู่แค่บริเวณชายฝั่งก็จะหลบหนีลึกเข้าไปในภาคพื้นดินโดยมีกลุ่มผู้มีอิทธิพลให้การสนับสนุนภาคพื้นดินคอยให้ความช่วยเหลือทำให้เกิดอุปสรรคในการจับกุม เพราะตามข้อมตินั้นไม่ได้อนุญาตให้กองเรือลาดตระเวนสามารถดำเนินการเข้าไปจับกุมผู้กระทำความผิดที่หนีลึกเข้าไปในภาคพื้นดินได้ เว้นแต่จะมีการยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียเช่นนี้ทำให้การปราบปรามโจรสลัดที่ต้องบุกไปยังดินแดนของโซมาเลียยังมีข้อจำกัดและมีขั้นตอนที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการปราบปราม

- ประสิทธิภาพของการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิด

การดำเนินการพิจารณาคดีลงโทษผู้กระทำความผิดถือว่าเป็นกลไกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงได้มีมาตรการที่สำคัญในการแก้ปัญหาและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี โดยอนุญาตให้รัฐต่างๆช่วยเหลือตามคำขอของรัฐบาลโซมาเลียในการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดที่ได้ทำการวางแผนหรือให้การสนับสนุนหรือกระทำการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในดินแดนของประเทศโซมาเลีย ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวจะต้องแจ้งไปยังเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบล่วงหน้า การดำเนินคดีหลังจากมีการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดได้แล้วนั้นข้อมติได้กำหนดมาตรการในการลงโทษโดยเรียกร้องให้องค์กรในระดับภูมิภาคจัดทำข้อตกลงกับประเทศที่

สามที่มีความพร้อมในการคุมขังนักโทษและให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของรัฐนั้นดำเนินการตามกฎหมายสอบสวนผู้กระทำความผิดในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ซ้อมติยังเรียกร้องให้รัฐต่างๆ โดยเฉพาะรัฐเจ้าของธง รัฐท่าเรือ รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของสัญชาติของผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ รวมถึงรัฐที่มีเขตอำนาจศาลที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในให้ร่วมมือกันกำหนดเขตอำนาจศาลและการสอบสวนและดำเนินคดี เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าผู้กระทำความผิดจะถูกส่งตัวและได้รับโทษตามกระบวนการยุติธรรม และสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือการส่งมอบตัวบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลและการควบคุมคนของตน และเพื่อการแก้ปัญหาระยะยาวข้อมติได้เรียกร้องรัฐภาคีมีความช่วยเหลือระหว่างกันเกี่ยวกับการพิจารณาขอเบเขตทางกฎหมายเพื่อให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามกฎหมายภายใน และให้พิจารณาดำเนินคดีกับผู้ต้องสงสัยและคุมขังผู้ที่ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดฐานโจรสลัดซึ่งถูกจับกุมในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย และการดำเนินการต้องสอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศด้วย นอกจากนี้เลขาธิการแห่งสหประชาชาติได้เสนอแนะแนวทางเพื่อเป็นลงโทษผู้กระทำความผิดไว้ด้วย ได้แก่ แนวทางการดำเนินคดีและการคุมขังโจรสลัดโซมาเลีย 7 ประการ

กล่าวได้ว่ามาตรการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินคดีและการลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งหมดเป็นความพยายามในการหามาตรการเพื่อการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธในโซมาเลียมีครอบคลุมเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าผู้กระทำความผิดจะถูกดำเนินคดีและได้รับโทษ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการใช้ระบบยุติธรรมทางอาญาระหว่างประเทศ เป็นกลไกทางกฎหมายในการป้องกันและลงโทษผู้กระทำความผิด มาตรการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลพิจารณาเฉพาะกรณีของการกระทำอันเป็นโจรสลัดก็มีข้อเสียคือปัญหาของการเลือกปฏิบัติ⁶¹ อย่างไรก็ตามการดำเนินการภายใต้มาตรการนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษยังต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐซึ่งหากรัฐไม่เต็มใจให้ความร่วมมือ ก็ทำให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการถูกดำเนินคดี

⁶¹ What's in blue Insights on the work of the UN Security Council, Somalia Piracy Resolution [online], 25 June 2012, Available from: <http://whatsinblue.org/2011/10/somalia-piracy-resolution-1.php>

- ประสิทธิภาพของคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นตามข้อมติ

ผลการดำเนินงานคณะทำงานฯ ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติอย่างมาก จากรายงานการประชุมครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2009 โดยมีตัวแทนจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประธานในการประชุม ได้ระบุว่าการทำงานของ CGPCS ประสบความสำเร็จโดยจำนวนของการโจมตีของโจรสลัดโดยรวมมีจำนวนลดลง แสดงให้เห็นว่าความพยายามที่มีร่วมกันมากขึ้นมีการทำดำเนินการที่มีต่อความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ

ข้อมติที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกมาเพื่อการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการศึกษาแนวทาง การประสานงาน การตรวจสอบการดำเนินการนั้นถือว่าเป็นกลไกที่ช่วยให้การดำเนินการตามข้อมติมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามแม้จะมีระบบการทำงาน เช่น คณะทำงานนี้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธแล้ว แต่มาตรการและการดำเนินการจะไม่ได้ผลหากขาดความร่วมมือจากบรรดารัฐและองค์การระหว่างประเทศหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากรายงานการประชุมของคณะทำงานจะเห็นได้ว่ารัฐต่างๆ องค์การระหว่างประเทศ หน่วยงานเอกชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธให้ความสนใจและเห็นความสำคัญต่อการช่วยกันแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้นอย่างมาก รวมถึงคณะทำงานก็ยังพัฒนาและหาทางออกเกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับเรือที่ต้องแล่นผ่านบริเวณที่เป็นพื้นที่เสี่ยงอันตราย อย่างไรก็ตามแม้คณะทำงานฯ จะมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการดำเนินการต่างๆ ของกลุ่มคณะทำงานฯ แต่เงินบริจาคก็ยังไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ

3.5.2 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาภายใต้ความร่วมมือระดับภูมิภาค

ความร่วมมือระดับภูมิภาคในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียภายใต้ข้อตกลงจิตติ เป็นการดำเนินการซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการให้ความร่วมมือระหว่างกันเพื่อการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในด้านอื่นๆ เช่นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านระบบจุดเชื่อมต่อของแต่ละประเทศ ร่วมมือกันในการดักจับเรือที่ต้องสงสัย และให้ความช่วยเหลือแก่ลูกเรือที่ตกเป็นเหยื่อของโจรสลัดการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ อย่างไรก็ตามการดำเนินการภายใต้ความร่วมมือระดับภูมิภาคของทวีปแอฟริกายังไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากประเทศในทวีปนี้ยังขาดกองกำลังทหารเรือในการ

ลาดตระเวน สอดส่องดูแลความปลอดภัยในบริเวณน่านน้ำของประเทศตนและบริเวณใกล้เคียง รวมถึงระบบกฎหมายของบางประเทศยังไม่เอื้อต่อการนำตัวผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดไปดำเนินคดีได้ ดังนั้นจึงทำให้การแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียในระดับภูมิภาคยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนากรอบความร่วมมือทั้งด้านกฎหมายและการสร้างนโยบายของประเทศสมาชิกในภูมิภาคดังกล่าว⁶²

3.5.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาภายใต้ความร่วมมือระดับทวิภาคี

ข้อตกลงทวิภาคีว่าด้วยการโอนตัวนักโทษ และการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในข้อหาโจรสลัดหลังจากที่มีการจับกุมตัวของกองกำลังทหารของรัฐสมาชิกภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ โดยโอนตัวนักโทษให้กับประเทศที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับโซมาเลีย เช่น เคนยา ฟุนท์แลนด์ เซเชลในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยข้อตกลงดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติและสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามการดำเนินการภายใต้ข้อตกลงทวิภาคีว่าด้วยการโอนตัวนักโทษยังมีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ ได้แก่ การรวบรวมหลักฐานในทะเลซึ่งกระทำได้ยาก การโอนตัวผู้ต้องสงสัย/นักโทษ อุปสรรคด้านภาษา/การแปล การระบุว่าประเทศใดควรจะเป็นผู้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด เป็นต้น⁶³

3.5.4 ประสิทธิภาพของการดำเนินการแก้ไขปัญหาของเรือเอกชนในการป้องกันตนเอง

การป้องกันตนเองของเรือเอกชนดังกล่าวองค์การเดินเรือระหว่างประเทศ และภาคอุตสาหกรรมเดินเรือระหว่างประเทศยังไม่มีมาตรการดังกล่าว เนื่องจากเป็นการเพิ่มความเสี่ยงของเรือเอง แต่มาตรการดังกล่าวเป็นที่ยอมรับว่าภัยคุกคามจากโจรสลัดโซมาเลียทวีความรุนแรงเกือบถึงขั้นวิกฤติและเจ้าของเรือได้ใช้มาตรการดังกล่าวอย่างกว้างขวางโดยไม่มีมาตรฐานหรือหลักสากลรองรับการปฏิบัติการ ดังนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นานาประเทศน่าจะมีการร่วมมือกันกำหนดหลักปฏิบัติที่เป็นสากลในเรื่องนี้ อย่างเช่น การจัดทำคำแนะนำสำหรับรัฐเจ้าของธง รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของท่าเรือ, การจัดทำคำแนะนำสำหรับเจ้าของเรือ ผู้เดินเรือ และกัปตันเรือ, การจัดทำคำแนะนำสำหรับบริษัทเอกชนติดอาวุธบนเรือ อย่างไรก็ตามการป้องกันการถูกโจมตีและรับมือกับโจรสลัด

⁶² <http://www.asil.org/files/KraskaWilson-OceanCoastalManagement.pdf>.

⁶³ <http://www.thenational.la/thenationalconversation/comment/cooperation-is-the-best-way-to-curb-somali-piracy>

สลัดจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีต้องเริ่มจากการที่ลูกเรือและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการปฏิบัติตามคู่มือป้องกันตนเองเป็นอย่างแรกอย่างเคร่งครัด

การจัดชุดคุ้มครองติดอาวุธบนเรือยังมีประเด็นที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ นานาประเทศได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการลักษณะนี้แตกต่างกันออกไป เช่น ประเทศฝรั่งเศส ได้ให้ความเห็นว่าการจัดชุดคุ้มครองติดอาวุธบนเรือมีประสิทธิภาพและช่วยป้องกันไม่ได้โจรสลัดยึดเรือได้สำเร็จ ในขณะที่ประเทศสเปน ได้ให้ความเห็นอีกมุมหนึ่งว่า ควรมีการศึกษาผลกระทบที่ตามมาจากการจัดชุดคุ้มครองอย่างรอบคอบ เนื่องจากการดำเนินการอาจจะทวีความรุนแรงเมื่อมีการเผชิญหน้ากับโจรสลัด ทำให้โจรสลัดมีการพัฒนารูปแบบการโจมตีหรือการสรรหาอาวุธที่ร้ายแรงเพิ่มมากขึ้นในการโจมตีครั้งต่อไป รวมถึงอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างชุดคุ้มครองฯกับกองกำลังนานาชาติที่ลาดตระเวนอยู่ในพื้นที่เสี่ยง เมื่อมีการโจมตีเกิดขึ้น ปัญหาอีกประการหนึ่งของการมีอาวุธบนเรือ คือ เรือที่มีอาวุธบนเรือจะเสื่อมเสียสิทธิการผ่านโดยสุจริต (Right of innocent passage) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ข้อที่ 19.2 ส่วนประเทศที่มีการสนับสนุนอย่างชัดเจนได้แก่ประเทศเซเชลส์ ซึ่งได้แสดงท่าทีที่เห็นด้วยการดำเนินการในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากประเทศเซเชลส์ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการโจมตีของโจรสลัด ทั้งการประมงและการท่องเที่ยวทางทะเล หากรัฐบาลไม่มีศักยภาพอย่างเพียงพอในการป้องกันเรือ เรือก็สามารถที่จะหามาตรการเพื่อการป้องกันตนเองได้

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแม้ว่าเรือพาณิชย์ในปัจจุบันจะมีชุดคุ้มครองเรือติดอาวุธหรือภาครัฐจัดชุดคุ้มครองเรือติดอาวุธ รวมทั้งเจ้าของเรือควรปกป้องดูแลคนประจำเรือของตนแล้ว อย่างไรก็ตามรัฐควรให้ความสำคัญต่อการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆและต้องให้ดูแลความปลอดภัยในการเดินเรือระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาพบว่าความร่วมมือระหว่างประเทศว่าเป็นกลไกที่สำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่ทำให้การป้องกันปราบปรามมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บทต่อไปจะทำการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียแล้วแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา

บทที่ 4

ปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียและแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหา

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการแก้ไขปัญหาคriminalization เป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียที่เป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและสันติภาพระหว่างประเทศโดยอาศัยอำนาจตามหมวด 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ ในการกำหนดมาตรการต่างๆในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในรูปแบบของข้อมติ การใช้อำนาจของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีผลผูกพันต่อรัฐภาคีที่ต้องมีหน้าที่ดำเนินการตามข้อมติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการยุติปัญหาและนำสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศกลับคืนมา อย่างไรก็ตามมาตรการภายใต้ข้อมติและความร่วมมือในระดับต่างๆในการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นยังมีอุปสรรคในการดำเนินการอย่างมากที่ส่งผลให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในบทนี้จะวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย การรวมถึงแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นดังกล่าว

4.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียและแนวดำเนินการแก้ไขปัญหา

4.1.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับเสถียรภาพของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย

เนื่องจากสถานการณ์สงครามกลางเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศโซมาเลียทำให้ประชาชนอดอยาก ขาดแคลนอาหารในการดำรงชีวิต คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL) จึงได้อนุมัติให้จัดตั้ง UNITED NATIONS OPERATION IN SOMALIA 1 (UNOSOM 1) เมื่อปี ค.ศ.1992มาเพื่อการแก้ไขสถานการณ์ภายในประเทศโซมาเลีย แต่การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการใช้อาวุธของกองกำลังรักษาสันติภาพ ที่กองกำลังรักษาสันติภาพจะสามารถใช้อาวุธได้ในกรณีที่มีการป้องกันตนเองเท่านั้น ไม่สามารถใช้อาวุธในการช่วยเหลือประชาชนที่ถูกทำร้ายได้ จึงทำให้กลุ่มต่อต้านไม่ได้เกรงกลัวกองกำลัง

ของสหประชาชาติ ต่อมาสหรัฐอเมริกาได้ส่งกำลังทหารเข้ามาในประเทศโซมาเลียโดยมีภารกิจในการปกป้องและรักษาสถิตินุษุขชน ชื่อ UNIFIED TASK FORCE (UNITAF) และมีชื่อยุทธการว่า “ยุทธการฟื้นฟูความหวัง” (OPERATION RESTORE HOPE) มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนโซมาเลียแต่ได้มีการถอนกำลังออกมาในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1993 โดยเปลี่ยนจาก UNITAF มาเป็นภารกิจภายใต้การดำเนินการของสหประชาชาติโดยมีชื่อว่า UNOSOM 2 และมีชื่อยุทธการ OPERATION UNITED SHIELD ระหว่างการดำเนินการกองกำลังของสหประชาชาติได้สูญเสียกำลังทหารรักษาสันติภาพเนื่องจากการถูกโจมตีจากกลุ่มต่อต้าน เป็นผลทำให้ต้องมีการตัดสินใจถอนกำลังออกจากโซมาเลียเมื่อวันที่ 3 มีนาคม ค.ศ.1995¹ ภายหลังจากนั้นเป็นต้นมาประเทศโซมาเลียก็ยังไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลในการปกครองบริหารประเทศได้ ทำให้สถานการณ์สู้รบมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และการมีละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศอยู่อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความยากจนของประชาชน มีระบบเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ รวมทั้งประเทศโซมาเลียไม่มีกองกำลังป้องกันตนเอง จึงเป็นเหตุให้เกิดการกระทำอันเป็นโจรสลัดขึ้นในเขตน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย ปัจจุบันเขตน่านน้ำดังกล่าวได้กลายเป็นเขตพื้นที่อันตรายระดับโลก เนื่องจากการจับปล้นของโจรสลัดโซมาเลีย อีกทั้งประชาชนชาวโซมาเลียนิยมที่จะทำการจับปล้นเรือเนื่องจากวิธีการดำเนินการง่าย ได้เงินง่าย เพียงแต่ใช้เรือเร็ว มีอาวุธสงคราม หรือจรวดไว้ข่มขู่เรือเหยื่อ ก็ได้เงินใช้ เพราะเรือขนาดใหญ่ไม่ยอมเสี่ยงต่อความสูญเสียเรือของตน ทำให้โจรสลัดโซมาเลียได้ใจ มีคำกล่าวว่าการจับกุมโจรสลัดเป็นเพียงการแก้ปัญหาปลายเหตุเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นปลายเหตุแต่ก็จำเป็นต้องขัดขวาง จับกุม การกระทำอันเป็นโจรสลัดดังกล่าว เมื่อกลุ่มหนึ่งถูกจับกุม ก็จะมีคนกลุ่มอื่นมาแทนไม่มีที่สิ้นสุด เพราะในโซมาเลียและแอฟริกา มีประชาชนที่ยากจนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการแก้ปัญหาควรแก้ที่ต้นเหตุคือความยากจน และการเมืองที่ไร้เสถียรภาพในการบังคับใช้กฎหมาย²

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่าแม้สหประชาชาติจะพยายามเข้าไปสร้างสันติภาพในประเทศโซมาเลียแต่เนื่องจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นที่มีความซับซ้อนจึงทำให้ปฏิบัติการสร้างสันติภาพไม่ประสบความสำเร็จ และปัญหาที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการแก้ไขทำให้ประชาชนของโซมาเลียยากจนขาดแคลนอาหารจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนนิยมทำการจับปล้นเรือบริเวณน่านน้ำของประเทศตน และสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้โจรสลัดโซมาเลียมีความเข้มแข็งคือกลุ่มโจรสลัดได้รับ

¹ หมู่เรือปราบปรามโจรสลัด กองทัพเรือ, สถานการณ์โจรสลัดในอ่าวเอเดน แนวน้อม และผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย, [ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา : <http://rtncptu.fleetpx.com/2010-09-17-12-31-31/163-2010-09-17-12-29-23?tmpl=component&print=1&page=>

² ไทยนิวส์, วิเคราะห์ข่าว อ่าวเอเดนและช่องแคบมะละกา,[ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา : http://www.the-thainews.com/analyzed/inter/int180353_19.htm

การสนับสนุนจากข้าวจานาทางการเมืองที่มีความขัดแย้งกัน จากองค์ประกอบทั้งสองประการที่กล่าวข้างต้นเป็นผลทำให้โจรสลัดโซมาเลียได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น จนกลายเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขและยืดเยื้อมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย ไม่ได้มีมาตรการที่เป็นการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายภายในของประเทศโซมาเลียโดยตรงแต่มาตรการที่มีขึ้นมานั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีและจับกุมกับผู้กระทำความผิดที่ข้อมติ โดยได้อนุญาตให้กองกำลังทหารของรัฐสมาชิกสามารถเข้าไปจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่วางแผนในดินแดนโซมาเลีย โดยการดำเนินการดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียก่อน และต้องรายงานไปยังเลขาธิการแห่งสหประชาชาติที่ได้รับทราบก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามจากการที่รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายภายในได้นั้น ทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดนั้นก็ไม่สามารถจะทำได้ ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้วางมาตรการที่เป็นการแก้ไขปัญหาในประเด็นนี้คือ การขอความร่วมมือจากรัฐสมาชิกและองค์กรระดับภูมิภาคในการจับตัวผู้กระทำความผิดในน่านน้ำโซมาเลียไปดำเนินการตามกฎหมายภายในของรัฐที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด

4.1.2 แนวทางการดำเนินการ สร้างเสถียรภาพของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย

ปัญหาความไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียจะยืดเยื้อ เนื่องจากประเทศในแอฟริกาที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หากสหประชาชาติต้องการป้องกันปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธอย่างถาวร ต้องสร้างเสถียรภาพทางการเมืองในโซมาเลีย โดยอนุญาตให้กองกำลังรักษาสันติภาพดำเนินการฟื้นฟูประเทศจนกว่าโซมาเลียตั้งรัฐบาลที่มีอำนาจปกครองประเทศได้อย่างแท้จริง เช่นเดียวกับกรณีติมอร์ตะวันออก ซึ่งมีแนวทางในการสร้างเสถียรภาพที่สำคัญคือ

1. เปิดโอกาสให้ชาวโซมาเลียเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้น เช่น การร่างกฎหมายเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง ให้การศึกษาแก่โซมาเลียเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการร่างรัฐธรรมนูญ เปิดโอกาสให้ชาวโซมาเลียมีส่วนร่วม ในการกำหนดรูปแบบในการปกครองตนเอง

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกที่จะปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตยจนสามารถ
ได้มาซึ่งรัฐบาลที่มีเสถียรภาพต่อไป³

2. สหประชาชาติต้องมีการอนุญาตให้กองกำลังรักษาสันติภาพยังคงมีการ
ดำเนินการภายในโซมาเลียต่อไปเพื่อช่วยรักษาความสงบและความมั่นคงภายใน โดยเฉพาะในขณะที่
โซมาเลียยังไม่สามารถจัดตั้งกองกำลังป้องกันตนเองได้

3. ด้านเศรษฐกิจ สหประชาชาติต้องระดมความช่วยเหลือจากรัฐต่างๆ และการรับ
ความช่วยเหลือจากรัฐที่มีความพร้อมเพื่อช่วยฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของโซมาเลีย หากระบบเศรษฐกิจ
ดีประชาชนก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีก็จะส่งผลให้ประชาชนเหล่านั้นไม่สนใจที่จะประกอบอาชีพโจรสลัด
อีกต่อไป

4.2 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความร่วมมือระดับระหว่างประเทศภายใต้ข้อมติและแนวทาง ดำเนินการแก้ไขปัญหา

4.2.1 อุปสรรคเกี่ยวกับความแตกต่างของความร่วมมือภายใต้ข้อมติ

แม้ว่าการวางแผนแนวทางเพื่อดำเนินการภายใต้ข้อมติแห่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่ง
สหประชาชาติรวมถึงความร่วมมือของนานาชาติเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดจะมีการ
ยอมรับและปฏิบัติตามอย่างมากจากบรรดารัฐต่างๆ แต่ความร่วมมือเช่นว่านั้นก็ไม่ได้มีการปฏิบัติ
อย่างเสมอภาค เนื่องจากมีปัจจัยหลายๆ ด้านเป็นอุปสรรค เช่น ความแตกต่างเกี่ยวกับกฎหมายในของ
แต่ละรัฐในการจับกุมตัวตลอดจนการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา นโยบายของรัฐที่มีต่อการป้องกันและ
ปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด การเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการ
กระทำที่ผิดกฎหมายต่อความปลอดภัยของการเดินเรือ ค.ศ.1988 ซึ่งอนุสัญญานี้สามารถใช้
บังคับแต่เฉพาะรัฐสมาชิกเท่านั้น ความแตกต่างทางด้านศักยภาพของรัฐเกี่ยวกับกองกำลังทหาร
งบประมาณของแต่ละรัฐในการสนับสนุนการส่งกำลังทหารไปยังบริเวณอ่าวเอเดนและบริเวณน่านน้ำ
ประเทศโซมาเลีย เนื่องจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเป็นเพียงองค์กรที่ออกข้อมติเพื่อ
เป็นการวางแผนทางการดำเนินมาตรการในการให้ความร่วมมือของรัฐต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อให้
บรรลุวัตถุประสงค์ของข้อมติ ไม่อาจบังคับให้รัฐใดรัฐหนึ่งดำเนินการหรือไม่ดำเนินการอย่างใด
อย่างหนึ่งได้โดยเด็ดขาดทำให้เป็นข้อจำกัดของการบังคับหรือขอความร่วมมือให้ประเทศต่างๆ ให้
ความร่วมมือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหากับการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดในประเทศโซมาเลีย

³ นาวีกาศาสตร์, บทความพิเศษ กองบรรณาธิการนาวีกาศาสตร์ ,[ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา :
<http://www.rtni.org/th/navikasart94/81-9392.html>

ส่งผลให้การดำเนินการปราบปรามกลุ่มโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธขาดด้านความต่อเนื่อง ยังมีอุปสรรคและไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ

4.2.2 แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือภายใต้ข้อมติ

คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติควรจะปรับเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับ ข้อมติให้มีความยืดหยุ่นจากให้แต่ละประเทศสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือในรูปแบบเดียวกัน โดย ขอให้แต่ละประเทศให้ความสนับสนุนตามกำลังความสามารถและศักยภาพของประเทศตน

1. ขอความร่วมมือจากรัฐที่ไม่สามารถส่งเรือรบมาและอากาศยานเข้าไปในพื้นที่ที่มีการกระทำความผิดเนื่องจากข้อจำกัดด้านศักยภาพทางด้านการทหารให้สนับสนุนด้านอื่นเช่น ด้านอาหาร หรือแม้กระทั่งการสนับสนุนด้านการเงินตามกำลังของประเทศตน

2. ขอความร่วมมือจากรัฐสมาชิกให้ดำเนินการตามความเหมาะสมในการป้องกัน เรือบรรทุกสินค้าของตนโดยหามาตรการหรือดำเนินการป้องกันเรือในกรณีถูกโจรสลัดปล้น เช่น การฝึกอบรบลูกเรือให้รู้ถึงวิธีการป้องกันเรือเบื้องต้นหากถูกโจรสลัดจู่โจม หรือให้เรือพาณิชย์มีห้องนิรภัย หรือชิงลวดหนามไว้รอบเรือ เป็นต้น

4.3 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความร่วมมือในภูมิภาคและแนวทางการแก้ไข

4.3.1 ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับความร่วมมือในภูมิภาค

จากการศึกษาพบว่า การกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธในโซมาเลีย นั้นส่งผลกระทบต่อภาพรวมของระบบเศรษฐกิจโลก ความปลอดภัยในการขนส่งทางทะเล ในปัจจุบันผู้กระทำความผิดได้ขยายพื้นที่การปฏิบัติการจากบริเวณอ่าวเอเดนของประเทศโซมาเลียไปยัง น่านน้ำของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อความสะดวกในการหลบหนีต่อการจับกุมของกองกำลังนานาชาติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้ อาวุธในโซมาเลียนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากประเทศในภูมิภาคแอฟริกา อย่างไรก็ตามความร่วมมือของประเทศในระดับภูมิภาคยังมีอุปสรรคบางประการเนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของ โซมาเลียมีชายแดนติดกับประเทศ เคนยาและเอธิโอเปีย ซึ่งทั้งสองประเทศนี้ยังไม่มี การอนุวัติการ บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและหลักกฎหมายระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิดในพื้นที่อาณาเขตของ ทั้งสองประเทศแต่ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ ดังนั้นจึงทำให้พื้นที่ในการกระทำความผิดได้

ขยายไปยังชายแดนของประเทศโซมาเลียซึ่งเป็นการเพิ่มพื้นที่ในการกระทำความผิดที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการป้องกันและแก้ไขมากยิ่งขึ้น⁴

4.3.2 แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาค

1. การทำความตกลงระหว่างประเทศกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกาที่มีชายแดนติดกับโซมาเลีย ในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธตามกฎหมายระหว่างประเทศ และอนุญาตให้กองกำลังนานาชาติมีอำนาจในการไล่ตามติดพันและจับกุมผู้กระทำความผิดที่เข้าไปในเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งได้

2. ทำความตกลงกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกาเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์บัญชาการบริเวณพื้นที่ชายฝั่งเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีจากน่านน้ำทางทะเลขึ้นไปบนฝั่งเพื่อให้กองกำลังทหารสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดและนำตัวมาลงโทษได้

4.4 อุปสรรคเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันตนเองของเรือเอกชนและแนวทางดำเนินการแก้ไข

4.4.1 อุปสรรคเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันตนเองของเรือเอกชน

จากลักษณะการจี้ปล้นของโจรสลัดโซมาเลียส่วนมากจะใช้เรือใหญ่ 1 ลำ เป็นเรือแม่ โดยจะใช้เรือประมงที่ยึดมา และเรือเล็ก จำนวน ๒ ลำขึ้นไป ทำการออกตระเวนจี้ปล้นเรือ โดยกลุ่มโจรสลัดจะเลือกเรือสินค้าที่ไม่มีเรือคุ้มกัน แล่นด้วยความเร็วต่ำ และ เรือที่มีกราบต่ำ โดยจะใช้วิธีการส่งเรือเล็กความเร็วสูงพร้อมด้วยอาวุธประจำกาย เช่น ปืนอาก้าและจรวด RPG ไล่ติดตาม ยิงชู่เพื่อบังคับให้เรือที่ตกเป็นเหยื่อหยุด แต่หากเรือดังกล่าวพยายามต่อต้านหรือหลบหลีก และทำให้การจี้ปล้นหรือยึดเรือไม่สำเร็จ กลุ่มโจรสลัดจะยิงเรือให้ได้รับความเสียหาย⁵

⁴ Robert Beckman, Somali Piracy – Is International Law Part of the Problem or Part of the Solution? [online], 25 June 2012, Available from: <http://www.rsis.edu.sg/research/PDF/Beckman%20Somali%20Piracy%20RSIS%2023%20Feb%202009.pdf>

⁵ หมูเรือปราบปรามโจรสลัด กองทัพเรือ, สถานการณ์โจรสลัดในอ่าวเอเดน แนวโน้ม และผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย, [ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา : <http://rtncptu.fleetpx.com/2010-09-17-12-31-31/163-2010-09-17-12-29-23?tmpl=component&print=1&page=>

การป้องกันตนเองจากการถูกปล้นของเรือบรรทุกสินค้าในอ่าวเอเดนนิยมทำเพียงแต่ การชิงลวดที่มีกระแสไฟฟ้ารอบๆ ตัวเรือด้านบนเท่านั้น หรือถ้ารู้ว่าจะถูกปล้นก็ปัดที่ควบคุมเรือก็ จะขับเรือโดยเร่งความเร็วหนีได้เพียงอย่างเดียว แต่ก็จะไปไหนไม่ได้ไกล เพราะเรือของกลุ่มโจรสลัด มีขนาดเล็กและมีความเร็วมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์การจี้ปล้นเรือ “เอ็มวี ซีริอัส สตาร์” ซึ่งเป็นเรือบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ของประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่ทำให้สหประชาชาติได้ตระหนักถึง ภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อสังคมโลก การปล้นเรือดังกล่าวใช้เวลาปฏิบัติการเพียง 16 นาที และมี ผู้กระทำความผิดเพียงไม่กี่คน อีกทั้งบริเวณที่กระทำความผิดอยู่ไม่ห่างจากแนวคุ้มกันของเรือรบนาโต้ และเครื่องบินรบนาโตนานาชาติที่ปฏิบัติการกิจคุ้มครองเรือพาณิชย์ให้พ้นจากการถูกปล้น เหตุการณ์ ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงมาตรการป้องกันให้รอดพ้นจากการถูกโจมตีจากโจรสลัดและการปล้นเรือ โดยใช้อาวุธยังไม่เพียงพอ

ข้อดีคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้วางมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วยการเรียกร้องให้รัฐต่างๆ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและให้ความร่วมมือกับองค์การ เติร์กเมนิสถานระหว่างประเทศในการช่วยกันหามาตรการต่างๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การช่วยเหลือลูกเรือที่ ถูกโจมตีจากโจรสลัด รวมถึงการให้รัฐร่วมมือกับภาคเอกชนในการกำหนดมาตรการและดำเนินการ ตามแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและข้อเสนอแนะในการหลีกเลี่ยง หลบหลีก และป้องกันตนเองเมื่อถูกโจมตีหรือ เมื่อเข้าไปในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย อย่างไรก็ตามบริษัทเดินเรือทะเลหันมาพึ่งตนเองมากขึ้นโดย การจ้างชุดคุ้มครองเรือติดอาวุธ ทำให้องค์การเดินเรือระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญในการ ปรับปรุงแก้ไขกฎโดยการอนุญาตให้เรือเอกชนมี หน่วยรักษาความปลอดภัยติดอาวุธได้ เนื่องจากตาม รายงานของสำนักพาณิชย์นาวีที่ผ่านมาทำให้ทราบว่าเรือเอกชนที่มีหน่วยรักษาความปลอดภัยคอยให้ ความคุ้มกัน สามารถป้องกันการถูกโจมตีจากโจรสลัดได้ทุกลำและทุกครั้ง อย่างไรก็ตามข้อตกลง ระหว่างประเทศที่บังคับใช้กับมาตรการบนเรือเอกชนในปัจจุบัน และกฎของสำนักงานพาณิชย์นาวี ของสหประชาชาติในการดำเนินการของเรือเอกชน รวมถึงกองเรือลาดตระเวนของนานาชาติ ไม่ อนุญาตให้เรือสินค้ามีการรักษาความปลอดภัยโดยติดอาวุธประจำเรือทำได้แค่ใช้ปืนฉีดน้ำ ติดลวด ไบเม็ต หรือรั้วไฟฟ้ารอบเรือเท่านั้น ทำให้เห็นว่ามาตรการดังกล่าวไม่สามารถใช้ป้องกันตนเองได้ต่อ สถานการณ์การโจมตีของโจรสลัดในปัจจุบัน ปัญหานี้ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการ ปราบปรามโจรสลัด พ.ศ. 2534 ของไทยด้วยเช่นกันซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นผู้มีอำนาจในการพกพา อาวุธเท่านั้นและ อาวุธที่ใช้ได้จะต้องเป็นอาวุธในการป้องกันตนเองเท่านั้น ไม่ใช่ใช้อาวุธทำลายล้าง ขณะทีกลุ่มโจรสลัดกลับใช้อาวุธร้ายแรง เช่น ปืนไรเฟิลจรวดอาร์พีจี เป็นต้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการ ลาดตระเวนและการคุ้มกันเรือสินค้าเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามโจร สลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ การสร้างศักยภาพให้กับเรือเอกชนน่าจะเป็นอีกหนึ่งแนวทางใน การป้องกันและแก้ปัญหานี้ได้

4.4.2 แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างศักยภาพในการป้องกันตนเองของเรือเอกชน

การสร้างศักยภาพในการป้องกันตนเองของเรือเอกชนในเบื้องต้นจากการโจมตีจากกลุ่มโจรสลัดเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะสามารถลดความเสียหายจากการปล้นเรือสินค้าของโจรสลัดโชนมาเลียได้ โดยการปฏิบัติตามคำแนะนำหรือที่เรียกว่า BPM (Best Practice Management) โดยให้เดินเรือในช่องทางแนะนำสำหรับการเดินเรือ ก็สามารถที่จะลดความเสี่ยงในเดินทางผ่านเส้นทางนี้ได้ โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. จัดทำคู่มือสำหรับเรือสินค้าที่จะเดินทางผ่านอ่าวเอเดน
2. การติดตั้งระบบแจ้งสถานที่อยู่ของเรือขณะเดินทางผ่านอ่าวเอเดนผ่านระบบดาวเทียม
3. จัดให้มีหน่วยช่วยเหลือฉุกเฉินที่สามารถเข้าช่วยเหลือเรือสินค้าที่ถูกโจรสลัดเข้าปล้น

อีกแนวทางหนึ่งที่ทำให้เรือเอกชนลดความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีโจรสลัดคือการกำหนดเส้นทางเดินเรือโดยมีกองกำลังเรือลาดตระเวนให้ความคุ้มกันตลอดพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการถูกโจมตีจากกลุ่มโจรสลัด แนวทางดังกล่าวเป็นการลดพื้นที่ปฏิบัติการของโจรสลัดและทำให้สะดวกต่อการป้องกันเรือเอกชนให้รอดพ้นจากโจรสลัดและทำให้การปราบปรามโจรสลัดในโชนมาเลียประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

⁶ นาวิกศาสตร์,บทความพิเศษ กองบรรณาธิการนาวิกศาสตร์ ,[ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา : <http://www.rtni.org/th/navikasart94/81-9392.html>

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียที่มีสถิติของการกระทำเพิ่มความผิดเพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงของโลก มีสาเหตุเนื่องจากความไม่เพียงพอของการบังคับใช้กฎหมายภายในและการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สถานการณ์ภายในประเทศโซมาเลียในปัจจุบันการขาดเสถียรภาพ กล่าวคือรัฐบาลโซมาเลียไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายภายในรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณนอกชายฝั่งโซมาเลียได้โดยลำพัง แม้ว่าองค์การสหประชาชาติจะพยายามเข้ามาสร้างเสถียรภาพให้กับรัฐบาลโซมาเลียแต่ด้วยปัญหาความขัดแย้งที่มีความสลับซับซ้อนและผลประโยชน์มหาศาลทำให้ปัญหาต่างๆยังไม่ได้รับการแก้ไขให้สำเร็จ ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายภายในให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์ของประเทศโซมาเลียที่มีชายฝั่งประเทศมีชายฝั่งที่ยาวที่สุดในทวีปแอฟริกาทำให้สะดวกต่อการก่อเหตุและการหลบหนีของผู้ที่กระทำความผิด ยุทธวิธีปรณ์ที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ผลตอบแทนจากการเรียกค่าไถ่มีมูลค่าสูง ทำให้จำนวนผู้กระทำความผิดมีเพิ่มมากขึ้น

2. การปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดที่เกิดขึ้นบริเวณเขตทะเลหลวงอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดยังมีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้ไม่สามารถปราบปรามการกระทำที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ข้อบกพร่องที่เกิดจากบทบัญญัติของการกระทำอันเป็นโจรสลัดและข้อบกพร่องที่เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิด

จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงของโลก เป็นผลให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งองค์การสหประชาชาติซึ่งมีหน้าที่หลักในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศและตามกฎบัตรสหประชาชาติหมวด 7 ได้ใช้อำนาจในการออกข้อมติเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย มาตรการภายใต้ข้อมติได้อนุญาตให้กองกำลังทหาร เครื่องบินรบสามารถเข้าไปปราบปรามผู้กระทำความผิด ลาดตระเวนบริเวณ

น่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียได้ ต่อมาได้มีมาตรการที่นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มศักยภาพในการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดคือการอนุญาตให้กองกำลังทหารร่วมมือกับรัฐบาลโซมาเลียสามารถเข้าไปยังดินแดนของประเทศโซมาเลียจับกุมผู้กระทำความผิด ผู้ที่วางแผน ผู้ให้การสนับสนุนผู้กระทำความผิด มาดำเนินคดี ทั้งนี้การดำเนินการทั้งสองมาตรการดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลโซมาเลีย อำนาจตามข้อมติที่ได้ให้ไว้มีลักษณะที่ใช้บังคับได้เพียงเฉพาะสถานการณ์โซมาเลียเพียงเท่านั้นและไม่กระทบต่อสิทธิและพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องรวมถึงอนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ไม่เป็นถือเป็นการสร้างบรรทัดฐานให้กับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ มาตรการนี้เป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปราบปรามที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ที่เกิดการกระทำความผิดฐานโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เกิดขึ้นบริเวณน่านน้ำของโซมาเลีย ซึ่งเป็นผลทำให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือการขาดกลไกการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด กล่าวคือข้อมติให้นำการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดภายใต้อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มาปรับใช้ในการดำเนินการของกองกำลังเรือของรัฐสมาชิกกับผู้กระทำความผิดที่ถูกจับกุมบริเวณน่านน้ำโซมาเลีย โดยเป็นการให้อำนาจแก่กองกำลังเรือของรัฐสมาชิกที่จับกุมตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษตามหลักกฎหมายภายในของประเทศตน อย่างไรก็ตามการดำเนินการส่งตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษยังประเทศของตน มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงมาก ทำให้กองกำลังเรือของรัฐสมาชิกที่ได้ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดไม่ประสงค์จะดำเนินคดีและมีการปล่อยตัวไปในที่สุด คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมาตรการภายใต้ข้อมติเพื่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ โดยการสนับสนุนรัฐสมาชิกและองค์กรระดับภูมิภาคทำข้อตกลงระหว่างกับประเทศที่สามในการนำตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีและลงโทษภายใต้กฎหมายของประเทศที่สาม และมาตรการให้รัฐต่างๆร่วมมือกันกำหนดเขตอำนาจศาล สอบสวนและการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด อีกทั้งเลขาธิการสหประชาชาติได้เสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินการและลงโทษผู้กระทำความผิดไว้ด้วย เช่นนี้ทำให้เป็นที่แน่ใจว่าผู้กระทำความผิดต้องอยู่ภายใต้กระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้ยังมาตรการความร่วมมือในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนข้อมูลของการกระทำความผิด วิธีการปฏิบัติตนของลูกเรือ การสนับสนุนให้ผู้เดินเรือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่จัดทำขึ้นโดยองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ ตลอดจนให้มีการจัดตั้งให้มีกลุ่มคณะทำงานโดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อการแก้ไขปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและนอกชายฝั่งโซมาเลียโดยเฉพาะ ซึ่งทำให้การแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้เดินเรือที่ต้องใช้เส้นทางดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณ อ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลียโซมาเลียผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ประการแรก การสร้างเสถียรภาพและศักยภาพให้กับรัฐบาลโซมาเลียในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในอาณาเขตของประเทศโซมาเลียเอง โดยการเปิดโอกาสให้ชาวโซมาเลียเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมากขึ้น เช่น ให้การศึกษาแก่โซมาเลียเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการยกร่างรัฐธรรมนูญให้ชาวโซมาเลียมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบในการปกครองตนเองก็จะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกที่จะปกครองตนเองและสหประชาชาติต้องยังคงกองกำลังรักษาสันติภาพไว้ในโซมาเลียต่อไปเพื่อช่วยรักษาความสงบและความมั่นคงภายใน โดยเฉพาะในขณะที่โซมาเลียยังไม่สามารถจัดตั้งกองกำลังป้องกันตนเองรวมทั้งต้องระดมความช่วยเหลือจากต่างประเทศและการรับความช่วยเหลือจากนานาชาติเพื่อช่วยฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของโซมาเลีย เพราะเมื่อระบบเศรษฐกิจดีประชาชนก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีก็จะส่งผลให้ประชาชนเหล่านั้นไม่สนใจที่จะประกอบอาชีพโจรสลัดอีกต่อไป

ประการที่สอง การปรับปรุงกฎหมายระหว่างประเทศให้ครอบคลุมลักษณะของการกระทำความผิดในพื้นที่ประเทศโซมาเลียและประเทศเพื่อนบ้านเพื่อจุดประสงค์ในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายไม่ให้ผู้กระทำความผิดเลือกกระทำความผิดในพื้นที่ที่ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศได้ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1 ทำความตกลงระหว่างประเทศกับประเทศในภูมิภาคแอฟริกาที่มีชายแดนติดกับโซมาเลียเพื่อให้ถือว่าหากมีการกระทำความผิดในพื้นที่ดังกล่าวให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธตามกฎหมายระหว่างประเทศกองกำลังนานาชาติสามารถไล่ตามติดพันและจับกุมผู้กระทำความผิดเข้าไปในเขตอำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งได้

2 การช่วยเหลือประเทศในภูมิภาคในการดำเนินคดีและจำคุกผู้กระทำความผิดฐานกระทำการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ เช่น จัดตั้งศาลโซมาเลียโดยใช้กฎหมายโซมาเลียในประเทศที่สามเพื่อดำเนินคดีเกี่ยวกับโจรสลัด การช่วยเหลือประเทศในภูมิภาคในการจัดตั้งศาลพิเศษเพื่อดำเนินคดีเกี่ยวกับโจรสลัด การช่วยเหลือประเทศในภูมิภาคในการจัดตั้งศาลพิเศษภายในโครงสร้างศาลแห่งชาติของตนเพื่อดำเนินคดีเกี่ยวกับโจรสลัด การให้ประเทศในภูมิภาคและสหภาพแอฟริกา (African Union) จัดตั้งศาลภูมิภาค (regional tribunal) เพื่อแก้ไขปัญหาโจรสลัด การจัดตั้งศาลนานาชาติ (International tribunal) ซึ่งผสมผสานกับศาลท้องถิ่น โดยให้ประเทศ

ในภูมิภาคเข้าร่วมด้วย หรือแม้แต่จัดตั้งศาลนานาชาติเต็มรูปแบบโดย UNSC ตามมาตรา 7 ของกฎบัตรสหประชาชาติ

ประการที่สาม การประสานความร่วมมือจากกองกำลังนานาชาติในการลาดตระเวน และคุ้มกันเรือบรรทุกสินค้า เนื่องจากพื้นที่ปฏิบัติการของโจรสลัดมีบริเวณที่กว้างใหญ่ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งมหาสมุทรอินเดียจำนวนเรือของชาติต่างๆ มีน้อยไม่เพียงพอต่อการลาดตระเวน เรือสินค้าจะต้องดำเนินการในการป้องกันตนเองโดยการปฏิบัติตามคำแนะนำหรือที่เรียกว่า BPM (Best Practice Management) การเดินเรือก็ให้เดินเรือในช่องทางแนะนำสำหรับการเดินเรือก็สามารถที่จะลดความเสี่ยงในเดินทางผ่านเส้นทางนี้ได้¹ โดยมีแนวทางการปฏิบัติ เช่น จัดทำคู่มือสำหรับเรือสินค้าที่จะเดินทางผ่านอ่าวเอเดน การติดตั้งระบบแจ้งสถานที่อยู่ของเรือขณะเดินทางผ่านอ่าวเอเดนผ่านระบบดาวเทียม จัดให้มีหน่วยช่วยเหลือฉุกเฉินที่สามารถเข้าช่วยเหลือเรือสินค้าที่ถูกโจรสลัดเข้าปล้น

ประการที่สี่ แก้ไขข้อตกลงระหว่างประเทศในปัจจุบันไม่อนุญาตให้เรือสินค้ามีการรักษาความปลอดภัยโดยติดอาวุธประจำเรือทำได้แค่ใช้ปืนฉีดน้ำ ติดหลอดไฟมิด หรือรั้วไฟฟ้ารอบเรือเท่านั้น ให้เรือมี หน่วยรักษาความปลอดภัยติดอาวุธได้ เนื่องจากตามรายงานที่ผ่านมาเรือที่มีหน่วยรักษาความปลอดภัย คอยคุ้มกัน สามารถป้องกันโจรสลัดได้ทุกลำและทุกครั้ง เช่น ประเทศเดนมาร์ก ได้มีคำสั่งอนุมัติให้มียามจากบริษัทเอกชนติดอาวุธอยู่ในเรือบรรทุกสินค้าของเดนมาร์กได้ หลังจากเรือบรรทุกสินค้าของเดนมาร์กชื่อ Torm Kansas ได้ถูกโจรสลัดโจมตี

จากที่กล่าวทั้งหมดพิจารณาได้ว่าปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือในโซมาเลียส่งผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางทะเลจนทำให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาลต่อภาพรวมของระบบเศรษฐกิจโลก ปัจจุบันแม้จะมีการพยายามแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังทั้งจากสหประชาชาติเองและนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยโดยการส่งกองเรือรบเข้ามาในพื้นที่อ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย แต่ดูเหมือนว่าการแก้ปัญหาเต็มไปด้วยความยากลำบาก เพราะศักยภาพของผู้กระทำความผิดได้พัฒนาไปมากและได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่ายเช่น กลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง กลุ่มต่อต้านรัฐบาลชั่วคราวในโซมาเลีย เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าหากไม่สามารถแก้ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือในโซมาเลียได้โดยเร็ว อาจทำให้ปัญหาดังกล่าวเพิ่มความรุนแรงจนกระทบต่อความมั่นคงระดับภูมิภาคหรืออาจยกระดับเป็นการก่อการร้ายได้ในอนาคต

¹ นาวิกศาสตร์,บทความพิเศษ กองบรรณาธิการนาวิกศาสตร์, [ออนไลน์], 21 มีนาคม 2555. แหล่งที่มา: <http://www.rtni.org/th/navikasart94/81-9392.html>

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบหรือแนวทางในการแก้ปัญหาจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งจากสหประชาชาติที่ต้องระดมความร่วมมือจากนานาประเทศในด้านกองเรือรบ เพื่อใช้ในการลาดตระเวนคุ้มครองเรือสินค้า ส่วนมาตรการทางกฎหมายนั้นต้องมีการปรับปรุงข้อกฎหมายเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจับกุมผู้กระทำความผิดให้ได้ตลอดจนสามารถนำผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีลงโทษเพื่อเป็นการป้องปรามให้เกิดความเกรงกลัว ผู้วิจัยเห็นว่าหากสามารถดำเนินการได้ในรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้นก็เชื่อได้ว่าการแก้ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือในโซมาเลียจะประสบความสำเร็จในระยะเวลาไม่นานต่อจากนี้

สรุปสาระสำคัญของข้อมติที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ

ข้อมติ	สาระสำคัญของข้อมติ	หมายเหตุ
1816 (ค.ศ.2008)	<u>ข้อ 2</u> ขอความร่วมมือจากรัฐสมาชิก ให้ร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ในการเพิ่มการประสานร่วมมือกันต่อต้านการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ <u>ข้อ 3</u> ให้รัฐสมาชิกให้ความร่วมมือระหว่างกันและองค์การระหว่างประเทศต่างๆ รวมถึงองค์การทางทะเลระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและให้ความช่วยเหลือแก่เรือที่ถูกโจมตีจากโจรสลัด <u>ข้อ 5</u> ขอความร่วมมือจากรัฐสมาชิกและองค์การต่างๆ ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการด้านความมั่นคงทางทะเล รวมถึงการปราบปรามโจรสลัดแก่ประเทศโซมาเลียและประเทศเพื่อนบ้าน ในกรณีที่มีการร้องขอ <u>ข้อ 7</u> อนุญาตให้รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย สามารถเข้าไปในน่านน้ำประเทศโซมาเลียได้ โดยมีระยะเวลาในการปฏิบัติการ 6 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2008 <u>ข้อ 9</u> อำนาจที่ให้ไว้ภายใต้ข้อมตินี้ ใช้ได้กับสถานการณ์ในโซมาเลียเท่านั้น โดยไม่กระทบต่อสิทธิและพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UN Convention on the Law of the Sea : UNCLOS) และไม่ถือว่าเป็นการสร้างบรรทัดฐานให้กับกฎหมายระหว่างประเทศ	
1838 (ค.ศ.2008)	<u>ข้อ 3</u> ให้รัฐสมาชิกวางกองกำลังเรือรบและเครื่องบินทหารในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย และดำเนินมาตรการที่จำเป็นภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล เพื่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด <u>ข้อ 5</u> ให้รัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคดำเนินการในการคุ้มครองเรือของโครงการอาหารโลกที่เข้าไปช่วยเหลือชาวโซมาเลียเพื่อมนุษยธรรม <u>ข้อ 6</u> ให้รัฐสมาชิกให้คำแนะนำมาตรการป้องกันในรูปแบบต่างๆ แก่เรือของตนเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกโจมตี รวมถึง	

ข้อคดี	สาระสำคัญของข้อคดี	หมายเหตุ
	การแจ้งแนวทางการดำเนินการในกรณีเรือถูกโจมตี หรือถูกคุกคามจากโจรสลัด ซึ่งเป็นไปภายใต้กรอบข้อคดีขององค์การทางทะเล (ข้อคดีที่ A-100 (25))	
1846 (ค.ศ.2008)	<u>ข้อ9</u> เรียกร้องให้รัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคเข้าร่วมการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยให้มีการวางกองกำลังเรือรบและเครื่องบินทหารในบริเวณดังกล่าว รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการในการหลบหลีก และป้องกันในกรณีเรือถูกโจมตีจากโจรสลัด <u>ข้อ10</u> อนุญาตให้รัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียเพื่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ สามารถเข้าไปในน่านน้ำประเทศโซมาเลียได้ และใช้มาตรการที่จำเป็นในกรอบของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีระยะในการปฏิบัติการ 12 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2008 <u>ข้อ16</u> เรียกร้องให้รัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวของโซมาเลียแจ้งไปยังคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและ เลขาธิการแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับการดำเนินการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียโดยอาศัยอำนาจที่ไว้ตามข้อ 10 ของข้อคดีนี้ ภายในระยะเวลา 9 เดือน	
1851 (ค.ศ. 2008)	<u>ข้อ2</u> เรียกร้องขอความร่วมมือจากรัฐสมาชิก องค์การในระดับภูมิภาคและ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยให้มีการดำเนินการในการวางกองกำลังเรือรบและเครื่องบินทหาร รวมถึงการเข้ายึดเรือ อาวุธ และอุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้หรือเป็นที่สงสัยได้ว่าถูกใช้ในการกระทำอันเป็นโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธ <u>ข้อ3</u> เชิญชวนให้รัฐสมาชิก เจ้าของเรือและองค์การในระดับภูมิภาคจัดทำข้อตกลงพิเศษ Shiprider agreement/arrangement กับประเทศที่สามเพื่อเป็นการอนุญาตให้เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศที่สามดังกล่าว สามารถขึ้นไปบนเรือเพื่อการควบคุมตัว สอบสวน และดำเนินคดีกับโจรสลัดที่ถูกจับกุมในน่านน้ำ	เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2009 ได้มีการจัดตั้ง Contact Group on Piracy Off the Coast of Somalia (CGPCS) เพื่อเป็นกลไกหารือและประสานงานในการป้องกันและปราบปรามด้วยการแก้ไขปัญหาโจรสลัดตามข้อคดี 1851 (ค.ศ.2008)

ข้อมติ	สาระสำคัญของข้อมติ	หมายเหตุ
	นอกชายฝั่งโซมาเลีย อย่างไรก็ตามต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียและต้องไม่ขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ ค.ศ. 1988 <u>ข้อ4</u> ให้การสนับสนุนรัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคในการจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์การในระดับภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธในน่านน้ำนอกชายฝั่งประเทศโซมาเลีย <u>ข้อ5</u> การสนับสนุนให้รัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคพิจารณาจัดตั้งศูนย์ประสานงานข้อมูลในภูมิภาค เสริมสร้างศักยภาพในระดับภูมิภาคภายใต้การสนับสนุนของ UN Office on Drugs and Crime (UNODC) เพื่อการจัดทำข้อตกลง “Shiprider” และปฏิบัติตามอนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศในภูมิภาคเข้าเป็นภาคี <u>ข้อ7</u> ได้เรียกร้องให้รัฐสมาชิกให้ความช่วยเหลือตามคำขอของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียเพื่อพัฒนาศักยภาพในการนำตัวผู้กระทำความผิดซึ่งใช้ดินแดนของโซมาเลียในการวางแผน สนับสนุนหรือดำเนินการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธมาดำเนินคดี ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและจะต้องแจ้งให้เลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบล่วงหน้า	โดยปัจจุบันมีประเทศที่เข้าร่วม 48 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย บาฮามาส เบลเยียม แคนาดา จีน ไชปรัส เช็ก เดนมาร์ก จิบูตี อียิปต์ เอธิโอเปีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน กรีซ อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ลิเบีย ลิทัวเนีย มาเลเซีย หมู่เกาะมาร์แชลล์ เม็กซิโก โมร็อกโก เนเธอร์แลนด์ ไนจีเรีย นอร์เวย์ โอมาน ปากีสถาน เกาหลีใต้ ปานามา โปรตุเกส รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย เซเชลส์ สิงคโปร์ โซมาเลีย (รัฐบาลชั่วคราว) สเปน สวีเดน ตุรกี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหราชอาณาจักร ยูเครน สหรัฐอเมริกา และเยเมน รวมถึง องค์การระหว่างประเทศ 7 แห่ง ได้แก่ สหภาพแอฟริกา EU IMO NATA INTERPOL สำนักเลขาธิการสหประชาชาติ และสันนิบาตอาหรับ

ข้อมติ	สาระสำคัญของข้อมติ	หมายเหตุ
		ตลอดจนผู้สังเกตการณ์ 2 องค์กร ได้แก่ Baltic and International Maritime Council (BIMCO) และ International Association of Independent Tanker Owners (INTERTANKO)
1897 (ค.ศ. 2009)	<u>ข้อ3</u> เรียกร้องให้รัฐสมาชิกและองค์กรในระดับภูมิภาคที่มีขีดความสามารถมีส่วนร่วมต่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียโดยสอดคล้องกับข้อมตินี้ และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องโดยการส่งกองเรือรบ อาวุธ และอากาศยานทางทหารเพื่อสนับสนุนการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกโซมาเลีย รวมถึงการยึดเรือ อาวุธและอุปกรณ์อื่นๆที่ใช้ หรือมีหลักฐานที่สามารถเชื่อได้ว่ามีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ดังกล่าวในการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย <u>ข้อ6</u> เชิญชวนให้รัฐสมาชิกและองค์กรในระดับภูมิภาคร่วมกันจัดทำข้อตกลงพิเศษ “Shiprider agreement/arrangement” กับประเทศที่สามซึ่งพร้อมที่จะกุ่มขังนักโทษโจรสลัดที่ถูกจับกุมได้ เพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่บังคับกฎหมาย ของประเทศที่สามดังกล่าวสามารถที่จะขึ้นเรือเพื่อการสอบสวนการดำเนินคดีกับโจรสลัดที่ถูกจับกุมในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียภายใต้การปฏิบัติการเพื่อการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธตามข้อมตินี้ ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียและไม่ขัดต่อสัญญาว่าด้วยการปราบปรามกระทำผิดกฎหมายต่อความปลอดภัยในเดินเรือ ค.ศ.1988 <u>ข้อ7</u> ขยายอาณัติที่อนุญาตให้รัฐสมาชิกและองค์กรในระดับภูมิภาคที่ได้ร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ซึ่งได้มีการแจ้งไปยังเลขาธิการแห่งสหประชาชาติได้ทราบล่วงหน้าแล้ว สามารถที่จะดำเนินมาตรการต่างๆในโซมาเลียได้ตามที่เห็นสมควรตามข้อมติ 1846 (ค.ศ.2008) และ 1851 (ค.ศ.2008) ตามคำร้องขอของรัฐบาล	

ข้อคดี	สาระสำคัญของข้อคดี	หมายเหตุ
	ชั่วคราวโซมาเลีย และไม่ขัดต่อกฎหมายมนุษยธรรมและกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องออกไปเป็นระยะเวลา 12 เดือน นับจากวันที่รับรองมติที่ 1897 นี้ <u>ข้อ12</u> เรียกร้องให้รัฐสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐเจ้าของธง รัฐท่าเรือ รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของสัญชาติของผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำการอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ รวมถึงรัฐอื่นๆที่มีเขตอำนาจศาลที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในให้ความร่วมมือในการกำหนดเขตอำนาจศาลและในการสอบสวนและการดำเนินคดีผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ รวมถึงกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ เพื่อให้แน่ใจว่าโจรสลัดที่ถูกส่งตัวให้จะอยู่ภายใต้กระบวนการยุติธรรม และให้ความช่วยเหลือในการส่งมอบตัวบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลและการควบคุมของตน เช่น ผู้เสียหาย พยาน และบุคคลที่ถูกควบคุมตัวอันเนื่องจากการปฏิบัติการภายใต้ข้อคดีนี้ <u>ข้อ15</u> สนับสนุนให้รัฐสมาชิกร่วมมือกับภาคธุรกิจขนส่งทางน้ำและประกันภัย และองค์กร IMO ในการกำหนดและดำเนินการตามแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและข้อเสนอแนะในการหลีกเลี่ยง หลบหลีก และป้องกันตนเองเมื่อเรือถูกโจมตีหรือเข้าไปในน่านนอชายฝั่งโซมาเลีย <u>ข้อ16</u> ร้องขอให้รัฐสมาชิกและองค์กรในระดับภูมิภาคที่ให้ความร่วมมือแก่รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อคดีนี้ได้แก่ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติและเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบภายใน 9 เดือน รวมทั้งให้รัฐสมาชิกที่เข้าร่วม CGPCS รายงานความพยายามของตนที่จะกำหนดเขตอำนาจศาลความร่วมมือในการสอบสวนและการฟ้องร้องคดีในเรื่องของการกระทำการอันเป็นโจรสลัดภายในกำหนดเวลาเดียวกัน	
1918 (ค.ศ.2010)	<u>ข้อ2</u> เรียกร้องให้รัฐสมาชิกให้การกระทำอันเป็นโจรสลัดเป็นอาชญากรรมที่ผู้กระทำผิดจะต้องถูกลงอาญาภายใต้กฎหมายภายในประเทศ และในการพิจารณาดำเนินคดีผู้ต้องสงสัยและการคุมขังผู้ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดซึ่งถูกจับกุมในน่านน่านนอชายฝั่งโซมาเลีย สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	

ข้อมติ	สาระสำคัญของข้อมติ	หมายเหตุ
1950 (ค.ศ.2010)	<u>ข้อ4</u> เรียกร้องให้รัฐสมาชิกและองค์กรในระดับภูมิภาคที่มีความสามารถเข้าร่วมปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย โดยการส่งกองกำลังเรือรบ อาวุธและอากาศยานทหาร และโดยการตรวจยึดและทำลายเรืออาวุธและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องซึ่งถูกใช้ในการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าถูกนำไปใช้ในกรณีดังกล่าว โดยให้การปฏิบัติสอดคล้องกับข้อมตินี้และกฎหมายระหว่างประเทศ <u>ข้อ7</u> สนับสนุนให้รัฐสมาชิกร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียอย่างต่อเนื่องในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย และตัดสินใจขยายอาณาเขตซึ่งอนุญาตให้รัฐสมาชิกแห่งสหประชาชาติและองค์กรในระดับภูมิภาคที่ร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียสามารถเข้าไปในน่านน้ำของโซมาเลีย และดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ ออกไปอีกเป็นระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่ 23 พฤศจิกายน 2010 โดยรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียได้แจ้งให้เลขาธิการสหประชาชาติทราบล่วงหน้า	

ตารางสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการแก้ปัญหา
การกระทำอันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดนและน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย

มาตรการ ภายใต้ข้อมติ	ข้อมติ	สาระสำคัญ	องค์กรตรวจสอบการดำเนินการ และรายงานผล	ผลการดำเนินการ
การดำเนินการ ของกองกำลัง ของรัฐสมาชิก	1816 (2008)	ให้รัฐสมาชิกที่มีกองเรือร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย ตอบโต้กับโจรสลัดที่อยู่บริเวณน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย และให้ความคุ้มกันขบวนเรือของโครงการอาหารโลกที่เข้าไป ช่วยเหลือชาวโซมาเลียเพื่อมนุษยธรรมด้วยความ ยินยอมของรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย เป็นระยะเวลา 6 เดือนนับตั้งแต่วันที่มีการรับรองข้อมติ	ให้รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับ รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียรายงาน ความคืบหน้าของการปฏิบัติการ ของกองกำลังทหารภายใน 3 เดือน ต่อคณะมนตรีความมั่นคง	การดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการกระทำความผิดมีความรุนแรง เพิ่มมากขึ้นโดยมีการใช้อาวุธหนักและมีวิธีการ ปล้นเรือที่มีความซับซ้อนมากขึ้นทำให้คณะ มนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ พิจารณาต่อระยะเวลาการดำเนินมาตรการ ภายใต้ข้อมติที่ 1816(SC/9467)
	1838 (2008)	ให้ขยายระยะเวลาดำเนินการตามข้อมติที่ 1816 เป็น ระยะเวลา 6 เดือนนับตั้งแต่วันที่มีการรับรองข้อมติและให้ รัฐสมาชิกวางกองกำลังเรือรบและเครื่องบินทหารบริเวณ น่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย	ให้รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับ รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียรายงาน ความคืบหน้าในการปฏิบัติการ ภายในระยะเวลา 3 เดือนต่อคณะ มนตรีความมั่นคง	การดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จทำให้ ตัวแทนจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียได้ยื่น จดหมายขอความร่วมมือให้มีการดำเนินการ ของกองกำลังรัฐสมาชิกต่อไป
	1846 (2008)	ให้รัฐสมาชิกและองค์การในระดับภูมิภาคที่ให้ความร่วมมือ กับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียในการปราบปรามการกระทำ อันเป็นโจรสลัดและการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ โดยสามารถ เข้าไปปราบปรามในน่านน้ำโซมาเลียได้ โดยมีระยะในการ	ให้รัฐสมาชิกและองค์กรที่ให้ความ ร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย รายงานความคืบหน้าการ ดำเนินการภายใน 9 เดือนต่อคณะ	การดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธบริเวณอ่าวเอเดน และน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลียเกิดจากการ

มาตรการ ภายใต้ข้อมติ	ข้อมติ	สาระสำคัญ	องค์กรตรวจสอบการดำเนินการ และรายงานผล	ผลการดำเนินการ
		ปฏิบัติการ 12 เดือน นับตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2008	มนตรีความมั่นคงแห่ง สหประชาชาติ	ขาดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมาย ภายในของรัฐที่ทำการจับกุมผู้กระทำความผิด และการขาดความชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการ ดำเนินการกับโจรสลัดหลังจากการจับกุม (อารัมภบทของข้อมติที่ 1851)
การดำเนินการ ของกองกำลัง ของรัฐสมาชิก	1851 (2008)	เป็นการเพิ่มมาตรการการดำเนินการภายใต้ข้อมติที่ 1846 โดยให้กองกำลังของรัฐสมาชิกสามารถนำตัวผู้กระทำความ ผิดซึ่งใช้ดินแดนของโซมาเลียในการวางแผน สนับสนุนหรือดำเนินการกระทำอันเป็นโจรสลัดและการ ปล้นเรือโดยใช้อาวุธมาดำเนินคดีและอนุญาตให้กองกำลัง ของรัฐสมาชิกสามารถไล่ติดตามผู้กระทำความผิดต่อเนื่อง จากทะเลอาณาเขตไปยังชายฝั่งของโซมาเลียได้		การดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จทำให้ คณะมนตรีความมั่นคงได้พิจารณาต่อ ระยะเวลาการดำเนินมาตรการภายใต้ข้อมติที่ 1846 และข้อมติ 1851
	1897 (2009)	ให้ต่อระยะเวลาดำเนินการตามข้อมติ 1816 และ 1851 ออกไปเป็นระยะเวลา 12 เดือนนับตั้งแต่วันที่มีการรับรอง ข้อมติ	ให้รัฐสมาชิกและองค์กรในระดับ ภูมิภาคที่ให้ความร่วมมือแจ้ง ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการตาม ข้อมตินี้ ได้แก่คณะมนตรีความ มั่นคงและเลขาธิการแห่ง สหประชาชาติทราบภายใน 9 เดือน	การดำเนินการยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากกลุ่มโจรสลัดได้มีการพัฒนารูปแบบ การโจมตีโดยใช้อาวุธที่มีความรุนแรงมากขึ้น และมีจำนวนการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นทำให้ คณะมนตรีความมั่นคงได้พิจารณาต่อ ระยะเวลาการดำเนินมาตรการภายใต้ข้อมติที่ 1846 ข้อมติ 1851 และข้อมติ 1897

มาตรการ ภายใต้ข้อมติ	ข้อมติ	สาระสำคัญ	องค์กรตรวจสอบการดำเนินการ และรายงานผล	ผลการดำเนินการ
การดำเนินการ ของกองกำลัง ของรัฐสมาชิก	1950 (2010)	ให้ขยายระยะเวลาในการอนุญาตให้รัฐสมาชิกและองค์กร ในระดับภูมิภาคที่ร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียตาม ข้อมติที่ 1846 1851 และ 1897 ออกไปเป็นระยะเวลา 12 เดือนนับจากวันที่มีการรับรองข้อมติ	องค์กรในระดับภูมิภาคที่ให้ความ ร่วมมือแก่รัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย รายงานการดำเนินการต่อคณะ มนตรีความมั่นคงและเลขาธิการ แห่งสหประชาชาติทราบภายใน 11 เดือนนับตั้งแต่วันที่มีการ รับรองข้อมติ	
การดำเนินคดี และลงโทษ ผู้กระทำความผิด	1816	รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลียใช้ หลักการดำเนินการยึดเรือและการจับกุมเรือโจรสลัดใน ทะเลหลวงภายใต้มาตรา 105 อนุสัญญากฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ให้นำมาปรับใช้กับการดำเนินการในทะเลอาณา เขตของโซมาเลียด้วย	มอบหมายให้เลขาธิการ สหประชาชาติรายงานการ ดำเนินการตามข้อมตินี้ต่อคณะ มนตรีความมั่นคงภายในเวลา 5 เดือนนับจากวันที่มีการรับรองข้อ มติ	มีอุปสรรคเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการนำตัว ผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีในศาลของรัฐที่จับกุม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความซับซ้อนเช่น การหาหลักฐานในการดำเนินคดีทางอาญา สถานที่ที่เกิดอาชญากรรมมีความห่างไกลกับ ศาลของรัฐตนเอง
	1846	เรียกร้องให้รัฐภาคี รัฐชายฝั่ง รัฐที่มีเหยื่อหรือผู้กระทำ ความผิดมีสัญชาตินั้นและรัฐอื่น ๆ ที่มีเขตอำนาจที่ เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมาย ภายในให้ความร่วมมือในการกำหนดเขตอำนาจในการ สอบสวนและการฟ้องคดีต่อบุคคลที่กระทำการอันเป็นโจร สลัดและการปล้นนอกชายฝั่งโซมาเลียโดยต้องสอดคล้อง กับกฎหมายระหว่างประเทศ	มอบหมายให้เลขาธิการ สหประชาชาติรายงานผลการ ดำเนินการตามข้อมตินี้ต่อคณะ มนตรีความมั่นคงภายใน 11 เดือน นับจากวันที่มีการรับรองข้อมติ	มีปัญหาที่เกิดจากการขาดความสามารถใน การบังคับใช้กฎหมายภายในของรัฐและการ ขาดความชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการกับ โจรสลัดหลังจากการจับกุม

มาตรการ ภายใต้ข้อมติ	ข้อมติ	สาระสำคัญ	องค์กรตรวจสอบการดำเนินการ และ รายงานผล	ผลการดำเนินการ
การดำเนินคดี และลงโทษ ผู้กระทำความผิด	1851	ให้รัฐสมาชิก เจ้าของเรือและองค์การในระดับภูมิภาค จัดทำข้อตกลงพิเศษกับรัฐที่สามเพื่ออนุญาตให้เจ้าหน้าที่ บังคับใช้กฎหมายของและรัฐที่สามดังกล่าว สามารถขึ้นไป บนเรือเพื่อการควบคุมตัว สอบสวน และดำเนินคดีกับโจรสลัดที่ถูกจับกุมในน่านน้ำนอกชายฝั่งโซมาเลีย อย่างไรก็ตาม ต้องได้รับความยินยอมจากรัฐบาลชั่วคราวโซมาเลีย และต้องไม่ขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการ กระทำความผิดกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ ค.ศ. 1988		ระบบการพิจารณาคดีในโซมาเลียและ สหรัฐอเมริกากับประเทศในภูมิภาคภายใต้การ ตกลงทวิภาคีเกี่ยวกับการโอนตัวนักโทษยังมี ข้อจำกัดเกี่ยวกับการรับพิจารณาคดีและเนื่อง ด้วยจำนวนของผู้กระทำความผิดมีมากทำให้ การพิจารณาคดีไม่สามารถดำเนินการได้อย่าง เหมาะสมและทันเวลา ทำให้การจัดการกับตัว ผู้ต้องหา ยังไม่มีประสิทธิภาพ
	1897	เป็นการเพิ่มมาตรการดำเนินการจากข้อมติที่ 1851 โดย เรียกร้องให้รัฐสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐเจ้าของธง รัฐ ทำเรือ รัฐชายฝั่ง และรัฐเจ้าของสัญชาติของผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการกระทำการอันเป็นโจรสลัด และการปล้นเรือโดยใช้อาวุธ รวมถึงรัฐอื่น ๆ ที่มีเขตอำนาจ ศาลที่เกี่ยวข้องภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและ กฎหมายภายในให้ความร่วมมือในการกำหนดเขตอำนาจ ศาลและการสอบสวนและการดำเนินคดี เพื่อให้แน่ใจว่า โจรสลัดที่ถูกส่งตัวให้จะอยู่ภายใต้กระบวนการยุติธรรม และให้ความช่วยเหลือในการส่งมอบตัวบุคคลที่อยู่ภายใต้ เขตอำนาจศาลและการควบคุมของตน เช่น ผู้เสียหาย	ให้รัฐสมาชิกที่ให้ความร่วมมือกับ คณะทำงานCGPCS รายงานความ พยายามของตนที่จะกำหนดเขต อำนาจศาลความร่วมมือในการ สอบสวนและการฟ้องร้องคดีใน เรื่องของการกระทำการอันเป็น โจรสลัดภายในกำหนดเวลา9เดือน	มาตรการเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำ ความผิดยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจาก ข้อจำกัดของระบบการพิจารณาคดีใน โซมาเลียและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคที่ยังไม่ สามารถดำเนินการกับผู้ต้องสงสัยได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (s/2010/394)

มาตรการ ภายใต้ข้อมติ	ข้อมติ	สาระสำคัญ	องค์กรตรวจสอบการดำเนินการ และรายงานผล	ผลการดำเนินการ
		พยาน และบุคคลที่ถูกควบคุมตัวอันเนื่องจากการดำเนินการภายใต้ข้อมตินี้		
การดำเนินคดี และลงโทษ ผู้กระทำความผิด	1918	เรียกร้องให้ทุกรัฐรวมถึงรัฐในภูมิภาคกำหนดให้โจรสลัดเป็นความผิดตามกฎหมายภายในของรัฐและให้มีกระบวนการพิจารณาคดีกับผู้ต้องสงสัยและมอบหมายให้เลขาธิการสหประชาชาติจัดทำรายงานเกี่ยวกับทางเลือกของการดำเนินคดีและจำคุกผู้กระทำความผิดฐานโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธที่เป็นไปได้เพิ่มเติม		เลขาธิการสหประชาชาติได้เสนอทางเลือก 7 ทางในการดำเนินคดีและจำคุกผู้กระทำความผิด
	1950	ร้องขอให้รัฐที่เป็นภาคีของอนุสัญญา SUA 88 รวมถึงรัฐและองค์กรอื่นๆ สร้างเขตอำนาจศาลเพื่อการพิจารณาคดีกับผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดฐานโจรสลัดและปล้นเรือโดยใช้อาวุธ		

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การต่างประเทศ,กระทรวง. สิทธิมนุษยชน [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://www.europetouch.in.th/detail.act.php?id=35a5n> [9 กันยายน 2554]

การต่างประเทศ,กระทรวง. ข้อมูลทั่วไป สาธารณรัฐโซมาเลีย[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.mfa.go.th/web/479.php?id=366> [21 มีนาคม 2555]

การต่างประเทศ,กระทรวง. คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน : โฉมหน้าใหม่ของกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกรอบสหประชาชาติ [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://www2.mfa.go.th /ungeneva/Statement/ViewStatement.aspx?stateId=29> [9 กันยายน 2554]

กิตติมา จันท์ตรี. ช่องแคบมะละกา-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 2541

กิตติมา โอสจเจริญกุล. เขตอำนาจรัฐสากลเหนืออาชญากรรมระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, กรุงเทพฯ : พลสยาม พรินติ้ง. 2551.

ข่าวต่างประเทศ สยามจดหมายเหตุ. สหประชาชาติ โซมาเลีย[ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา : <HTTP://WWW.SIAMARCHIVES.COM/> [19 ตุลาคม 2553]

ข่าวประชาสัมพันธ์กองทัพเรือ. คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เกาหลีใต้ต่อโจรสลัดโซมาเลีย[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : http://rtnpr.blogspot.com/2011/09/blog-post_9433.html [21 มีนาคม 2555]

คอสมอส. โจรสลัด. ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยควอลิตี้บุ๊กส์. 2554

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม (สศช.), ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา: www.nesdb.go.th/Portals/0/news/annual_meet/.../plan11_comu.pdf [14 กุมภาพันธ์ 2555]

- จุมพล สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่มที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2547
- จุมพล สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่มที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2548
- จุมพล สายสุนทร. ย่อหลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล. กรุงเทพฯ : นิติธรรม. 2534
- จตุรนต์ ธีระวัฒน์. กฎหมายระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547
- จรัญ โฆษณานันท์. สิทธิมนุษยชนไร้พรมแดน : ปรัชญา กฎหมายและความเป็นจริงทางสังคม, กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2545.
- ชุมพร ปัจจุสานนท์. เอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ชุดวิชาสถาบันระหว่างประเทศ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ : บริษัทวิคตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด. 2528
- ไทยรัฐออนไลน์. รัฐบาลโซมาเลียวอนประชาคมโลกช่วยกู้ชาติ[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.classifiedthai.com/content.php?news=612> [21 มีนาคม 2555]
- ไทยนิวส์. วิเคราะห์ข่าว อ่าวเอเดนและช่องแคบมะละกา[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : http://www.the-thainews.com/analyzed/inter/int180353_19.htm [21 มีนาคม 2555]
- ทัพเรือ,กอง. เอกสารอ้างอิงกองทัพเรือ อทร. 8303 กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล[online]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.navy.mi.th/oper/rnd/002.htm> [21 มีนาคม 2555]
- ชนะ ดวงรัตน์. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ภาคสันติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2525
- นาวिकासตร์. ความภาคภูมิใจของราชนาวี ในเวทีสากล[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.rtni.org/th/navikasart94/81-9392.html>[21 มีนาคม 2555]
- ประกอบ ประพันธ์เนติวุฒิ. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : กิจจันท์การพิมพ์. 2536
- ประสงค์ สุ่นศิริ. สงครามก่อการร้าย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ขอคิดด้วยคน. 2548

- ไพฑูริย์ เอกจริยกร. กฎหมายพาณิชย์นาวี ตอน 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2544
- พงศ์ธร บุญอารีย์. กฎหมายกับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล. 2520
- พรชัย ตำนวิวัฒน์. กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน. 2544
- เพ็ญพิรุฬห์ เจริญคำ. อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ค.ศ. 1988: ศึกษาการเข้าร่วมเป็นภาคีของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขานิติศาสตร์. กฎหมายระหว่างประเทศ หน่วยที่ 1-6. พิมพ์ครั้งที่ 22 นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2545
- มัลลิกา พินิจจันทร์. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2535
- มานพ เมฆประยูรทอง. องค์การสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2533
- ยุทธิวศิน สกุลจันทร์. กฎหมายปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือทางทะเล ศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมายไทยในการมีกฎหมายเฉพาะ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2550
- สมชาติ ธรรมศิริ. บทบาทสหประชาชาติในการแก้ไขวิกฤติการณ์อิรัก-คูเวต ตามกฎบัตรสหประชาชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535
- สมพงศ์ ชูมาก. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548
- สมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทย. แนวทางการให้ความช่วยเหลือเรือไทยที่เดินทางผ่านบริเวณน่านน้ำประเทศโซมาเลีย [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.tofa.or.th/index.php?mo=14&newsid=188755> [21 มีนาคม 2555]

สมาคมการประมงนอกน่านน้ำไทย. แนวทางการให้ความช่วยเหลือเรือไทยที่เดินทางผ่านบริเวณน่านน้ำประเทศโซมาเลีย[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.tofa.or.th/index.php?mo=14&newsid=188755> [21 มีนาคม 2555]

สมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทย. วารสารสมาคมสหประชาชาติแห่งประเทศไทยปีที่ 57 ฉบับเดือนกันยายน 2553 [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://unat.mfa.go.th/unatVol2.pdf> [9 กันยายน 2554]

สมเจตน์ มงคลหัตถ์. ปัญหากฎหมายว่าด้วยการปราบปรามโจรสลัด. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536

สอ เสถบุตร, พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://guru.sanook.com/dictionary/dict_et/?source_page=2&source_location=1&spell=honour&x=0&y=0 [9 กันยายน 2554]

สุธาบดี สัตตบุศย์. กฎหมายทะเล (พาณิชย์นาวี). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2537

สุมานิต มั่นสุข. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ. 2523

ส่งเสริมการส่งออก,กรม. โจรสลัดโซมาเลียกับเส้นทางการค้าของโลก[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.ryt9.com/s/expd/1214442> [21 มีนาคม 2555]

สำราญ ฉัตรโท. ภารกิจ ปราบโจรสลัดโซมาเลีย[ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : http://www.106familynews.com/magazine_file/PDF_19/family.pdf [21 มีนาคม 2555]

สิทธิชัย วีระชาฎพิชิต. มติขององค์การระหว่างประเทศ. วารสารกฎหมาย (ธันวาคม 2529-มีนาคม 2530): 250-257

ว้อยซ์ ออฟ อเมริกา. โจรสลัดในโซมาเลีย ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของกฎหมายทะเล ของสหประชาชาติ [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา : <http://www.voanews.com/thai/news/a-47-2009-04-11-voa1-90653439.html> [21 มีนาคม 2555]

ศิริวัฒน์ ณะแพทย์. เอกสารประจำภาคเรื่องกองทัพเรือกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยกองทัพเรือ. 2542

ศิริโรตม์ ภาคสุวรรณและเบญจมาศ จีนาพันธุ์,. อัฟริกา: การเมืองและนโยบายต่างประเทศ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2520

หมู่เรือปราบปรามโจรสลัด กองทัพเรือ. ข้อมูลประเทศโซมาเลีย-การดำเนินนโยบายของ
สหประชาชาติ[ออนไลน์].2555. แหล่งที่มา : <http://rtncptu.fleetpx.com/2010-09-23-09-20-00?start=2> [21 มีนาคม 2555]

อนิรัตน์ จินดา. ปัญหากฎหมายและความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามโจรสลัดและการปล้น
เรือโดยใช้อาวุธในช่องแคบมะละกา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551

ภาษาอังกฤษ

Adam J. Yound. Contemporary Maritime Piracy in Southeast Asia. Europe: ISEAS
publishing. 2007

Adam J. Young, Mark J. Valencia. Conflation of Piracy and Terrorism in Southeast
Asia: Rectitude and Utility. Contemporary Southeast Asia 25 (2003): 227.

Akima Umezawa. Prevention of crimes: by Whom and How?[online]. 2012.
Available from : www.soc.nii.ac.jp/jsil/annual.../2003aki_abstracts_c.pdf [21 Mar
2012]

BBC. Achille Lauro Hijacker Released[online]. 2009. Available from :
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8027448.stm> [23 Oct 2009]

BBC. Growing risk of deaths at the hands of Somali pirates[online]. 2012. Available
from : <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-11470238> [21 Mar 2012]

C.John Colobos. The International Law of the Sea. edited 5. Great Britain: Longmans.
1962

Derek Kilner, Kenya. US agree to deal on piracy[online]. 2009. Available from :
<http://voanews.com/english/archieve/2009-01/2009-01-27-voa16.cfm?CFID=289525164&CFTOKEN=50615770&jsessionid=88301ba97b9ffc25c8715741371a6546f201> [23 Sep 2009]

- Douglas Guilfoyle. Piracy off Somalia : UN Security Council Resolution 1816 and IMO Regional Counter-Piracy Efforts. International and Comparative Law Quarterly 57 (2008): 697
- Henry Wheaton. Elements of International Law. edited 8. Boston: Carey, Lea and Blanchard. 1866
- Ian Brownlie. Principles of Public International Law. edited 4. Oxford: Oxford University Press. 1990
- ICC. International Maritime Bureau, Piracy and Armed Robbery Against Ships-Annual Report 2008[online]. 2012. Available from : www.icc-deutschland.de/.../icc/.../2011_Q2_IMB_Pirac...[21 Mar 2012]
- IMO. High-level meeting in Djibouti adopts a Code of Conduct to repress acts of piracy and armed robbery against ships[online]. 2012. Available from : http://www.imo.org/blast/mainframe.asp?topic_id=1773&doc_id=10933 [21 Mar 2012]
- IMO. Resolution A.922 (22), Code of Practice for the investigation of the Crimes of Piracy and Armed robbery against Ship[online]. 2012. Available from : www.imo.org/blast/blastData.asp?doc_id=10914...[21 Mar 2012]
- International Expert Group on Piracy off the Somali Coast. Piracy off the Somali Coast[online]. 2012. Available from : <http://www.asil.org/files/SomaliaPiracyIntlExpertsreportconsolidated1.pdf> [21 Mar 2012]
- James Thuo GATHII. Kenya's Piracy Prosecution. American Journal of International Law 104 (2010): 431-450.
- Joel H. SAMUELS. How Piracy has shaped the relationship between American Law and International Law. American University Law Review 59 (June 2010): 1235-1244
- J.Ashley ROACH. Counter Piracy Off Somalia : International Law and International Institutions. American Journal of International Law 104 (2010): 425-426

Kenneth C. Randall. Universal Jurisdiction Under International Law. Texas Law Review 66 (March 1988) : 786.

Kriangsak Kittichaisaree. International criminal law. New York: Oxford University Press. 2001

Kriangsak Kittichaisaree. Piracy: International law & Policies[online]. 2012. Available from : http://www.google.co.th/#hl=th&sclient=psy-ab&q=Kriangsak+Kittichaisaree%2C+Piracy+:+International+law+%26+Policies+%3A+paper+presented+&oq=Kriangsak+Kittichaisaree%2C+Piracy+:+International+law+%26+Policies+%3A+paper+presented+&aq=f&aqi=&aql=&gs_sm=3&gs_upl=2669114250101157111601121010101815631323210.14.4.0.111010&gs_l=serp.3..2669114250101157111601121010101815631323210j1j4j0j111010.frgbld.&pbx=1&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.r_qf.,cf.osb&fp=e23b84d03d53e5a5&biw=1117&bih=598 [21 Mar 2012]

Lotus, Judgement No.9 Series A, No.10 (1927)

Max Boot. Pirates, Then and Now[online]. 2012. Available from : <http://www.foreignaffairs.com/articles/65156/max-boot/pirates-then-and-now> [21 Mar 2012]

Monica Pathak. Maritime Violence: Piracy at Sea and Maritime Terrorism Today[online]. 2001. Available from: <http://www.westlaw.com> : Windsor Review of Legal and Social Issue [1Apr 2001]

Nura Dahir. Jurisdictional Problems in Controlling Piracy in the gulf of Aden. Coventry Law Journal 24 (2009)

Peter Earle. The Pirate wars. London: Methuen. 2003

Philip de Souza. Piracy in the Graeco-Roman World. New York: Cambridge University Press. 1999 15.

Roger Middleton. Piracy in Somalia: Threatening global trade, feeding local wars[online]. 2012. Available from : http://www.humansecuritygateway.info/documents/CHATHAM_Somalia_Piracy.pdf [21 Mar 2012]

ReCAAP ISC. IMO document MSC 85/18/2[online]. 2012. Available from : <http://www.recaap.org/>[21 Mar 2012]

Stephen Macedo. The Princeton Principles on Universal Jurisdiction. New Jersey: Princeton University. 2001

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาววัลย์ลดา ลีมีศिला เกิดเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2527 ที่จังหวัดชุมพร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC) ในปี พ.ศ.2550 และ ได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สาขากฎหมายระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2551 ระหว่างที่ศึกษาเป็นผู้ช่วยวิจัย ศ.ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์ และเป็นผู้ช่วยอาจารย์วิภาณันท์ ประสมปลื้ม